

1. Trestné činy proti životu a zdraví

• Hlava I.

- Díl 1. Trestné činy proti životu
- Díl 2. Trestné činy proti zdraví
- Díl 3. Trestné činy ohrožující život nebo zdraví
- Díl 4. Trestné činy proti těhotenství ženy
- Díl 5. Trestné činy související s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem a lidským genomem
- Svolení poškozeného není okolností vylučující trestní odpovědnost
- Čl. 6 Listiny → každý má právo na život a nikdo nesmí být života zbaven. Lidský život je hoden ochrany již před narozením
- Život a zdraví je nejdůležitější společenská hodnota – proto Hlava I.

• Objekt

- život a zdraví člověka
- další vztahy, které bývají společně s útoky na zdraví a život člověka častěji nebo významněji ohroženy

• Objektivní stránka

- způsobení smrti nebo újmy na zdraví — nepravé omisivní trestné činy – může spočívat v konání i opomenutí
- **3 druhy následků**
 - usmrcení
 - těžká újma na zdraví
 - ublížení na zdraví

• Subjektivní stránka

- úmyslné i nedbalostní tč
- svolení poškozeného nevylučuje trestní odpovědnost – výjimka: §30 odst. 3 - svolení k lékařským zákrokům, které jsou v souladu s lékařskou vědou a praxí

• Subjekt

• Díl 1. Trestné činy proti životu

- **Objekt = lidský život**
- **Počátek lidského života z trestněprávního hlediska**
 - okamžik začátku porodu – dítě začíná opouštět tělo matky a stává se samostatným terčem útoku nebo počátek provádění operace u císařského řezu
 - okamžik kdy dítě začne opouštět tělo matky tj. při porodu se objeví hlavička nebo vedoucí část dítěte
 - do té doby není plod považován za člověka
 - LZPS “lidský život je hoden ochrany již před narozením” → Díl 4. Trestné činy proti těhotenství ženy
- **Konec lidského života z trestněprávního hlediska**
 - mozková smrt = cerebrální smrt — stav organismu, u kterého je obnovení všech životních funkcí již vyloučeno
 - úmyslný útok v jehož důsledku sice došlo ke klinické smrti, ale životní funkce se včasným lékařským zákrokem podařilo obnovit je jen pokusem tč vraždy
 - význam při transplantacích – odběr tkání a orgánů od zemřelého dárce lze provést, jen byla-li zjištěna smrt
 - Smrt
 - zjišťuje se prokázáním
 - a) nevratné zástavy krevního oběhu

- b) nevratné ztráty funkce celého mozku, včetně mozkového kmene v případech, kdy jsou funkce dýchání nebo krevního oběhu udržovány uměle = smrt mozku
- čin spáchaný na mrtvole v úmyslu ji usmrtit = pokud vraždy/zabití — nezpůsobilý pokus – na nezpůsobilém předmětu útoku
- **Objektivní stránka**
 - vymezena způsobením následku = usmrcení
 - konání i opomenutí
- **Subjektivní stránka**
 - 4x úmyslné a 1x nedbalostí
- Vražda a zabití
 - je u nich možný jednočinný souběh stejnorodý
 - pachatel = kdokoliv
 - je třeba úmysl – musí směřovat k následku = usmrcení
- **1) §140 Vražda**
 - a) Vražda prostá
 - naplňuje základní skutkovou podstatu dle §140 odst. 1 - pachatel úmyslně usmrtí jinou osobu
 - = afekt vražda = vražda spáchaná pouze podle základní skutkové podstaty
 - impulzivní usmrcení – alkohol,..
 - vyžaduje se **úmysl**
 - nejčastěji nepřímý úmysl
 - pro úmysl stačí srozumění s tím, že může dojít ke smrti – nepředpokládal nic, co by smrti zabránilo
 - **posuzujeme:**
 - prostředky: nůž, těžký tupý předmět
 - intenzita útoku
 - tělesná stavba útočníka a oběti – dítě x 100 kg muž
 - prostředí a podmínky spáchání činu
 - verbální a nonverbální projevy pachatele před činem
 - motiv
 - vůči jakým částem těla pachatel útočil
 - úmyslné usmrcení jiného, které bylo spácháno bez rozmyslu nebo předchozího uvážení, při kterém však pachatel nejednal v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného
 - b) Vražda premeditovaná
 - = zvažovaná
 - §140 odst. 2 - kvalifikovaná skutková podstata
 - **1) Pachatel jinou osobu úmyslně usmrtí s rozmyslem**
 - rozmysl = krátká časová úvaha, ve které pachatel zvažuje pro a proti provedení činu — stačí, když pachatel zhodnotil jen zásadní okolnosti zamýšleného jednání jak z hledisek svědčících pro úmyslné usmrcení jiného, tak i proti němu, zvolil vhodné prostředky k jeho provedení a zvažil i rozhodné důsledky svého činu
 - problematická právní úprava — těžké zdůvodnění, ani pachatel sám si nemusí být vědom, že se dopustil rozmyslu – může se jednat o pár sekund
 - těžké rozlišit od vraždy prosté – in dubio pro reo → vražda prostá
 - rozmysl je méně intenzivní stupeň racionální kontroly pachatele nad tč než předchozí uvážení
 - **2) Pachatel čin spáchá po předchozím uvážení**
 - = úkladná vražda

- předchozí uvážení je prováděno s větším časovým odstupem před činem vraždy – je patrné stadium přípravy + vyšší intenzita
- min. několik hodin
- obsahuje i určitý plán, tzn. zvolení prostředků a způsobu provedení činu
- předchozí uvážení zahrnuje i rozmysl
- odst. 3
 - katalog okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby
 - a) těžší následek
 - na 2 nebo více osobách
 - b) ochrana více ohrožených osob
 - na těhotné, osobě mladší 15 let, ...
 - c) závažný způsob spáchání činu
 - opětovně, zvlášť surovým nebo trýznivým způsobem
 - d) zavrženíhodná pohnutka
 - v úmyslu získat majetkový prospěch, zakrýt nebo usnadnit jiný tč apod.
 - pohnutka svědčící o morální zvrhlosti, bezcitnosti, bezohledném sobectví, naprosté neúctě k lidskému životu
 - nepatří sem žárlivost, afekt
- je vyloučený jednočinný souběh vraždy a loupeže – vražda s rozmyslem/předchozím uvážení v úmyslu získat majetkový prospěch
- příprava je trestná – nepřipadá v úvahu u prosté a vraždy s rozmyslem
- **2) §141 Zabití**
 - privilegovaná skutková podstata k tč vraždy
 - pachatel úmyslně usmrtil jinou osobu
 - X vražda — usmrcení proběhlo u zabití dle jedné ze **2 privilegujících okolností**:
 - a) *Pachatel jedná ve stavu silného rozrušení, které bylo vyvoláno strachem, úlekem, zmatkem nebo jiným omluvitelným hnutím mysli nebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného*
 - znaleckým posudkem se zkoumá stav silného rozrušení – ovládací a rozpoznávací schopnosti jsou zachovány
 - vztek, nezákonné a nemorální chování pachatele, ovlivnění alkoholem ≠ silné rozrušení
 - situace na hraně s okolnostmi vylučujícími protiprávnost
 - restriktivní výklad omluvitelného hnutí mysli = závažným způsobem musí ovlivňovat hnutí mysli – soucit
 - předchozí zavrženíhodné jednání poškozeného = nezkoumá se vůbec silné rozrušení, může jednat zcela v klidu – týrání manželky, dětí, pomsta za závažný trestný čin
 - jedná se o silné emotivní prožitky vystupňované, které sice nutně neovlivňují přičetnost, ale vedou ke značnému zúžení vědomí pachatele a k oslabení jeho zábran
 - silné rozrušení = afektivní reakce pachatele spontánního charakteru – krátkodobá x dlouhodobá
 - strach = reakce pachatele na nebezpečí či ohrožení zejména z ohrožení svého života
 - úlek a zmatek = duševní stavy pachatele, které se projevují v jeho zkratkovité reakci bez konkrétní představy X putativní nutná obrana
 - silné rozrušení z omluvitelných hnutí mysli = musí mít podklad ve vnějších závažných důvodech – obava o život vlastní či osoby blízké, apod.
 - reakce na zavrženíhodné jednání poškozeného = tzv. provokace — nemusí jednat v silném rozrušení – toho se musela dopustit přímo oběť/poškozený

- privilegovaná skutková podstata zabití je speciální vůči skutkové podstatě vraždy, a to i vraždy dle §140 odst. 2
- Euthanasie
 - vzhledem k okolnostem může být důvodem pro mimořádné snížení trestní sazby
 - = usmrcení z útrpnosti, aby byly zkráceny útrapy umírajících, případně na žádost trpícího
 - aktivní x pasivní
 - na žádost x bez žádosti
- **3) §142 Vražda novorozeného dítěte matkou**
 - privilegovaná skutková podstata k vraždě
 - → matka úmyslně usmrtí dítě – při porodu nebo bezprostředně poté (=nejobecnější názor – do 1.spánku matky), a to učiní ve stavu rozrušení vyvolaném porodem
 - stav vyvolaný fyziologickým procesy v těle – zášť přeroste v silnou nenávist proti dítěti
 - posudek znalce = porodníka
 - vlastnoruční delikt
 - Pachatel
 - pouze matka novorozeného dítěte – konkrétní subjekt
 - jiné osoby jen v rámci účastenství či spolupachatelství k tč vraždy
 - Objekt
 - život člověka – novorozeného dítěte – dítě od začátku porodu – do počátku porodu = lidský plod chráněn přes díl 4.
 - Objektivní stránka
 - usmrcení
 - konání i opomenutí
 - stav rozrušení způsobený porodem = až několik dní
 - Subjektivní stránka
- **4) §143 Usmrcení z nedbalosti**
 - nejčastěji se páchá v dopravě
 - posuzuje se, zda pachatel porušil nějaký dopravní předpis + subjektivní kritérium – zda řidič mohl předejít způsobení následku
 - zákon o dopravě stanoví hranice povinné opatrnosti = objektivní kritérium nedbalosti
 - princip omezené důvěry = řidič se může spoléhat, že ostatní účastníci provozu budou dodržovat pravidla provozu, pokud z konkrétních okolností neplyne jinak
 - za důležitou povinnost vyplývající ze zaměstnání, postavení nebo funkce pachatele nebo uloženou dle zákona dle §143 odst. 2 = povinnost, jejíž porušení za dané konkrétní situace zpravidla podstatně zvyšuje nebezpečí pro lidský život nebo zdraví — porušení s důsledkem usmrcení **podmiňuje použití vyšší trestní sazby**
 - + pokud pachatel hrubě porušil zákon o ochraně ŽP nebo o bezpečnosti práce nebo dopravy nebo hygienické zákony, příp. když takto způsobil smrt více osob
- **5) §144 Účast na sebevraždě**
 - sebevražda = úmyslné způsobení smrti sobě samému
 - pachatel jinou osobu (úmyslně) pohne k sebevraždě (návod) nebo jí pomáhá (pomoc)
 - technicky se jedná o formu účastenství – kvůli zásadě akcesority účastenství to však takto nelze řešit, neboť sebevražda není trestným činem
 - musí být úmyslné
 - nestačí prokázat, že jednání objektivně vedlo k sebevraždě
 - osoba musí být min. srozuměna s tím, že k sebevraždě může dojít
 - pasivní forma eutanazie
 - osoba poskytne prostředky – injekci s jedem, léky,... → trestný čin účasti na sebevraždě

- objekt = lidský život, silněji chráněny snadno ovlivnitelné osoby – těhotné, děti,...
- objektivní stránka = pachatel jinou osobu (úmyslně) pohne k sebevraždě (návod) nebo jí pomáhá (pomoc)
- donucení jiného fyzickým nebo psychickým nátlakem k sebevraždě = vražda – stejně tak jako pohnutí k sebevraždě osoby, která pro duševní poruchu nebo nedostatek věku není způsobilá rozpoznat nebezpečnost svého jednání nebo je ovládat
- usmrcení na žádost = vražda
- pachatel = kdokoliv

• Díl 2. Trestné činy proti zdraví

• Objekt

- lidské zdraví = normální tělesné i duševní funkce organismu
- chráněno i u nemocného – zhoršení nemoci

• Objektivní stránka

- způsobení ublížení na zdraví – následky

• 2 druhy následků - §122

• Ublížení na zdraví odst. 1:

- Ublížením na zdraví se rozumí takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí **znesnadňuje**, nikoli jen po krátkou dobu, **obvyklý způsob života** poškozeného a který vyžaduje lékařského ošetření → projevuje se v pracovní neschopnosti
- Posuzuje se zda nastala povšechná (obecná) pracovní neschopnost → nelze přihlížet ke konkrétnímu povolání, které osoba vykonává, ale obecné pracovní schopnosti
- Pokud se člověk pracovní neschopný přemůže a do práce jde – nemá to vliv na zavinění pachatele – posuzuje se objektivně, ne subjektivně dle jednání poškozeného
- Nikoli krátká doba = doba min. 7 dní – není pevně dáno, odvozeno judikaturou
- Musí se jednat o zranění či nemoc, která vyžaduje lékařské ošetření – objektivně, nezáleží na subjektivní stránce – zda poškozený k doktorovi opravdu šel

• Těžká újmy na zdraví odst. 2:

- Těžkou újmou na zdraví se rozumí jen **vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění**. Za těchto podmínek je těžkou újmou na zdraví (taxativní výčet)
 - a) zmrzačení = trvale chorobný stav, charakterizovaný značnou tvarovou nebo funkční změnou těla nebo jeho částí a ztrátou některé z končetin nebo jejich podstatných částí
 - b) ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti = trvalý chorobný stav nebo ztráta části těla, spojené s úplnou ztrátou, nebo alespoň s podstatným snížením povšechné pracovní způsobilosti
 - c) ochromení údu = trvalá nezpůsobilost nebo značně snížená schopnost pohybu horní nebo dolní končetiny nebo její části
 - d) ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí = zrak, sluch, čich, chuť, hmat — různá závažnost — ztráta = slepota, hluchota
 - e) poškození důležitého orgánu = takové porušení některého z tělesných orgánů, při němž vzniká nebezpečí pro život nebo jiný závažný déle trvající nebo trvalý následek, rozsáhlé pohmoždění svalové tkáně spojené s následným život ohrožujícím masivním krvácením mezi svalové snopce
 - f) zohyzdění = každá viditelná, trvale hyzdící změna těla, která mění vzhled na újmu poraněného a vzbuzuje odpor a škodlivost, je nerozhodné zda je to možné odstranit či zakrýt, ztěžuje uplatnění ve společnosti
 - g) vyvolání potratu nebo usmrcení plodu = každé jednání, které má za následek přerušení těhotenství dříve než dojde k porodu, byť i k předčasnému
 - h) mučivé útrapy = mimořádné, vystupňované nebo prodlužované bolesti tělesné nebo duševní – bolesti na hranici snesitelnosti byť jen kratší dobu, bolesti snesitelné dlouho trvající, které velmi citelně zasahují celou osobnost postiženého, u něhož pak převládá převážné vnímání bolesti vyvolávající v něm obavy z jejích

dlouhodobého, neutuchajícího trvání, pocity, že bolesti vážně ohrožují zdraví nebo život poškozeného

- i) delší dobu trvající porucha zdraví → omezuje způsob života **min. 6 týdnů**

- **Zavinění**

- rozhodující je, k čemu směřoval úmysl
- úmysl usmrtit → dojde k ublížení na zdraví/těžké ublížení na zdraví = pokus vraždy
- úmysl těžkého ublížení na zdraví → ublížení na zdraví = pokud těžkého ublížení na zdraví
- úmysl těžkého ublížení → ale dojde ke smrti = těžké ublížení na zdraví dle §145 odst. 3
- úmysl ublížení na zdraví → těžké ublížení na zdraví = ublížení na zdraví §146 odst. 3
- úmysl ublížení na zdraví → smrt = §146 odst. 4

- **Dovození úmyslu**

- těžké útoky (kopání, mlácení, intenzivní bití, shození ze schodů, útok holýma rukama) → úmysl
- záleží vůči jaké části lidského těla útok vede – hrudník, krk, hlava → úmysl
- zohledňujeme věk, tělesnou konstituci poškozeného
- útoky prováděné automobilem – náraz, vlácení, vybrždování → úmysl

- **1) §145 Těžké ublížení na zdraví**

- úmyslné
- příprava je trestná

- **2) §146 Ublížení na zdraví (prosté)**

- úmyslné

- **3) §146a Ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky**

- úmyslné
- privilegovaná skutková podstata k §146
- obdoba zabití - 2 privilegující důvody – silné rozrušení nebo předchozí zavrženíhodné jednání poškozeného
- odst. 3 = privilegovaná skutková podstata vůči §145
- svolení nevylučuje úmyslné jednání

- **4) §147 Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti**

- **5) §148 Ublížení na zdraví z nedbalosti**

- **ad. 4) a 5)**
- důležitá povinnost = taková povinnost, jejíž porušení za dané konkrétní situace zpravidla podstatně zvyšuje nebezpečí pro lidský život nebo zdraví
- dopravní nehody – v zákonech stanoveny hranice povinné opatrnosti = objektivní kritérium nedbalosti

- **Díl 3. Trestné činy ohrožující život nebo zdraví**

- Trestné činy ohrožovací — k jejich dokonání stačí pouhé ohrožení chráněného zájmu
- následek spočívá ve vyvolání reálného nebezpečí

- **1) §149 Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení**

- vyplývá z Úmluvy
- Objekt = nedotknutelnost osoby, její život, zdraví a lidská důstojnost, jakož i zájem na bezvýjimečném respektování právního řádu, zejména základních práv a svobod, při výkonu pravomoci orgánů státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci
- Objektivní stránka = mučení nebo jiné nelidské a kruté zacházení, k němuž musí dojít v souvislosti s výkonem pravomoci orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci a kterým je způsobeno jinému tělesné nebo duševní utrpení

- Pachatel = úřední osoba i jiná osoba jednající v souvislosti s výkonem pravomoci státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci – pokud se dopustí jako úřední osoba pak okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby
- Subjektivní stránka = úmysl zahrnující mučení i souvislost pachatelova jednání s výkonem pravomoci státní správy, území....
- **2) §150 Neposkytnutí pomoci**
- **3) §151 Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku**
 - ad 2) a 3)
 - Objekt = lidský život a zdraví
 - 2 skutkové podstaty a vztah speciality
 - Objektivní stránka = není vyžadován žádný účinek – tč ryze omisivní
 - Povinnost poskytnout pomoc je obecná, pokud měl pachatel zvláštní povinnost konat, byl by odpovědný podle zavinění za poruchový tč
 - jednání záleží v neposkytnutí pomoci osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění
 - Pachatel tč dle §150 odst. 1 neodpovídá za případné účinky na zdraví a životě osoby v ohrožení
 - Potřebná pomoc = taková pomoc, která je nutná k odvrácení nebo snížení nebezpečí smrti ohroženého, popř. k tomu, aby taková osoba neutrpěla další újmu na zdraví v důsledku neposkytnutí pomoci — první pomoc, přivolání odborné pomoci
 - Povinnost postihuje každého, kdo je v dosahu ohrožené osoby a má možnost jí pomoc poskytnout
 - Pachatel = kdokoliv
 - Subjektivní stránka = úmysl – úmyslně opomene poskytnout pomoc ač ji mohl poskytnout bez nebezpečí pro sebe nebo jiného
 - Jedná pod podle §150 odst. 2 záleží rovněž v neposkytnutí pomoci osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo žádného onemocnění — liší se tím, že předpokládá neposkytnutí pomoci tím, kdo je podle povahy svého zaměstnání k tomu povinen – pachatelem jen ten, kdo má takovou povinnost – lékař, sestra... + chybí podmínka, že tak činí bez nebezpečí pro sebe nebo jiného = povinnost snášet nebezpečí
 - Tč je dokonán, když povinný nezačne s poskytováním pomoci neprodleně
 - § 151 — speciální situace neposkytnutí pomoci, kdy řidič dopravního prostředku po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak mohl učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného
 - účastníkem nehody je každý, jehož jednání se podílelo na vzniku nebo průběhu dopravní nehody, bez ohledu na zavinění dopravní nehody
 - Povinnost poskytnout pomoc odpadá v případě nebezpečí pro záchránce nebo jiného
 - újma na zdraví nemusí mít závažnost těžké újmy na zdraví, nemusí ani dosahovat ublížení na zdraví, její povaha však musí vyžadovat poskytnutí pomoci
- **4) §152 Šíření nakažlivé lidské nemoci**
- **5) §153 Šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti**
 - ad 4) a 5)
 - Objekt = zájem na ochraně života a zdraví lidí před nebezpečím rozšíření nakažlivých lidských nemocí
 - Objektivní stránka = pachatel způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí
 - nařízení vlády určuje výčet nakažlivých lidských nemocí
 - zavlečení = vyvolání nebezpečí vzniku hromadné infekce na místě, kde se dosud nevyskytovala
 - rozšíření = vznik epidemie tam, kde se nemoc sice vyskytovala, ale ne v epidemickém měřítku
 - ohrožovací tč — postačí bezprostředně hrozící nebezpečí

- Formy jednání — nedodržení příkazů, zákazů, předpisů, nepodrobení se léčení, očkování, dohledu
- Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby — okolnosti, které výrazně zvyšují závažnost takového činu – spáchání za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, živelné pohromy apod.
- Pachatel = kdokoli
- Úmysl a nedbalost
- Příprava dle §§152 je trestná

• **6) §155 Ohrožení pohlavní nemocí**

- Objekt = zájem na ochraně života a zdraví před pohlavní nákazou
- Objektivní stránka – jednání, kterým pachatel vydá jiného v nebezpečí pohlavní nákazy — postačí, aby byla jiná osoba jednáním pachatele pouze ohrožena pohlavní nákazou, ale musí jít o ohrožení, které hrozí bezprostředně
- Tam, kde dojde k nákaze se jedná již o tč ublížení na zdraví
- Pachatel = kdokoliv kdo trpí pohlavní nemocí
- Tč ohrožovací

• **7) §156 Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty**

• **8) §157 Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty z nedbalosti**

- ad 7) a 8)
- Objekt = zájem na ochraně lidského zdraví před potravinami a jinými předměty, jejichž použití nebo užití k obvyklému účelu je nebezpečné lidskému zdraví
- Objektivní stránka= pachatel v rozporu s jinými právními předpisy má na prodej nebo pro tento účel vyrobí anebo sobě nebo jinému opatří potraviny nebo jiné předměty, jejichž požití nebo užití k obvyklému účelu je nebezpečné lidskému zdraví
- Potraviny = látky určené ke spotřebě člověkem v nezměněném nebo upraveném stavu jako jídlo nebo nápoj, nejde-li o léčiva a omamné nebo psychotropní látky + přídatné látky, látky pomocné, určené k aromatizaci, které jsou určeny k prodeji spotřebiteli za účelem konzumace
- jiné předměty = obuv, oděv apod.
- Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby – okolnosti, které výrazně zvyšují závažnost takového činu – spáchání za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, živelní pohromy apod.
- pachatel = kdokoliv
- úmysl a nedbalost
- příprava je trestná

• **9) §158 Rvačka**

- Objekt = život a zdraví osob
- = vzájemné napadání min. 3 osob, kdy všichni jsou zároveň útočníky a zlé nakládání je tak intenzivní, že ohrožuje jejich život nebo zdraví
- pachatelé = všichni účastníci rvačky
- úmysl – vztahující se na účast na rvačce i na ohrožení jiného na zdraví a životě
- tč ohrožovací
- není možný jednočinný souběh rvačky a ublížení na zdraví z nedbalosti

• **Díl 4. Trestné činy proti těhotenství ženy**

- Objekt = zájem na ochraně počínajícího lidského života a na ochraně života a zdraví matky před nedovolenými – protiprávními zákroky přerušujícími těhotenství
- přípustný – dovolený způsob – interrupce – je možné přerušit za zákonem daných podmínek, na žádost ženy či ze zdravotních důvodů — právo ženy na přístup k odborně provedené interrupci
- předmět útoku = lidský plod do začátku porodu – pak již vražda či vražda novorozence matkou

- Těhotná žena, která své těhotenství sama uměle přeruší nebo o to jiného požádá nebo mu to dovolí, není pro takový čin trestná, a to ani jako návodce či pomocník
- **1) §159 Nedovolené přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy**
- **2) §160 Nedovolené přerušení těhotenství se souhlasem těhotné ženy**
 - ad 1) a 2)
 - Objektivní stránka = přerušení těhotenství = jakékoliv jednání směřující k usmrcení lidského plodu – mechanicky, operativně apod. + vyvolání předčasného porodu za podmínky, že směřuje k usmrcení plodu
 - Pachatel = kdokoli
 - úmysl
 - nedbalostní = tč ublížení na zdraví
 - Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby = žena mladší 18 let, byla způsobena těžká újma na zdraví, smrt, smrt min 2 osob, násilí, pohrůžka, zneužití tísně apod.
 - příprava je trestná
- **3) §161 Pomoc těhotné ženě k umělému přerušení těhotenství**
- **4) §162 Svádění těhotné ženy k umělému přerušení těhotenství**
 - ad 3) a 4)
 - pomoc a svádění
 - předčasně dokonané tč – nevyžaduje se dokonání
 - pachatel = kdokoli
 - Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby = žena mladší 18 let, byla způsobena těžká újma na zdraví, smrt
- **Díl 5. Trestné činy související s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem a lidským genomem**
 - Úmluva o lidských právech a biomedicíně a zákazu klonování lidských bytostí
 - každý zákrok, jehož účelem je vytvořit lidskou bytost, která je geneticky shodná s jinou lidskou bytostí, živou či mrtvou je nepřípustná
- **1) §164 Neoprávněné odebrání tkání a orgánů**
- **2) § 165 Nedovolené nakládání s tkáněmi a orgány**
 - ad 1) a 2)
 - Objekt
 - zájem na řádném provádění odběru tkání, buněk nebo orgánů z těla živého nebo mrtvého člověka a zájem na řádném nakládání s odebranými tkáněmi, buňkami a lidskými orgány
 - život člověka – dárce i příjemce, lidská důstojnost a svoboda
 - řádné provádění = takový postup, při kterém jsou respektována etická i odborně zdravotnická hlediska a je zabráněno zneužití a komercializaci transplantací
 - Objektivní stránky = pachatel provede z těla živého nebo mrtvého člověka odběr tkáně, buňky nebo orgánu, pachatel v rozporu s jiným právním předpisem pro sebe nebo pro jiného opatří, zprostředkuje, nabídne, doveze, vyveze nebo proveze odebranou lidskou tkáň, buňku nebo odebraný lidský orgán z těla živého člověka, anebo s takovou tkání, buňkou nebo orgánem jinak nakládá nebo v úmyslu obohatit sebe nebo jiného nakládá s odebranou lidskou tkání, buňkou nebo odebraným lidským orgánem v rozporu s jiným právním předpisem.
 - Transplantační zákon
 - pachatel = kdokoli
 - úmysl
 - Okolnosti podm. použití vyšší = organizovaná skupina, získání značného prospěchu, těžká újma na zdraví, násilí, na dítěti mladší 15 let

- příprava je trestná
- **3) §166 Odběr tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu**
 - Objekt = život a zdraví člověka + zájem na řádném, nestranném a nezištném provádění odběrů orgánů a transplantací
 - Pachatel v rozporu s jiným právním předpisem jinému nebo pro jiného nabídne, slíbí nebo poskytne úplatu za odběr tkáně nebo orgánu z jeho těla nebo za provedení transplantace, bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo pachatel sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s odběrem tkáně nebo orgánu nebo s provedením transplantace pro sebe nebo pro jiného žádá, přijme nebo si dá slíbit úplatu v rozporu s jiným právním předpisem.
 - Dárci jsou beztrestní
 - úplata viz úplatkářství §334
 - pachatel = kdokoli
 - úmysl
 - Okolnosti podm. použití vyšší = organizovaná skupina, těžká újma na zdraví, na dítěti mladší 15 let
- **4) §167 Nedovolené nakládání s lidským embryem a lidským genomem**
 - zásah směřující ke změně lidského genomu lze provádět pouze pro preventivní, diagnostické nebo léčebné účely, a to pouze tehdy, pokud není jeho cílem jakákoliv změna genomu některého z potomků
 - je zakázáno reprodukční klonování
 - Objekt = ochrana embrya a zájem na řádném provádění výzkumu na lidských embryonálních buňkách a důsledné dodržování zákazu určitého nakládání s lidským genomem + lidský život v počátečním stádiu vývoje a zdravý vývoj lidské populace
 - Objektivní stránka = různé způsoby nakládání s kmenovými embryonálními buňkami
 - embryo = zárodek, počáteční stádium vývoje organismu při pohlavním rozmnožování, který ještě není schopen samostatné výživy
 - genom = souhrn veškeré dědičné informace buňky
 - pachatel = kdokoli
 - příprava je trestná

3. Ublížení na zdraví a těžká újma na zdraví

• Díl 2. Trestné činy proti zdraví

• Objekt

- lidské zdraví = normální tělesné i duševní funkce organismu
- chráněno i u nemocného – zhoršení nemoci

• Objektivní stránka

- způsobení ublížení na zdraví – následky

• 2 druhy následků - §122

• Ublížení na zdraví odst. 1:

- Ublížením na zdraví se rozumí takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí **znesnadňuje**, nikoli jen po krátkou dobu, **obvyklý způsob života** poškozeného a který vyžaduje lékařského ošetření → projevuje se v pracovní neschopnosti
- Posuzuje se zda nastala povšechná (obecná) pracovní neschopnost → nelze přihlížet ke konkrétnímu povolání, které osoba vykonává, ale obecné pracovní schopnosti
- Pokud se člověk pracovní neschopný přemůže a do práce jde – nemá to vliv na zavinění pachatele – posuzuje se objektivně, ne subjektivně dle jednání poškozeného
- Nikoli krátká doba = doba min. 7 dní – není pevně dáno, odvozeno judikaturou
- Musí se jednat o zranění či nemoc, která vyžaduje lékařské ošetření – objektivně, nezáleží na subjektivní stránce – zda poškozený k doktorovi opravdu šel

• Těžká újmy na zdraví odst. 2:

- Těžkou újmu na zdraví se rozumí jen **vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění**. Za těchto podmínek je těžkou újmu na zdraví (taxativní výčet)
 - a) zmrzačení = trvale chorobný stav, charakterizovaný značnou tvarovou nebo funkční změnou těla nebo jeho částí a ztrátou některé z končetin nebo jejich podstatných částí
 - b) ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti = trvalý chorobný stav nebo ztráta části těla, spojené s úplnou ztrátou, nebo alespoň s podstatným snížením povšechné pracovní způsobilosti
 - c) ochromení údu = trvalá nezpůsobilost nebo značně snížená schopnost pohybu horní nebo dolní končetiny nebo její částí
 - d) ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí = zrak, sluch, čich, chuť, hmat — různá závažnost — ztráta = slepota, hluchota
 - e) poškození důležitého orgánu = takové porušení některého z tělesných orgánů, při němž vzniká nebezpečí pro život nebo jiný závažný déle trvající nebo trvalý následek, rozsáhlé pohmoždění svalové tkáně spojené s následným život ohrožujícím masivním krvácením mezi svalové snopce
 - f) zohyzdění = každá viditelná, trvale hyzdící změna těla, která mění vzhled na újmu poraněného a vzbuzuje odpor a škodlivost, je nerozhodné zda je to možné odstranit či zakrýt, ztěžuje uplatnění ve společnosti
 - g) vyvolání potratu nebo usmrcení plodu = každé jednání, které má za následek přerušení těhotenství dříve než dojde k porodu, byť i k předčasnému
 - h) mučivé útrapy = mimořádné, vystupňované nebo prodlužované bolesti tělesné nebo duševní – bolesti na hranici snesitelnosti být jen kratší dobu, bolesti snesitelné dlouho trvající, které velmi citelně zasahují celou osobnost postiženého, u něhož pak převládá převážné vnímání bolesti vyvolávající v něm obavy z jejich dlouhodobého, neutuchajícího trvání, pocity, že bolesti vážně ohrožují zdraví nebo život poškozeného
 - i) delší dobu trvající porucha zdraví → omezuje způsob života **min. 6 týdnů**

• Zavinění

- rozhodující je, k čemu směřoval úmysl
- úmysl usmrtit → dojde k ublížení na zdraví/těžké ublížení na zdraví = pokus vraždy
- úmysl těžkého ublížení na zdraví → ublížení na zdraví = pokud těžkého ublížení na zdraví

- úmysl těžkého ublížení → ale dojde ke smrti = těžké ublížení na zdraví dle §145 odst. 3
- úmysl ublížení na zdraví → těžké ublížení na zdraví = ublížení na zdraví §146 odst. 3
- úmysl ublížení na zdraví → smrt = §146 odst. 4
- **Dovození úmyslu**
 - těžké útoky (kopání, mlácení, intenzivní bití, shození ze schodů, útok holýma rukama) → úmysl
 - záleží vůči jaké části lidského těla útok vede – hrudník, krk, hlava → úmysl
 - zohledňujeme věk, tělesnou konstituci poškozeného
 - útoky prováděné automobilem – náraz, vlácení, vybrždování → úmysl
- **1) §145 Těžké ublížení na zdraví**
 - úmyslné
 - příprava je trestná
- **2) §146 Ublížení na zdraví (prosté)**
 - úmyslné
- **3) §146a Ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky**
 - úmyslné
 - privilegovaná skutková podstata k §146
 - obdoba zabití - 2 privilegující důvody – silné rozrušení nebo předchozí zavrženíhodné jednání poškozeného
 - odst. 3 = privilegovaná skutková podstata vůči §145
 - svolení nevylučuje úmyslné jednání
- **4) §147 Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti**
- **5) §148 Ublížení na zdraví z nedbalosti**
 - **ad. 4) a 5)**
 - důležitá povinnost = taková povinnost, jejíž porušení za dané konkrétní situace zpravidla podstatně zvyšuje nebezpečí pro lidský život nebo zdraví
 - dopravní nehody – v zákonech stanoveny hranice povinné opatrnosti = objektivní kritérium nedbalosti

4. Neposkytnutí pomoci

- **Díl 3. Trestné činy ohrožující život nebo zdraví**

- Trestné činy ohrožovací — k jejich dokonání postačí pouhé ohrožení chráněného zájmu
- následek spočívá ve vyvolání reálného nebezpečí

- 1) §149 Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení

- **2) §150 Neposkytnutí pomoci**

- **3) §151 Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku**

- ad 2) a 3)
- Objekt = lidský život a zdraví
- 2 skutkové podstaty a vztah speciality
- Objektivní stránka = není vyžadován žádný účinek – tč ryze omisivní
- Povinnost poskytnout pomoc je obecná, pokud měl pachatel zvláštní povinnost konat, byl by odpovědný podle zavinění za poruchový tč
- jednání záleží v neposkytnutí pomoci osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění
- Pachatel tč dle §150 odst. 1 neodpovídá za případné účinky na zdraví a životě osoby v ohrožení
- Potřebná pomoc = taková pomoc, která je nutná k odvrácení nebo snížení nebezpečí smrti ohroženého, popř. k tomu, aby taková osoba neutrpěla další újmu na zdraví v důsledku neposkytnutí pomoci — první pomoc, přivolání odborné pomoci
- Povinnost postihuje každého, kdo je v dosahu ohrožené osoby a má možnost jí pomoc poskytnout
- Pachatel = kdokoliv
- Subjektivní stránka = úmysl – úmyslně opomene poskytnout pomoc ač ji mohl poskytnout bez nebezpečí pro sebe nebo pro jiného
- Jedná podle §150 odst. 2 záleží rovněž v neposkytnutí pomoci osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo žádného onemocnění — liší se tím, že přepokládá neposkytnutí pomoci tím, kdo je podle povahy svého zaměstnání k tomu povinen – pachatelem jen ten, kdo má takovou povinnost – lékař, sestra,.. + chybí podmínka, že tak činí bez nebezpečí pro sebe nebo jiného = povinnost snášet nebezpečí
- Tč je dokonán, když povinný nezačne s poskytováním pomoci neprodleně
- § 151 — speciální situace neposkytnutí pomoci, kdy řidič dopravního prostředku po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak mohl učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného
- účastníkem nehody je každý, jehož jednání se podílelo na vzniku nebo průběhu dopravní nehody, bez ohledu na zavinění dopravní nehody
- Povinnost poskytnout pomoc odpadá v případě nebezpečí pro záchránce nebo jiného
- újma na zdraví nemusí mít závažnost těžké újmy na zdraví, nemusí ani dosahovat ublížení na zdraví, její povaha však musí vyžadovat poskytnutí pomoci

5. Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství

- obsaženy ve druhé hlavě zvláštní části TZ
- hlava II. je dělena do dvou dílů – těch proti svobodě, těch proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství
- svoboda a práva na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství jsou druhovými objekty těch
- objektivní stránka – obsahuje v řadě případů stejné způsoby nátlaku na vůli poškozeného
 - znaky objektivní stránky – násilí, pohrůžka násilím, pohrůžka bezprostředního násilím, pohrůžka jiné těžké újmy, zneužití závislosti
 - **násilí** můžeme obecně charakterizovat jako **fyzický útok na určitou osobu nebo věc**
 - za násilí se považuje i uvedení jiného ¹leště nebo jiným podobným způsobem do stavu bezbrannosti
 - použitím násilí je použití fyzické síly k překonání nebo zamezení kladeného či očekávaného odporu (2 složky: fyzická složka, působení na vůli nebo vůbec na chování jiného)
 - pohrůžka násilím – psychické působení na vůli jiného.
 - pohrůžkou bezprostředního násilím – pohrůžka násilím, které má být ihned vykonáno (např. Násilí proti životu, zdraví, majetku napadeného)
 - pohrůžka násilím nebo pohrůžka jiné těžké újmy – širší pojem
 - zahrnuje bezprostřední násilí ale i násilí, které míří do budoucna
 - směřuje proti napadenému ale i proti osobě třetí
 - je možné vyhrožovat nepřítomnému (dopisem)
 - může směřovat i proti cti, dobré pověsti, rodinnému životu, pokud se jako těžká újma jeví a napadený to jako těžkou újmu pociťuje
 - závislost – stav, v němž člověk nemůže zcela svobodně jednat, protože je v některém směru odkázán na pachatele (poměr dlužník – věřitel, žák-učitel, zaměstnanec-zaměstnavatel)
 - tíseň – stav, byť i přechodný, vyvolaný nepříznivými okolnostmi, které vedou k omezení volnosti v rozhodování (tísňivé rodinné, osobní, majetkové poměry)
 - není rozhodné, jak se osoba dostala do tohoto stavu
 - v tísní je člověk, který je oloupen, bez dokladů, daleko od domova, který přišel o veškerý majetek, o zaměstnání
- TZ definici násilí neuvádí, tak jej v nauce rozlišujeme:
 - **a) násilí v podobě vis compulsiva**
 - takové, které působí psychicky na jednání donucované osoby, takže ta se podrobuje nátlaku
 - není to nátlak neodolatelný
 - složka vůle se uplatňuje
 - rozhodnutí je ovšem motivované násilím
 - nátlak se děje fyzickou silou (bitím)
 - **b) násilí v podobě vis absoluta**
 - takové, které zcela vylučuje jiné než žádané chování
 - donucená osobě je např. svázána, zavržena v místnosti, takže nemůže vykonat co chce
 - stává se živým nástrojem v rukou původce násilí
 - složka vůle zcela chybí nebo se nemůže uplatnit
- trestné jsou ovšem pouze neoprávněné zásahy do osobní, domovní nebo jiné svobody - § 170, 171, 178, 180
- pachatelem může být zpravidla kdokoli (§ 182 odst. 4 - jen úřední osoba, § 182 odst. 5 - jen pracovník provozovatele poštovních služeb, telekomunikační služby)

¹ leště= vyvolání omylu u jiné osoby nebo využití omylu této osoby s úmyslem dosáhnout nějakého cíle, leště musí vést k vyvolání bezbrannosti (zdrogování, opilství,...)

- subjektivní stránka – skoro ve všech je zavinění úmyslné
 - u tč braní rukojmí – úmysl přímý
 - u nakládání s osobními údaji postačí i nedbalost
 - u řady tč je znakem pohnutka – zpravidla majetková, rasová

- Trestné činy proti svobodě

• 1) Omezování osobní svobody (§ 171)

- § 171- omezování osobní svobody je zásah, jímž se znemožňuje svobodný pohyb člověka, třeba jen na poměrně krátkou dobu
 - v loupeži (173) a braní rukojmí (174) - omezování osobní svobody je obsaženo, takže není možný souběh
 - jestliže pachatel upustí od dokonání, dopouští se tzv. vydírání —> kvalifikovaný pokus

• 2) Zbavení osobní svobody (§ 170)

- zbavení osobní svobody= pachatel jiného uvězní nebo jiným způsobem zbaví osobní svobody natrvalo nebo na delší dobu
 - svojí povahou se musí blížit uvěznění
 - osvobození je velmi ztížené a obtížné (odlišnost od omezování)
 - zbavení musí být neoprávněné

• 3) Zavlečení (§ 172)

- zavlečení= dopravení člověka za hranice státu proti jeho vůli, přinucení, aby se poškozený do ciziny odebral, anebo odvracení od návratu do ciziny
 - těžký případ omezování osobní svobody
 - zavlečení obsahuje 2 skutkové podstaty: zavlečení do ciziny a zavlečení z ciziny do ČR
 - děje se tak lstí, hrozbou násilí nebo jiné těžké újmou
 - objekt: osobní svoboda ve smyslu svobody volného pohybu, tj svoboda pohybu, pobytu
 - objektivní stránka: pachatel brání jinému člověku užívat osobní svobody nebo jej osobní svobody zbaví anebo někoho zavleče do ciziny nebo ho přiměje, aby se do ciziny odebral, nebo ho od návratu z ciziny odvrací
 - zásah musí být neoprávněný a nesnadně překonatelný
 - § 170, 172 jsou tč trvalí a je trestná příprava
 - je třeba vždy úmysl

• 4) Obchodování s lidmi (§ 168)

- reaguje na opatření OSN a EU
- tvoří 2 základní skutkové podstaty, ke kterým přistupují tři kvalifikované skutkové podstaty
- objekt: osobní svoboda ve smyslu svobody pohybu a svobody rozhodování
- předmět útoku: dítě, tj. osoba mladší 18 let, kdokoli
- subjekt: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl vždy
- příprava je trestná
- jednání v první skutkové podstatě – záleží v tom, že pachatel přiměje, zjedná, najme, zláká, dopraví, ukryje, zadržuje, přijme nebo vydá osobu mladší 18 let, aby jí bylo užito
 - a) jiným k pohlavnímu styku nebo j jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání anebo k jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání anebo k výrobě pornografického díla,
 - b) jiným k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jeho těla
 - c) k službě v ozbrojených silách
 - d) k otroctví nebo nevolnictví nebo
 - e) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování,
 - anebo kdo kořistí z takového jednání
- jednání v druhé skutkové podstatě – spočívá v tom, že pachatel jiného za použití násilí, pohrůžky násilí nebo lstí anebo zneužitím jeho omylu, tísně nebo závislosti, přiměje, zjedná, najme, zláká, dopraví, ukryje, zadržuje, přijme nebo vydá, aby ho bylo užito

- a) jiným k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání
 - b) jiným k otroctví nebo nevolnictví
 - c) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování
 - zjednání= uzavření jakékoliv smlouvy, jejímž obsahem je, aby byl předmět útoku užít způsobem popsaným v ustanovení § 168
 - zlákáni= získání osoby k pohlavnímu styku nebo jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání
 - najmutí= uzavření smlouvy, i když by tato smlouva byla podle práva neplatná
 - dopravení= přemístění poškozené osoby do ciziny nebo z ciziny nebo na jiné místo v ČR, než se poškozená osoba zdržovala
 - ukrytí= umístění takové osoby na skryté místo
 - zadržování= omezování na osobní svobodě
 - vydání= předání předmětu útoku
 - nutno odlišovat osobu, která se dopustí trestného jednání a osobou, která najme, zjedná, zláká,..
 - pohlavní styk= jakýkoliv způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby, stejného nebo různého pohlaví
 - sexuální zneužívání a sexuální obtěžování= formy zásahů do pohlavní sféry a důstojnosti dotčené osoby
- **5) Svěření dítěte do moci jiného (§ 169)**
 - objekt: osobní svoboda dítěte ve smyslu svobody rozhodování
 - vedlejší objekt: zájem na řádném výkonu péče o dítě příslušnými osobami
 - předmět útoku: dítě
 - objektivní stránka: záleží v tom, že pachatel za odměnu svěří dítě do moci jiného za účelem adopce nebo pro jiný obdobný účel (svěření k pěstounské péči)
 - pachatel: kdokoli
 - subjektivní stránka: úmysl vždy
 - privilegovaná skutková podstata ve vztahu k obchodování s lidmi
 - **6) Loupež (§ 173)**
 - má 2 objekty, vyjádřené kumulativně
 - 1. osobní svoboda ve smyslu svobody rozhodování
 - 2. zájem na ochraně majetku, kterého se chce pachatel zmocnit
 - objektivní stránka: záleží v použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci
 - pohrůžka bezprostředního násilí – hrozba takovým násilím, které má být vykonáváno ihned, pokud se napadený nepodrobí vůli útočnicka
 - stačí i konkludentní jednání
 - napadená osoba – sám vlastník nebo někdo jiný, kdo má věc ve své moci (opravář, vedoucí prodejny, hlídač, posel)
 - věc, jež je předmětem útoku, je pro pachatele věcí cizí (kdyby byla věc vlastní, šlo by o vydírání)
 - půjčené peníze – jsou pro věřitele věci cizí
 - zmocnění – rozumí se, že si pachatel zjedná možnost volně s věcí nakládat s vyloučením toho, kdo ji měl dosud ve své moci
 - čin je dokonán použitím násilí nebo pohrůžky bezpro. násilí v loupežném úsilí (není třeba zmocnění se věcí)
 - pokus se vyskytuje poměrně vzácně
 - spolupachatelé – lze rozdělit: páchání násilí a zmocnění věci
 - spolupachatel loupeže, který sám nenapadl poškozeného, odpovídá za těžkou újmu na zdraví poškozeného, kterou utrpěl v rámci společného jednání všech spolupachatelů
 - jestliže jeden jednal ve stavu zmenšení přičetnosti, nic to nemění na odpovědnosti ostatních
 - speciální v poměru k vydírání

- úmysl pachatele se musí vztahovat k násilného jednání a k tomu, aby se zmocnil cizí věci
- **7) Braní rukojmí (§ 174)**
 - zvláštní případ vydírání
 - objekt: osobní svoboda ve smyslu svobody pohybu a svobody rozhodování
 - objektivní stránka: záleží v tom, že se pachatel zmocní rukojmí a hrozí, že ho usmrtí anebo že mu způsobí újmu na zdraví nebo jinou vážnou újmu
 - subjektivní stránka: přímý úmysl
 - příprava je trestná
 - zmocnění se rukojmí je jen prostředkem na donucení třetí osoby, aby něco konala, opomenula nebo trpěla
 - rukojmí (definice z roku 1979) = osoba, které se zmocní nebo ji zadrží osoba a hrozí jejím usmrcením, zraněním nebo jinou újmu nebo dalším zadržováním s cílem donutit třetí stranu, aby učinila jakýkoli čin nebo aby se jakéhokoli činu zdržela, ať již jde o výslovnou, nebo nepřímou podmínku jejího propuštění
 - předmětem útoku může být kdokoli
 - zmocnění se rukojmí = jakékoli získání a vykonávání faktické fyzické kontroly nad jinou osobou ve formě omezení její osobní svobody
 - tč trvající
 - poměr speciality k tč vydírání nebo loupeže, omezování osobní svobody
- **8) Vydírání (§ 175)**
 - objekt: svobodné rozhodování člověka
 - pachatel: kdokoli
 - subjektivní stránka: úmysl
 - příprava je trestná
 - objektivní stránka: záleží v tom, že pachatel jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutí k tomu, aby něco konal, opominul nebo trpěl
 - pohrůžka jiné těžké újmy – hrozba způsobení majetkové újmy, újmy na cti, dobré pověsti, zahájení trestního stíhání, rozpad manželství
 - vydírat může pachatel přímo nebo prostřednictvím 3. osoby
- Omezování svobody vyznání (§ 176)
 - objekt: svoboda svědomí, myšlení a náboženského vyznání
 - objektivní stránka: záleží v tom, že pachatel násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné újmy:
 - nutí jiného k účasti na náboženském úkonu
 - zdržuje jiného bez oprávnění od takové účasti
 - jinému v užívání svobody vyznání jinak brání
- **9) Útisk (§ 177)**
 - objekt: osobní svoboda ve smyslu svobody rozhodování
 - jednání záleží v to, že pachatel jin=ho nutí, zneužívá jeho tísně nebo závislosti, aby něco konal, opominul nebo trpěl
 - tíseň= stav, která je vyvolaná nepříznivými okolnostmi, které vedou k určitému omezení volnosti rozhodování
 - závislost= stav, ve kterém se osoba nemůže svobodně rozhodovat, protože je v určitém směru odkázána na pachatele (dlužník věřitel, učitel žák,...)
- **10) Porušování domovní svobody (§ 178)**
 - objekt: domovní svoboda (prostor, který člověk využívá k bydlení, soukromí, domácnost)
 - vztahuje se nejen na vlastníka ale i nájemce atd
 - objektivní stránka: jednání pachatele:

- 1. pachatel neoprávněně vnikne do obydlí jiného,
- 2. pachatel tam neoprávněně setrvává
 - neoprávněné setrvávání předpokládá, že poškozený projevil výslovně nebo konkludentně vůli, aby pachatel odešel
 - obydlí= dům, byt nebo jiná prostora sloužící k bydlení a příslušenství k nim náležející
 - násilí může směřovat proti osobě i proti věci
 - je přípustná nutná obrana
- **11) Porušování svobody sdružování a shromažďování (§ 179)**
 - objekt: svoboda sdružování a shromažďování
 - subjektivní stránka: úmysl
 - 2 samostatné skutkové podstaty:
 - 1. záleží v tom, že pachatel jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy omezuje ve výkonu jeho sdružovacího nebo shromažďovacího práva
 - 2. postihuje toho, kdo se násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí protiví pořádkovým opatřením svolavatele nebo určených pořadatelů shromáždění

- **Trestné činy proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství**

• **1) Neoprávněné nakládání s osobními údaji (§ 180)**

- objekt: zájem na ochraně osobních dat před neoprávněným nakládáním, tj. Před neoprávněným zveřejňováním a jiným zneužitím
- subjekt: kdokoli
- subjektivní stránka: nedbalosti i úmysl
- objektivní stránka: 2 základní skutkové podstaty
 - 1. shromáždění v souvislosti s výkonem veřejné moci (vytvoření databáze)
 - 2. shromažďování pro jiné účely v souvislosti s výkonem povolání, zaměstnání nebo funkce
- pachatel musí nejen neoprávněně nakládat s údaji, ale musí tímto nakládáním způsobit vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají
 - vážná újma – narušení rodinných vztahů, poškození v zaměstnání, újma na pověsti,...
 - osobní údaj= jakýkoliv údaj týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů (to je takový, na základě kterého lze určit přímo nebo nepřímo identitu)

• **2) Poškození cizích práv (§ 181)**

- objekt: nemajetková práva subjektů individuální či kolektivní povahy, tedy i státu
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl
- objektivní stránka: pachatel jinému způsobí vážnou újmu na právech tím, že:
 - uvede někoho v omyl nebo
 - využije něčího omylu
 - uvedení v omyl= jednání, jímž pachatel předstírá okolnosti, které nejsou v souladu se skutečným stavem věci
 - při využití omylu sám pachatel k omylu nepřispěl, ale po poznání omylu někoho jiného jedná tak, aby poškozenému způsobil vážnou újmu
 - následkem je vážná újma na právech FO, PO, státu

• **3) Porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182)**

- objekt: tajemství dopravovaných zpráv
 - tajemství= obsah písemností nebo zpráv bez ohledu na jejich hodnotu pro adresáta, odesílatele či pachatele
- pachatel: kdokoli nebo úřední osoba, pracovník provozovatele poštovních služeb,...
- subjektivní stránka: úmysl
- 3 základní skutkové podstaty- § 182 odst.1,2,5 písm. c)
 - 1. objektivní stránka 182 odst. 1: záleží v tom, že pachatel úmyslně poruší tajemství:
 - a) uzavřeného listu nebo jiné písemnosti při poskytování poštovní služby nebo přepravované jinou dopravní službou nebo dopravním zařízením,
 - b) datové, textové, hlasové, zvukové či obrazové zprávy posílané prostřednictvím sítě elektronických komunikací a přiřaditelné k identifikovanému účastníku nebo uživateli, který zprávu přijímá, nebo
 - c) neveřejného přenosu počítačových dat do počítačového systému, z něj nebo v jeho rámci, včetně elektromagnetického vyzařování z počítačového systému, přenášejícího taková počítačová data
 - 2. objektivní stránka § 182 odst. 2 záleží v tom, že pachatel v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch:
 - a) prozradí tajemství, o němž se dozvěděl z písemnosti, telegramu, telefonního hovoru nebo přenosu prostřednictvím sítě elektronických komunikací, který nebyl určen jemu, nebo
 - b) takového tajemství využije

- prozrazení tajemství= oznámení obsahu zprávy či písemnosti jiné osobě, než které byly určeny
- využití tajemství= rozumí se, že někdo jakýmkoli způsobem uplatní vědomost získanou jednáním popsaným ve skutkové podstatě ke způsobení škody nebo získání neoprávněného prospěchu
- 3. objektivní stránka § 182 odst. 5: pachatel pozmění nebo potlačí písemnost obsaženou v poštovní zásilce nebo dopravovanou dopravním zařízením anebo zprávu podanou neveřejným přenosem počítačových dat, telefonicky, telegraficky nebo jiným podobným způsobem,

• **4) Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí (§ 183)**

- objekt: ochrana písemností, záznamů, počítačových dat uchovávaných v soukromí
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl
- objektivní stránka: záleží v tom, že pachatel neoprávněně:
 - poruší tajemství listiny nebo jiné písemnosti, fotografie, filmu nebo jiného záznamu, počítačových dat anebo jiného dokumentu uchovávaného v soukromí jiného tím, že je zveřejní, zpřístupní třetí osobě nebo je jiným způsobem použije
 - spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch, způsobit jinému škodu nebo jinou vážnou újmu, anebo ohrozit jeho společenskou vážnost.

• **5) Pomluva (§ 184)**

- objekt: čest, dobrá pověst, vážnost člověka
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl
- předmět: pouze jednotlivce (všem jednotlivcům: starý, mladý, živý, mrtvý, vědomí si toho, nevědomí si toho, přítomným, nepřítomným)
 - čest= rozlišujeme ve smyslu objektivním (vážnost, kterou člověk požívá v představě jiných lidí) a smyslu subjektivním (vědomí si vlastní hodnoty)
- objektivní stránka: pachatel o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu
 - sdělení nepravdivého údaje= oznámení info o jiném, které je v rozporu se skutečností, informace, která se týká pomlouvané osoby, za předpokladu, že taková info je způsobilá značnou měrou ohrozit vážnost pomlouvané osoby u spoluobčanů
 - postačí způsobilost údaje k ohrožení vážnosti u spoluobčanů
- jde o ohrožovací tč
- zákon uvádí příklady možného ohrožení vážnosti, které mohou mít následující projevy:
 - poškodit jej v zaměstnání (přeřazení na nižší funkci), narušit jeho rodinné vztahy (rozvrat manželství), nebo způsobit mu jinou vážnou újmu (ohrožení politické kariéry, ztráta zákazníků)
- sdělení nepravdivého údaje není pomluvou!

6. Trestné činy proti důstojnosti v sexuální oblasti

- **Hlava III.**

- zasahují do sexuální sféry
- právní úprava je závislá morálce v dané době
 - do 90. let tč styku mezi homosexuály, apod.

- **Objekty těchto trestných činů**

- lidská důstojnost
- svoboda rozhodování v pohlavních vztazích
- zdravý vývoj dětí, který by mohl být narušen předčasnými pohlavními styky či kontaktem s některými nevhodnými formami uspokojování sexuálních potřeb
- některé zásady v pohlavních vztazích
- některé mravní zásady

- **Předměty útoku**

- osoby – muži i ženy

- **Objektivní stránka**

- násilí, pohrůžka násilí, pohrůžka jiné těžké újmy a jiné formy nátlaku

- **Subjekt**

- muž i žena

- **Subjektivní stránka**

- úmysl

- **Jednočinný souběh**

- tam, kde bylo porušeno více objektů – znásilnění vlastní dcery §185, §188
- odpadá tam, kde více objektů je v rámci 1 skutkové podstaty – znásilnění osoby mladší 15 let = §185 odst. 1, odst. 3 písm. a)

- **1) §185 Znásilnění**

- **Objekt**

- právo člověka (muže i ženy) svobodně se rozhodovat o pohlavním životě
- do 2001 možné spáchat pouze vůči ženě formou donucení k souloži x u muže vydírání

- **Předmět útoku**

- žena, muž – bez ohledu na věk, způsob života, vzdělání apod.

- **Objektivní stránka**

- **a) donucení – násilné jednání**

- 1) násilí — pachatel se snaží překonat vážně míněný odpor znásilněné osoby + pachatel uvedl poškozenou do stavu bezbrannosti lstí nebo obdobným způsobem §119
- 2) pohrůžka násilí — pohrůžka, z níž je zřejmé, že nepodrobí-li se napadená osoba vůli útočníka, násilí bude vykonáno buď ihned nebo někdy v budoucnosti – oběť neklade odpor pro zjevnou nepodstatnost
- 3) pohrůžka jiné těžké újmy – hrozba způsobení majetkové újmy, proti cti, dobré pověsti, rozvratu manželství,...
- 4) využije stav bezbrannosti = takový stav, kdy oběť nemůže klást odpor – fyzické důvody, psychické — osoba není schopná projevit vůli – spánek, opilost, drogové opojení, útlý dětský věk, uvedl-li pachatel do tohoto stavu oběť lstí, jedná se o násilí dle alinea 1.

- **b) provedení pohlavního styku**

- tč je dokonán až vykonáním pohlavního styku
 - 1) *soulož*
 - nejvyšší kategorie
 - kvalifikovaná skutková podstata
 - spojení pohlavních orgánů muže a ženy
 - 2) *pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží*
 - střední kategorie
 - kvalifikovaná skutková podstata
 - do pochvy ženy nebo análního otvoru člověka vnika jiná část těla druhého člověka (úd, ...) nebo určitý předmět nebo pohlavní úd muže je drážděn podobným způsobem jako při zasouvání do pochvy — orální, anální sex, manuální masturbace, digitální penetrace
 - 3) *pohlavní styk*
 - nejširší kategorie
 - základní skutková podstata – asi 10% případů
 - široký výklad pojmu
 - jakýkoli způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiného člověka
 - není důležité o čí pohlavní pud se jedná – pachatelův pud není ukájen, ale donutí 2 další osoby k pohlavnímu styku
 - dosažení uspokojení není relevantní
 - patří sem i: erotické masáže, osahávání, důrazné osahávání přes šaty
 - **Subjekt**
 - muž i žena
 - ke stíhání manžela je nutný souhlas poškozeného
 - **Subjektivní stránka**
 - ÚMYSL
 - skutkový omyl negativní pro případ, kdy pachatel chápe odpor jako “hraný” - vylučuje to úmysl
 - Pokud pachatel ustoupí od dokonání
 - zaniká trestnost znásilnění, tr. odpovědný je za vydírání dle §175 - tzv. kvalifikovaný pokud
 - Spolupachatelem znásilnění, resp.. pokusu znásilnění je každý, kdo použil násilí nebo pohrůžku násilí či jiné těžké újmy, i když se nepodílel na dalším jednání, jež záleží v pohlavním styku
 - Příprava je trestná
- **2) §186 Sexuální nátlak**
- **2 základní skutkové podstaty**
 - odst. 1
 - *Kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování nebo*
 - *kdo k takovému chování přiměje jiného zneužívaje jeho bezbrannosti*
 - odst. 2
 - *Stejně bude potrestán pachatel, který přiměje jiného k pohlavnímu styku, k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování zneužívaje jeho závislosti, nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.*
 - oběť je odkázána na pachatele a tím je výrazně ovlivněna jeho svobodná vůle
 - rodiče/pěstouni/... a děti
 - staří lidé a osoby, které se o ně starají
 - žáci školy ve vztahu k učitelům
 - osoby omezené na svobodě vůči zaměstnancům zařízení
 - nájemce vůči pronajímateli při stavu bytové tísně

- důvěryhodnost – kněz, duchovní, lékař, učitel, trenér, vedoucí souboru, léčitel
 - vliv – policista, soudce, státní zástupce, úředník, zaměstnavatel
 - subsidiarita ke znásilnění – je vyloučen jednočinný souběh
 - **Objekt**
 - právo člověka (muže i ženy) svobodně se rozhodovat o pohlavním životě
 - lidská důstojnost
 - **Objektivní stránka**
 - nedochází k pohlavnímu styku – oběť je donucována k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování (ponižující chování, svlékání, kopulační pohyby, hlasové projevy,....)
 - pachatelí stačí role pozorovatele, není zde fyzický kontakt
 - **Subjekt**
 - **Subjektivní stránka** = úmysl
- **3) §187 Pohlavní zneužití**
- **Objekt**
 - mravní a tělesný vývoj dětí mladších 15 let
 - děti mladší 15 let jsou chráněny proti své vůli — jejich souhlas je zcela irelevantní
 - předmět útoku = osoba mladší 15 let — osoba do dne, který předchází jejím 15. narozeninám
 - **Objektivní stránka**
 - *odst. 1: pachatel vykoná soulož s dítětem mladším patnácti let nebo je jiným způsobem pohlavně zneužije (= pojem pohlavní styk viz znásilnění)*
 - donucení není potřeba, jedná se o tč i pokud byl dán souhlas či jej aktivně vyžadovalo
 - donucení – pak znásilnění dle §185 odst. 3
 - *odst. 2: spáchá-li čin uvedený v odst. 1 na dítěti mladším patnácti let svěřeném jeho doзору, zneužívá jeho závislosti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.*
 - X §186 odst. 5 písm. a – vztahuje se k §186 odst. 1
 - rodič, nevlastní rodič, chůva, soused na hlídání, ...
 - **Subjekt**
 - **Subjektivní stránka**
 - úmysl i k okolnosti, že vykonává soulož s osobou mladší 15 let
 - neví, že je osoba mladší 15 let — negativní skutkový omyl, nejednal úmyslně, není trestně odpovědný
 - Souhlas poškozeného nevylučuje trestní odpovědnost
- velká míra latentní kriminality — o většině těchto tč se nikdo nedozví — až např. těhotenství
- použití materiálního korektivu ve specifických případech
- **4) §188 Soulož mezi příbuznými**
- **Objekt**
 - zájmy genetické, mravnostní
 - **Objektivní stránka**
 - pachatel vykoná soulož s příbuzným v pokolení přímém nebo se sourozencem
 - vztahuje se pouze na pokrevní příbuzenství, ne právní (adopce)
 - **Subjekt**
 - oba souložící příbuzní
 - souhlas nemá vliv na trestní odpovědnost
 - **Subjektivní stránka**
 - úmysl

- Je možný jednočinný souběh s §185, §186 odst. 2, §201, §187
- **5) §189 Kuplířství**
 - **Objekt**
 - mravnost a svobodné rozhodování člověka
 - **Objektivní stránka**
 - a) jiného **přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede** k provozování prostituce, nebo
 - b) kdo **kořistí** z prostituce provozované jiným
 - i úplata za umožnění prostituce – pronájem bytu
 - **Subjekt**
 - vztahuje se na i jiné osoby, než ty, které služby poskytují
 - pachatel k provozování prostituce jinou osobu přiměje, kořistí, ...
 - **Subjektivní stránka**
 - úmysl
 - X tč obchodování s lidmi
 - osoba mladší 18 let
 - vyloučen jednočinný souběh
- **6) §190 Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí**
 - Prostituce
 - poskytování pohlavního styku, soulože za úplatu
 - negativní společenský jev
 - **Objekt**
 - ochrana dětí před stykem s nevhodnou formou uspokojování sexuálních potřeb v podobě prostituce
 - **Objektivní stránka**
 - odst. 1: provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí
 - neurčitý právní pojem = blízkost — vzdálenost umožňující vizuální kontakt se školou
 - odst. 2: organizuje, střeží nebo jiným způsobem zajišťuje provozování prostituce v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí
 - **Subjekt**
 - prostitut/ka
 - **Subjektivní stránka = úmysl**
 - Je možný jednočinný souběh s kuplířstvím
- **7) §191 Šíření pornografie**
 - **A) Pornografie prostá**
 - pornografické dílo
 - dílo jehož jediným, hlavním účelem je vyvolat či zvyšovat sexuální vzrušení
 - videa, fotografie, kresby, sochy, ...
 - je nutno posuzovat kontext
 - trestné je pouze její zpřístupňování osobám mladším 18 let
 - **B) Tvrdá (perverzní) pornografie**
 - §191 odst. 1
 - projevuje se násilí či neúctou k člověku, nebo které popisuje, zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem
 - trestáno je jakékoliv nakládání s nimi, s výjimkou přechovávání
 - **C) Pornografie dětská**

- přechovává fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem
- patří sem i díla vytvořená animací — červená karkulka, Bart Simpson apod. — objektem tč je pak ochrana morálky
- **Objekt**
 - zájem na ochraně před zvláštním druhem obtěžování v oblasti mravnosti a mravní výchova dětí
- **Objektivní stránka**
 - odst. 1: vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, v němž se projevuje násilí či neúcta k člověku, nebo které popisuje, zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem
 - postihuje nakládání s perverzní pornografií
 - odst. 2: písemné, fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo
 - a) nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje dítěti, nebo
 - b) na místě, které je dětem přístupné, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje
 - vztahuje se na všechny formy pornografie
- **Subjekt = kdokoliv**
- **Subjektivní stránka = úmysl**
- **8) §192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií**
 - **Objekt**
 - ochrana morálky a dětí
 - **Objektivní stránka**
 - přechovává fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem
 - nemusí se jednat skutečně o osobu mladší 18 let, stačí pokud herci záměrně vypadají jako děti
 - trestné je i **přechovávání**
 - materiální korektiv – pokud to osoby mladší 18 let vyrobí sami
 - (1) Kdo **přechovává** fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.
 - (2) Stejně bude potrestán ten, kdo prostřednictvím informační nebo komunikační technologie **získá přístup** k dětské pornografii.
 - (3) Kdo **vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří** fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem, anebo kdo **kořistí** z takového pornografického díla,
 - **Subjekt = kdokoliv**
 - **Subjektivní stránka = úmysl**
- **9) §193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie**
 - **Objekt**
 - ochrana dítěte
 - předmět útoku = dítě mladší 15 let
 - **Objektivní stránka**
 - přiměje, zjedná, najme, zláká, svede nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo
 - kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle
 - **Subjekt = kdokoliv**
 - **Subjektivní stránka = úmysl**

- je možný jednočinný souběh s tč ohrožování výchovy mládeže dle §201, neoprávněné podnikání §251, pohlavní zneužití §187

• **10) §193a Účast na pornografickém představení**

- Objekt
- **Objektivní stránka**
 - pachatel se účastní pornografického představení nebo jiného obdobného vystoupení, ve kterém účinkuje dítě
 - představení = živé vystoupení určené publiku
 - účast + vnímání přítomnosti na představení
- Subjekt = kdokoliv
- Subjektivní stránka = úmysl

• **11) §193b Navazování nedovolených kontaktů s dítětem**

- Objekt
- Objektivní stránka = pachatel navrhne setkání dítěti mladšímu 15 let v úmyslu spáchat tč dle §187 odst. 1, §192, 193, 202 odst. 2 nebo jiný sexuálně motivovaný tč (obchodování s lidmi, sexuální nátlak)
- Subjekt = kdokoliv
- Subjektivní stránka = úmysl

7. Trestné činy proti rodině a dětem

- hlava čtvrtá
- pojem dítěte – definován v § 146 obecné části
 - = osoba mladší 18 let, pokud trestní zákon nestanoví jinak
- objekt – zájem společnosti na uplatnění institutu monogamie a dále zájem na řádné výchově, výživě, tělesném a duševním vývoji dítěte
- pachatel-podle § 200–204- kdokoliv
 - podle § 195-198- osoba, které byla uložena zvláštní povinnost podle rodinného práva
- pro naplnění subjektivní stránky se většinou vyžaduje úmysl
- § 196 odst. 1 a § 201–i nedbalost

• **1) Dvojí manželství**

- § 194
- objekt – institut monogamie, tj. párově soužití muže a ženy
- ochrana je poskytována JEN manželům
- objektivní stránka – naplněna uzavřením tzv. Bigamického manželství mezi osobami, z nichž minimálně jedna již v manželství je
- tč je dokonán uzavřením manželství
- pachatel – ten, kdo sám není manželem, avšak úmyslně manželství uzavře s osobou, která v jiném manželství je
- subjektivní stránka – úmysl

• **2) Opuštění dítěte nebo svěřené osoby**

- § 195
- objekt – zájem na ochraně dítěte a osoby, o kterou má pachatel povinnost pečovat a která si není schopna sama opatřit pomoc, před ohrožením jejich zdraví a života
- předmět útoku – dítě, svěřená osoba
- pachatel dítě vystaví nebezpečí ublížení na zdraví nebo smrti
- nebezpečí je charakterizováno tím, že záchrana je závislá na náhodě
- opuštění může mít povahu jak konání, tak opomenutí
- pachatel – osoba, která má povinnost pečovat
 - osvojitel, rodič, poručník, pěstoun
- objekt – zájem společnosti na uplatnění institutu monogamie a zájem na řádné výchově, výživě, tělesném a duševním vývoji dítěte
- pachatel – jen ten, kdo má povinnost pečovat
- subjektivní stránka – úmysl

• **3) Zanedbání povinné výživy**

- § 196
- objekt – nárok na výživu vyplývající z OZ
- povinnost vyživovat jiného vyplývá přímo ze zákona
- soud řeší jako předběžnou otázku výši výživného
- případné občanskoprávní soudní rozhodnutí považuje trestní soud jako listinný důkaz
- soud je v řízení vázán občanskoprávní soudním rozhodnutím
- hmotný předmět útoku-osoba, vůči které má pachatel zákonnou povinnost ji vyživovat
- 2 základní skutkové podstaty + 1 kvalifikovaná
- pojmy:
 - vyživovací povinnost – vlastní výživa, ošacení, bydlení, příprava k budoucímu povolání, péče o zdraví a čistotu dítěte

- neplnění vyživovací povinnosti – stav, kdy oprávněná osoba nedostane všechno, co je obsahem vyživovací povinnosti
- nároku na výživu se nelze vzdát
- neplnění vyživovací povinnosti musí trvat déle než 4 měsíce
- subjektivní stránka – úmysl (§ 196 odst. 2) i nedbalost
- pachateli lze uložit i přiměřené omezení, aby se zdržel řízení motorových vozidel

• **4) Zvláštní ustanovení o účinné lítosti**

- § 197
- obě podmínky v 196 musí být splněny společně
- ustanovení o účinné lítosti u zanedbání povinné výživy je možné použít pouze ve prospěch pachatele, nikoli návodce nebo pomocníka
- dodatečné splnění vyživovací povinnosti je třeba vykládat tak, že o účinnou lítost půjde nejen tehdy, když pachatel sám dlužné výživné uhradí, ale i tehdy, kdy jiným způsobem zařídí, aby za něho dlužné výživné uhradila jiná osoba
- pachatel musí dobrovolně dodatečně splnit svou vyživovací povinnost v celém rozsahu
- skutečnost, že tč měl trvale nepříznivých následků – jedná se o takové následky, které už není možné napravit nebo odstranit dodatečným splněním vyživovací povinnosti

• **5) Týrání svěřené osoby**

- § 198
- objekt – zájem společnosti na ochraně osob, které jsou vzhledem ke svému věku nebo jinému důvodu v péči nebo výchově jiných
- předmět útoku – každá osoba, která je z jakéhokoli důvodu v péči nebo výchově pachatele
- objektivní stránka – pachatel týrá osobu, který je v jeho péči nebo výchově
- pojmy:
 - týrání – zlé nakládání se svěřenou osobou, která se vyznačuje hrubším stupněm necitelnosti a bezohlednosti a určitým trváním
- subjektivní stránka – úmysl
- ve vztahu k tč týrání osoby žijící ve společném obydlí jde o speciální tč

• **6) Týrání osoby žijící ve společném obydlí**

- § 199
- objekt – zájem na ochraně osob, které žijí s pachatelem ve společném obydlí
- jde o tzv. Domácí násilí
- předmět útoku – každá osoba, která žije s pachatelem ve společném obydlí
- společné obydlí= obydlí podle § 133
- objektivní stránka- “týrá”
 - zlé nakládání s osobou žijící s pachatelem ve společném obydlí, vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a trvalostí, které tato osoba pociťuje jako těžké příkoří
 - trvalost se posuzuje v závislosti na intenzitě týrání
 - fyzické nebo psychické útrapy
- tč trvající

• **7) Únos dítěte a osoby stížené duševní poruchou**

- § 200
- objekt – nerušený výkon péče, jež oprávněnému přísluší vůči dítěti nebo osobě stížené duševní poruchou
- předmět útoku – děti nebo osoby stížené duševní poruchou
- objektivní stránka – odnětí uvedených osob z opatrovnictví toho, kdo má podle zákona nebo podle úředního rozhodnutí povinnost o ně pečovat
 - odnětí – zásah, který alespoň dočasně znemožňuje výkon péče (odvedení, odnesení, odvoz)

- nezáleží na tom, zda chráněná osoba s únoscem souhlasí nebo mu poskytne pomoc
- příprava je trestná

• **8) Ohrožování výchovy dítěte**

- § 201
- objekt – zájem na řádném tělesném, rozumovém, mravním, citovém vývoji dětí a na jejich výchově
- předmět útoku – jen děti (osoba mladší 18 let)
- 2 základní skutkové podstaty + kvalifikovaná skutková podstaty
 - 1. obsahuje 4 základní jednání pachatele
 - následek všech jednání musí mít za následek, že ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte (propadnutí drogové závislosti)
 - zahálčivý život – parazitní způsob života
 - nemravný život-život vedený v rozporu se zásadami morálními
 - svádění k zahálčivému životu nebo nemravnému životu-přímá výzva (návod), které může vyvolat zájmy a návyky, které zpravidla vedou k zahálčivému nebo nemravnému životu
 - umožnění – vytvoření podmínek pro vznik nežádoucích návyků a sklonů
 - pachatel – kdokoli
 - subjektivní stránka – nedbalost, avšak svádění je úmyslné
 - 2. pachatel umožní dítěti hru na výherním hracím přístroji
 - postačí, jestliže pachatel umožní dítěti hru na výherním hracím přístroji
 - pachatel – kdokoli
 - zavinění – úmysl i nedbalost
 - v poměru subsidiarity k § 201 odst. 1, jednočinný souběh vyloučen

• **9) Svádění k pohlavnímu styku**

- § 202
- objekt – zájem na řádném tělesném, rozumovém, mravním a citovém vývoji dětí
- předmět útoku – děti
- objektivní stránka – pojmy:
 - nabídnutí – jednání, kterým pachatel projevuje ochotu úplatu, prospěch nebo výhodu poskytnout, pokud bude dosaženo jeho požadavku
 - slib – nabídka směřující do budoucnosti, je méně konkrétní
 - obnažování – eroticky laděné odkrývání určitých partií těla za účelem sexuálního vzrušení pachatele – striptýz
 - úplata – majetkový prospěch ve formě finanční odměny nebo ve formě materiální
 - jiná výhoda či prospěch – nemajetková výhoda (prospěch ve škole, nabídka ubytování, stravování)
- pachatel – každý mimo samotného dítěte
- subjektivní stránka – úmysl

• **10) Podání alkoholu dítěti**

- § 204
- objekt – zájem na ochraně zdravého tělesného a duševního zdraví dětí
- předmět útoku – děti
- trestně odpovědný je ten, kdo ve větší míře nebo opakovaně prodá, podá nebo poskytne dítěti alkohol
- pojmy:
 - alkoholický nápoj – lihovina, víno a pivo nebo nápoj, který obsahuje více než 0,5 objemového procenta alkoholu
 - podávání – jakýkoli způsob zprostředkování nebo obstarání alkoholu chráněné osobě

- pachatel – nemůže být ten, kdo je sám předmětem útoku
- subjektivní stránka – úmysl

7. TRESTNÉ ČINY PROTI RODINĚ A DĚTEM

SYSTEMATIKA

- Ochrana zaručena LZPS v čl. 32
- Rodina je tradičním základním prvkem lidské společnosti
- HLAVA IV zvláštní části trestního zákoníku (tato hlava se nedělí na díly)
- Dítě – osoba mladší 18 let, pokud TZ nestanoví jinak
- Objekt: zájem společnosti na uplatnění monogamie, zájem na řádné výchově, výživě, tělesném a duševním vývoji dítěte
- Subjekt: kdokoli, popř. ten, komu byla uložena zvláštní povinnost podle rodinného práva
- Subjektivní stránka: u většiny TČ se vyžaduje úmysl
- Trestné činy v HLAVĚ IV: dvojí manželství, opuštění dítěte nebo svěřené osoby, zanedbání povinné výživy, zvláštní ustanovení o trestání, zvláštní ustanovení o účinné lítosti, týrání svěřené osoby, týrání osoby žijící ve společném obydlí, únos dítěte a osoby stížená duševní poruchou, ohrožování výchovy dítěte, svádění k pohlavnímu styku, beztrestnost dítěte, podání alkoholu dítěti

1. DVOJÍ MANŽELSTVÍ

- „(1) Kdo za trvání svého manželství uzavře manželství jiné, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
(2) Stejně bude potrestán, kdo uzavře manželství s osobou, která již je v manželství jiném.“

OBJEKT	Institut monogamie – párové soužití muže a ženy - ochrana nikoli registrovanému partnerství – OZ zakazuje uzavřít tomu manželství, kdo již uzavřel registr. partnerství
OBJEKTIVNÍ STR.	Je naplněna uzavřením tzv. bigamického manželství mezi osobami, z nichž minimálně jedna již v manželství je
PACHATEL	i ten, kdo sám není manželem, avšak úmyslně manželství uzavře s osobou, která v jiném manželství je
SUBJEKTIVNÍ STR.	vyžaduje se úmysl – úmysl musí zahrnovat i okolnost, že prvé manželství trvá

2. OPUŠTĚNÍ DÍTĚTE NEBO SVĚŘENÉ OSOBY

- „Kdo opustí dítě nebo jinou osobu, o kterou má povinnost pečovat a která si sama nemůže opatřit pomoc, a vystaví ji tím nebezpečí smrti nebo ublížení na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“

OBJEKT	ochrana dítěte a osoby, o kterou má pachatel povinnost pečovat a která si není schopna sama opatřit pomoc, před ohrožením jejich zdraví a života
PŘEDMĚT ÚTOKU	dítě nebo svěřená osoba, tj. osoba dospělá, která v důsledku stárání, nemoci, těžké invalidity apod. není schopná se sama o sebe postarat.
OBJEKTIVNÍ STR.	pachatel dítě či svěřenou osobu opustí a vystaví je tak nebezpečí ublížení na zdraví nebo smrti
PACHATEL	jen ten, kdo má o dítě nebo jinou osobu povinnost pečovat – rodič, osvojitel, poručník, opatrovník – na základě smlouvy
SUBJEKTIVNÍ STR.	vyžaduje se úmysl – úmysl musí zahrnovat i ohrožení dítěte či svěřené osoby na životě nebo zdraví

- pachatel dítě (svěřenou osobu) opustí a vystaví je tak nebezpečí ublížení na zdraví nebo smrti
- nebezpečí je charakterizováno tím, že záchrana je závislá na náhodě
 - TČ může být spáchán jak konáním, tak opomenutím
 - Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby jsou zde upraveny nejenom z hlediska těžších následků, ale i opuštění dítěte mladšího 3 let
 - o V případě, že matka odloží dítě do baby boxu, tak se nejedná o TČ opuštění dítěte – dítě zde není vystaveno nebezpečí ublížení na zdraví nebo smrti.

3. ZANEDBÁNÍ POVINNÉ VÝŽIVY

- „(1) Kdo neplní, byť i z nedbalosti, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.
(2) Kdo se úmyslně vyhýbá plnění své zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“
- Povinnost vyživovat řeší trestní soud jako předběžnou otázku (zda měl platit, výši výživného apod.)

OBJEKT	nárok na výživu vyplývající z OZ – několik povinností vyživovat nebo zaopatřovat jiného – vyplývá ro přímo ze zákona
HMOTNÝ PŘEDMĚT ÚTOKU	osoba, vůči které má pachatel zákonnou povinnost ji vyživovat
OBJEKTIVNÍ STR.	1. pachatel neplní , byť i z nedbalosti, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného – odst. 1 2. úmyslně se vyhýbá plnění své zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného – odst. 2
PACHATEL	jen ten, kdo neplní svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat nebo se úmyslně vyhýbá
SUBJEKTIVNÍ STR.	má povahu úmyslu i nedbalosti - odst. 2 – nutný úmysl

- Jedná se o pokračující TČ s prvky TČ hromadného
- O vyhýbání se plnění zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného půjde i tehdy, když pachatel svoji povinnost nejen nesplní, ale usiluje i o to, aby se této povinnosti zbavil

Neplněním vyživovací povinnosti se rozumí stav, kdy oprávněná osoba nedostane všechno, co je obsahem vyživovací povinnosti.

- kdy oprávněná osoba nedostane všechno, co je obsahem vyživovací povinnosti
- musí trvat dobu delší než 4 měsíce
- Jelínek považuje zanedbání povinné výživy za **TČ pokračující s prvky TČ hromadného**
- jestliže pachatel zprvu neplnil svou vyživovací povinnost bez úmyslu vyhýbat se tomuto plnění a později se vyhýbal plnění, jde o **vícečinný souběh TČ podle § 196 odst. 1 a odst. 2** – jednočinný je vyloučen

Výživné zahrnuje příspěvek na výživu, náklady na oblečení, náklady na bydlení, je možno i naturální plnění. O neplnění půjde i tehdy, jestliže se neplní v povinném rozsahu. Nárok na výživné se nepromlčuje, promlčují se jen jednotlivá plnění. Za výživné se ve smyslu § 196 praxe nepovažuje příležitostné plnění v době styku rodiče s dítětem – nesměřují k uspokojení odůvodněných potřeb nezletilých ve smyslu § 913 OZ

- nárok na výživu je nepromlčitelný, oprávněná osoba se jej nemůže vzdát
- Jako trest přichází v úvahu i přiměřené omezení, aby se pachatel zdržel řízení motorových vozidel

O vyhýbání se plnění zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného půjde tehdy, když pachatel svoji povinnost nejen že nesplní, ale usiluje o to, aby se své povinnosti zbavil, resp. aby zmařil nebo alespoň podstatně oddálil možnost vymáhat nárok na výživu.

- ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O ÚČINNÉ LÍTOSTI

- Trestnost zanedbání povinné výživy zaniká, jestliže čin neměl trvale nepříznivých následků a pachatel svou povinnost dodatečně splnil dříve, než soud prvního stupně počal vyhlašovat rozsudek
- Možné použít pouze ve prospěch pachatele, nikoli ve prospěch pomocníka či návodce
- Pachatel musí dobrovolně dodatečně splnit svou vyživovací povinnost v celém rozsahu

4. TÝRÁNÍ SVĚŘENÉ OSOBY

- „Kdo týrá osobu, která je v jeho péči nebo výchově, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.“

OBJEKT	zájem společnosti na ochraně osob, kt. jsou vzhledem ke svému věku nebo z jiného důvodu v péči nebo výchově jiných
PŘEDMĚT ÚTOKU	každá osoba, která je z jakéhokoli důvodu pro věk, nemoc, tělesnou vadu, duš. poruchu v péči nebo výchově pachatele - u dospělých osob je rozhodný jejich faktický stav, nikoli zda osoba byla omezena způsobilosti k právním úkonům
OBJEKTIVNÍ STR.	v tom, že pachatel týrá osobu, která je v jeho péči nebo výchově
PACHATEL	jen ten, v jehož péči nebo výchově týraná osoba je - alespoň krátkodobá péče - ale i učitelé, vychovatelé, trenéři apod.
SUBJEKTIVNÍ STR.	úmyslný TČ

- Ve vztahu k TČ týrání osoby žijící ve společném obydlí jde o speciální TČ

Týráním je takové zlé nakládání se svěřenou osobou, které se vyznačuje hrubším stupněm necitelnosti a bezohlednosti a určitou dobou trvání, které osoba pociťuje jako těžké příkoří. Není důležité, zda osobě vzniknou nějaké následky na zdraví. Fyzické trestání menší intenzity není týráním.

5. TÝRÁNÍ OSOBY ŽIJÍCÍ VE SPOLEČNÉM OBYDLÍ

6.

OBJEKT	zájem na ochraně osob, které žijí s pachatelem ve společném obydlí
PŘEDMĚT ÚTOKU	každá osoba, která žije s pachatelem ve společném obydlí
OBJEKTIVNÍ STR.	v tom, že pachatel osobu, která s ním žije ve společném obydlí „týrá“ = zlé nakládání s osobou žijící s pachatelem ve společném obydlí, vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pociťuje jako těžké příkoří
PACHATEL	jen ten, v jehož péči nebo výchově týraná osoba je

	- alespoň krátkodobá péče -
SUBJEKTIVNÍ STR.	úmyslný TČ

Tzv. domácí násilí – pachatelé, kteří týrají jiné osoby, tak činí vůči osobám blízkým a dalším osobám žijícím s nimi ve společném obydlí, v důsledku čehož je u nich dána specifická forma vzájemné závislosti – ztížená možnost toto společné obydlí opustit

Týrání tak může mít povahu **útrap fyzických i psychických**. – ustanovení o týrání osoby žijící ve společném obydlí má postihnout všechny případy domácího násilí, i kdyby se odehrávaly jinde než ve společném obydlí.

- týrání např. na dovolené – také pod § 199

7. ÚNOS DÍTĚTE A OSOBY STÍŽENÉ DUŠEVNÍ PORUCHOU

OBJEKT	nerušený výkon péče, jež oprávněnému přísluší vůči dítěti nebo osobě stížené duševní poruchou
PŘEDMĚT ÚTOKU	děti nebo osoby stížené duševní poruchou
OBJEKTIVNÍ STR.	záleží v odnětí uvedených osob z opatrování toho, kdo má podle zákona nebo podle úředního rozhodnutí povinnost o ně pečovat
PACHATEL	ten, kdo dítě nebo osobu stíženou DP odejme z opatrování toho, kdo má povinnost o něj pečovat
SUBJEKTIVNÍ STR.	úmyslný TČ

Odnětím se rozumí takový zásah, který alespoň částečně znemožňuje výkon péče (odvedení, odnesení, odvoz...). Není rozhodné, zda záměr pachatele směřuje k trvalému odnětí nebo na kratší dobu. Nezáleží ani na tom, zda chráněná osoba s únoscem souhlasí nebo mu poskytne pomoc; nezáleží ani na prostředcích, které pachatel k únosu použil.

- Nezáleží na tom, zda chráněná osoba s únoscem souhlasí nebo mu poskytne pomoc
- Příprava je trestná

8. OHROŽOVÁNÍ VÝCHOVY DÍTĚTE

OBJEKT	zájem na řádném tělesném, rozumovém, mravním a citovém vývoji dětí a na jejich výchově
PŘEDMĚT ÚTOKU	děti
OBJEKTIVNÍ STR.	- pachatel dítě svádí k zahálčivému nebo nemravnému životu - pachatel umožní dítěte vést zahálčivý nebo nemravný život - umožní mu opatrovat pro sebe nebo pro jiného prostředky trestnou činností nebo jiným zavrženíhodným způsobem - pachatel závažným způsobem poruší svou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti Ve všech popsanych případech uvedených shora je třeba, aby toto jednání mělo za následek, že ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte
PACHATEL	kdokoliv

SUBJEKTIVNÍ STR.	k trestnosti stačí nedbalost, samo svádění je však úmyslné zavinění se musí vztahovat na všechny znaky tohoto TČ včetně věku ohrožené osoby!
-------------------------	--

§ 201 odst. 2

OBJEKT	zájem na řádném tělesném, rozumovém, mravním a citovém vývoji dětí a na jejich výchově
PŘEDMĚT ÚTOKU	děti
OBJEKTIVNÍ STR.	pachatel umožní dítěti hru na výherním hracím přístroji, které je vybaven technickým zařízením, které ovlivňuje výsledek hry a které poskytuje možnost peněžitě výhry
PACHATEL	kdokoliv
SUBJEKTIVNÍ STR.	úmysl i nedbalost

prísneji však bude potrestat pachatel, který se dopustil jednání popsaného v základních SP ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky, pokračuje-li v páchání takového činu po delší dobu, spáchá-li čin opětovně nebo získal-li takovým činem značný prospěch

- Ustanovení § 201 odst. 2 je k odst. 1 v poměru subsidiarity, jednočinný souběh je tudíž vyloučen.

9. SVÁDĚNÍ K POHLAVNÍMU STYKU

- Není možný jednočinný souběh s TČ ohrožování výchovy mládeže (vztah speciality)

OBJEKT	zájem na řádném tělesném, rozumovém, mravním a citovém vývoji dětí
PŘEDMĚT ÚTOKU	děti
OBJEKTIVNÍ STR.	pachatel nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti za pohlavní styk s dítětem nebo za pohlavní sebeukájení dítěte, obnažování nebo jiné srovnatelné chování: - úplatu nebo - jinou výhodu či prospěch
PACHATEL	kdokoliv mimo samotného dítěte, které žádá nebo přijme úplatu nebo jinou výhodu - dítě není pro takový čin trestné, protože nemůže být trestný ten, k jehož ochraně je příslušné ustanovení určeno
SUBJEKTIVNÍ STR.	úmysl

- **pohlavní styk** – jakýkoli způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby, stejného nebo různého pohlaví (širší pojem než soulož) zahrnuje i jiné sexuální aktivity
- **pohlavní sebeukájení** – masturbace prováděna dotyky buď přímo na pohlavních orgánech nebo i na jiných sexuálně významných místech – prsa, hýždě apod.
- **obnažováním** se rozumí eroticky laděné odkrývání určitých partií těla za účelem sexuálního vzrušení pachatele – striptýz
- **úplatou** je majetkový prospěch ve formě finanční odměny nebo ve formě materiální
- **jinou výhodou či prospěchem** se rozumí nemajetková výhoda, např. prospěch ve výběrovém řízení, ve škole, nabídka ubytování, stravování, zvýhodnění při zaměstnání

10. PODÁNÍ ALKOHOLU DÍTĚTI

- „Kdo ve větší míře nebo opakovaně prodá, podá nebo poskytne dítěti alkohol, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.“

OBJEKT	zájem na ochraně zdravého tělesného a duševního zdraví dětí
PŘEDMĚT ÚTOKU	děti
OBJEKTIVNÍ STR.	pachatel nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti za pohlavní styk s dítětem nebo za pohlavní sebeukájení dítěte, obnažování nebo jiné srovnatelné chování: - úplatu nebo - jinou výhody či prospěch
PACHATEL	pachatelem nemůže být, kdo je sám předmětem útoku, takže není rozhodující, zda osoba mladší 18let sama alkoholický nápoj požadovala, dala peníze, nebo si nalévala sama
SUBJEKTIVNÍ STR.	úmysl postačí eventuální, kdy pachatel věděl, že osoby, jimž podává alkohol, mohou být mladší 18let

- větší míra (soudy hodnotí především věk mladistvého poživitele alkoholu, jeho fyzickou a psychickou vyspělost a skutečný obsah alkoholu v požívaném nápoji)

8. Trestné činy proti majetku – obohacovací

- Trestné činy proti majetku jsou obsaženy v páté hlavě zvláštní části trestního zákoníku § 205–232
 - Pátá hlava zvláštní části se nedělí na oddíly. Právně a kriminologicky však zde můžeme z hlediska jednání a následku rozlišovat čtyři skupiny trestných činů:
 - Jednání obohacovací (tato skupina obsahuje základní tři typy obohacovacích jednání – krádež, zpronevěra, podvod v ustanovení § 205, § 206 a § 209 a zvláštní případy obohacovacích jednání v § 210 až §212, §218 a §219).
 - Jednání poškozovací (základní poškozovací typ jednání je obsažen v ustanovení § 228 a zvláštní případy pak v ustanoveních § 220, § 221, § 222, § 223, § 224, § 226, § 229 a v ustanovení § 230 až § 232).
 - Tzv. furtum usus (§ 207 odst. 1 alinea 1 Neoprávněné užívání cizí věci). Podobnou povahu má i trestný čin podle ustanovení § 208 Neoprávněný zásah do práv k domu, bytu nebo nebytovému prostoru.
 - Získávání prospěchu (kořistění) z trestného činu jiné osoby (podílnictví podle § 214, § 215 a trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 a § 217).
 - **Objekt**
 - Objektém téměř poloviny trestných činů je vlastnictví k věci – cizí věc je často předmětem útoku
 - Matek – je chráněn v ustanovení § 209 o podvodu – a rozumí se jím soubor všech, majetkových hodnot, tj. věcí, pohledávek a jiných práv a penězi ocenitelných hodnot
 - Okruh chráněných zájmů v jednotlivých skutkových podstatách je různorodý. Jednotlivá ustanovení chrání zejména vlastnictví a majetek jako celek, ale také například nehmotné statky. (neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči info § 230)
 - Právo vlastnit majetek je obsaženo v některých mezinárodních dokumentech jako základní lidské právo (či. 17 odst. 1 Všeobecné deklarace lidských práv, či. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod). Právo každého vlastnit majetek deklaruje také čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Majetkové zájmy jsou v různé šíři chráněny i v některých dalších částech zvláštní části trestního zákona (§ 173 Trz ...). – proti životu a zdraví – až po trestné činy vojenské, majetkové zájmy jsou chráněny ustanoveními o TČ hospodářských – vztah je však komplikovaný – problém, zda mohou být spáchány v souběhu – např. u TČ zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby – zvláštní případ podvody – nelze spáchat v souběhu
 - U dlouhé řady trestných činů je ochrana cizího majetku **sekundárním objektem** trestného činu, resp. jedním ze sekundárních objektů (například u trestného činu výtržnictví podle § 358)
 - Předmětem útoku v širším počtu případů je věc, zpravidla cizí, v § 229 (zneužívání vlastnictví) věc vlastní. – TZ sice nikde nerozlišuje movité/ nemovité věci, ale některé útoky mohou být pouze jen proti věcem movitým
 - Věcí se rozumí i ovladatelná přírodní síla (elektrická energie, jaderná energie, parní energie apod). Ustanovení o věcech se vztahují i na živá zvířata a zpracované oddělené části lidského těla (paruka), nevylývá-li z jednotlivých ustanovení trestního zákona něco jiného (§ 134 Trz).
 - Předmětem mohou být i cenné papíry a peněžité prostředky na účtu, živá zvířata a zpracované oddělené části lidského těla (pokud nevylývá z ustanovení TZ něco jiného)
- **Škoda**
 - Pro stupeň společenské závažnosti majetkových deliktů má značný význam výše **škody**.
 - Zákonodárce zakotvil **přesné (pevné) peněžité částky vyjadřující rozsah škody způsobené trestným činem přímo do ustanovení § 138 odst. 1.**

Škoda nikoli nepatrná	Nejméně 10.000
Škoda nikoli malá	Nejméně 50.000
Větší škoda	Nejméně 100.000

Značná škoda	Nejméně 1.000.000
Škoda velkého rozsahu	Nejméně 10.000.000

- Je třeba, aby právní úprava byla jasná a srozumitelná a aby zákonodárce co nejpřesněji určil podmínky trestní odpovědnosti

- Ustanovení § 137 určuje tedy 3 **způsoby výpočtu škody**.

- 1. Při stanovení výše škody se **vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává.** (ne na černém trhu)
- 2. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z **účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci.**
- 3. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z **uvedení věci do předešlého stavu.**
- Př: Při stanovení výše škody způsobené poškozením motorového vozidla je nutno vycházet z ceny, za kterou se toto vozidlo v době a místě činu obvykle prodává. To znamená, že je nutno zjistit, o jakou hodnotu se cena vozidla snížila, což je rozdíl cen vozidla před poškozením a po něm. Teprve když nelze takto výši škody zjistit, je možno vycházet z účelně vynaložených nákladů na uvedení vozidla v předešlý stav jeho opravou (č. 32/1994 Sb. rozh. tr.).
- Rozhodující je hodnota, o kterou byl majetek poškozeného zmenšen – ne obohacení pachatele
- Jde-li o **pokračování v trestném činu**, potom se pro právní kvalifikaci skutku škody, které byly způsobeny jednotlivými dílčími útoky, **sčítají a podle celkové škody se učiní závěr, jaká škoda byla způsobena trestným činem.**

- **Subjekt**

- Pachatelem trestných činů proti majetku může být zpravidla kdokoli, ale u některých skutkových podstat se vyžaduje speciální subjekt (např. § 206 - pachatelem nemůže být kdokoli, ale pouze ten, jemuž věc byla „svěřena“, § 223 - pachatelem může být jen dlužník, který je v úpadku, § 226 odst. 1 - pachatelem může být jen věřitel).
- U některých majetkových trestných činů se uplatní institut **jednání za jiného** (§ 114 odst. 2).
 - Podle § 114 odst. 2, jestliže zákon stanoví, že pachatel musí být nositelem zvláštní vlastnosti, způsobilosti nebo postavení, postačí, že zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení jsou dány u právnické osoby, jejímž jménem pachatel jedná. Tento institut se nazývá **institut jednání za jiného**.
- To znamená, že fyzická osoba, která jedná za právnickou osobu, ale sama nemá znaky konkrétního nebo speciálního subjektu, se považuje za konkrétní nebo speciální subjekt, pokud zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení jsou dány u právnické osoby. Tato zvláštní právní konstrukce (právní fikce) se uplatní jen **u trestných činů s omezeným okruhem pachatelů**, například u trestného činu zvýhodnění věřitele podle § 223 („kdo jako dlužník, který je v úpadku...kdy v úpadu může být a dlužníkem je PO ne konkrétně odpovědná FO“).

- **Subjektivní stránka**

- Subjektivní stránka záleží zpravidla v úmyslu.
- Nedbalost jen podílnictví podle §215, legalizace výnosů z trestné činnosti (§ 217), porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 221), způsobení úpadku (§ 224) a poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti (§ 232),
- přičemž u trestných činů podle § 221 a § 232 je trestní odpovědnost omezena jen na hrubou nedbalost.
- Trestné činy podle § 224 odst. 1, § 224 odst. 2 lze spáchat „byť i z hrubé nedbalosti“.
- Svolení poškozeného vylučuje protiprávnost jednání § 30 – pokud se pachatel omylem domníval, že má svolení, není trestně odpovědný

- Jednání obohacovací

- Jednání obohacovací
 - základní tři typy obohacovacích jednání – krádež, zpronevěra, podvod v ustanovení § 205, § 206 a § 209
 - zvláštní případy obohacovacích jednání v § 210 až §212, §218 a §219).

• 1) §205 Krádež

- Objektem trestného činu je vlastnictví věci, dále držba věci, ale i faktická dispozice s věcí. Držení věci znamená jen faktický stav záležející v tom, že věc je v něčí moci.
- Objektivní stránka trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 spočívá v tom, že si pachatel přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a současně naplní některý (jeden nebo více) z alternativně uvedených znaků.
- Z povahy trestné činnosti plyne, že předmětem krádeže nemohou být věci nemovité
- Ze zákonného znaku „zmocní se“ možno dovozovat, že cizí věc je v moci někoho jiného. V moci vlastníka či uživatele věci je i zaparkované auto na ulici, pes pobíhající po vsi apod. Jsou to i věci odložené a uschované, na něž vlastník dávno zapomněl, má-li k nim přístup, jakož i věci zapomenuté či ztracené, vili, kde je může hledat (např. peněženka vypadlá hostu v restauraci z kapsy, taška zapomenutá při nákupu v obchodě). – věc pachateli nebyla svěřena – zpronevěra
- Jednání záleží v tom, že se **pachatel věci zmocní**, tedy **odejme ji z faktické moci jiného** a sobě umožní dispozici s věcí (č. 27/1966, 21/1972 Sb. rozh. tr.).
- Pachatel se může věci zmocnit i za pomoci nástroje – např. technického – jeřáb, nebo osoby trestně neodpovědné
- Předmětem útoku je cizí věc.
- Cizí je věc náležející zcela nebo zčásti jiné osobě než pachateli, tedy i věc, již má pachatel ve **spoluvlastnictví**. I spoluvlastník se může dopustit trestného činu krádeže ve vztahu k předmětu spoluvlastnictví, **jestliže se zmocní věci, která je v podílovém spoluvlastnictví (§ 1115 NOZ), tím, že si ji přisvojí, pokud tak učiní v úmyslu nakládat s ní, jako by náležela jen jemu samotnému**, a svévolně tím vyloučí ostatní spoluvlastníky z výkonu vlastnického práva, tj. z možnosti věc ve spoluvlastnictví držet, užívat, požívat její plody a užitky a nakládat s ní (č. 4/2002 Sb. rozh. tr.). Cizí věcí není věc náležející do **společného jmění manželů**.
- Rozdíl krádež x zpronevěra (§ 206) - cizí věcí u krádeže není věc pachateli svěřená (a to výhradně) na rozdíl od zpronevěry
- Rozdíl krádež x zatajení věci (§ 219) - krádež nelze spáchat na věci ztracené, která už vyšla z moci vlastníka.
- Nezáleží na tom, komu pachatel věc z faktické moci odejmul – krádež je i zmocnění se věci odcizené
- **§ 205 odst. 1 písm. a) TrZ (způsobení škody nikoliv nepatrné)**
 - Následkem (účinkem) u krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) je způsobení škody nikoli nepatrné (§ 138 odst. 1) na cizím majetku, tedy škody dosahující částky nejméně 10.000 Kč. Pod touto hranicí jde o přestupek podle § 8 z.č. 251/2016. Škodou je celá hodnota odcizené věci, i když pachatel místo ní dá jinou věc stejného druhu, ale nezastupitelnou (č. 2/1963 Sb. rozh. tr.). – jedná se o snahu o náhradu škody
 - Bez **ohledu na výši škody** je krádež trestným činem, jsou-li tu okolnosti zvyšující nebezpečnost jednání nebo pachatele podle § 205 odst. 1 písm. b) až e).
- **§ 205 odst. 1 písm. b) (čin spáchá vloupáním)**
 - Podle § 121 TrZ se vloupáním rozumí vniknutí do uzavřeného prostoru listí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly.
 - Uzavřeným prostorem je nejen stavba a její části, ale i ohrazený pozemek a menší, třeba přemístitelné prostory (zavazadlový prostor auta, příruční pokladna).
 - Vniknutí je nejen vstup, ale i sáhnutí dovnitř rukou nebo nástrojem.

- Příkladem **Isti** je, když pachatel se dá zavřít do objektu, aby mohl v noci nerušené krást, Isti je i nepravdivá záminka vstupu do bytu, například vydávání se pachatele za policistu, kontrolora plynu, elektřiny, poštovního doručovatele apod.
- Nedovoleným překonáním uzamčení je použití odcizeného, nalezeného či vylákaného klíče, použití speciálního technického zařízení (tzv. planžety). K překonání uzamčení není třeba vynaložit sílu.
- Jinou jistící překážkou je například plot, mříž, stěna, strop aj. – k překonání překážky je potřeba použití síly – např. probourání zdi
- **§ 205 odst. 1 písm. c) (bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí)**
- Bude tomu tak tehdy, jestliže násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí **následuje až po odcizení věci**, přičemž se tak musí stát **bezprostředně**, tedy v krátké časové návaznosti na spáchanou krádež. Pachatel tím **sleduje cíl uchovat si věc před vlastníkem** nebo jinou osobou.
- Postačí, když se o to pokusil
- Pokud by pachatel pohrůžkou násilí **sledoval záměr přimět poškozeného, aby pachatele nezadržel** a aby ho nechal odejít z místa krádeže, jednalo by se o **vícečinný souběh krádeže a vydírání** (č. 60/2012 Sb. rozh. tr.).
- Při trestném činu loupeže (§ 173) pachatel užije násilí nebo pohrůžku bezprostředního násilí **před zmocněním se cizí věci**, ale v úmyslu se věci zmocnit.
- **§ 205 odst. 1 písm. d) (čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě)**
- Oblečení, peníze, šperky (na sobě) nebo jiné doplňky, které má někdo v tašce, kabelce, kufru apod. (při sobě)
- Ale i situaci, kdy si věc **odloží ve své bezprostřední blízkosti** (například pověsí kabát na věšák při cestování ve vlaku, odloží zavazadlo). Nikoli však na věc, kterou má poškozený pouze na dohled (nemá ho pod faktickou kontrolou).
- Vztahuje se na kapesní krádeže, krádeže dámské kabelky
- **§ 205 odst. 1 písm. e) (čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob)**
- postihuje jednání v místech s velmi ztíženou ochranou majetku, kdy pachatel využívá této zvláštní situace a projevuje svou zvláštní bezohlednost (válečný stav, povodně...)
- **§ 205 odst. 2**
- Objektivní stránka trestného činu krádeže podle § 205 odst. 2 spočívá v tom, že pachatel si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a současně byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.
- Speciální recidiva.
- Za podmínky, že takový čin se stal byť jen zčásti v období tří let od předcházejícího odsouzení (od PM odsouzení) nebo potrestání (od ukončení trestu – výkonu VTOS...) pro shodnou trestnou činnost.
 - To neplatí, jestliže se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen (osvědčeno, vykonán trest OPP atd.)
 - Recidivu může zakládat i loupež pokud se si pachatel přisvojil cizí věc nebo k tomu směřoval, (srov. přiměřeně č. 22/1997).
- **Subjektivní stránka**
- Subjektivní stránka krádeže vyžaduje úmyslné zavinění.
- Úmysl musí zahrnovat celou objektivní stránku, tedy také přisvojení si věci, což znamená **trvalé vyloučení poškozeného z dispozice s věcí**. Tím se krádež liší od *furtum usus* podle § 207 (srov. č. 45/1994 Sb. rozh. tr.).
- O krádež se jedná i v tom případě, pokud ji hodlá zničit nebo dát jinému

- Odcizí-li pachatel peněženku v úmyslu zmocnit se pouze peněz v ní se nacházejících, avšak neví, že v peněžence mohou být i jiné hodnoty a pro ten případ je srozuměn s tím, že majiteli způsobí škodu jejich odcizením, odpovídá i za tuto škodu (č. 8/1986 - II. Sb. rozh. tr.). Obdobně zloděj počítače odpovídá i za škodu na programovém vybavení (softwaru) počítače (č. 53/2005 Sb. rozh. tr.).
- Jestliže si pachatel přisvojil cizí věc tím, že se jí zmocnil, a učinil tak za splnění některé z okolností uvedených v § 205 odst. 1 písm. a), b), c), d) nebo e) tr. zák., přičemž současně byla naplněna i podmínka zpětnosti podle § 205 odst. 2 tr. zák., je třeba takový čin právně posoudit jako **jeden přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), c), d) nebo e), odst. 2 tr. zák.**
- **Trestní odpovědnost za krádež nezaniká tím, že pachatel krátce po činu věc vrátí**
- **Při pokusu nutné vycházet z představy pachatele o předmětu útoku a jeho záměru**
- **Příprava je trestná**

• 2) §206 Zpronevěra

- Objektem trestného činu je vlastnictví věci.
- Předmětem útoku je cizí věc, která je pachateli svěřena.
- Předmětem útoku mohou být i zvířata a zpracované oddělené části lidského těla, peníze v hotovosti, cenné papíry v listinné podobě
- Z povahy trestného činu plyne, že to je **zpravidla věc individuálně určená. Věci zastupitelné** mohou být zpronevěřeny, má-li držitel povinnost vrátit tytéž věci, a nejen věci téhož druhu a množství, anebo **zbaví-li se pachatel jejich přisvojením možnosti je vrátit**. To přichází v úvahu u svěřených peněz, když je pachatel utratí a nemá prostředky, aby mohl svěřenou částku vrátit.
- Věc je svěřena, jestliže je odevzdána do výlučné faktické moci (do držení) jiného. Zpravidla je odevzdána za tím účelem, aby s ní pachatel určitým způsobem nakládal.
 - Svěřitel nemusí být vlastníkem.
 - Svěření věci se v praxi děje zpravidla na základě písemné smlouvy, ale i prostým předáním věci.
 - Věci svěřené jsou např. **peníze, které má posel doručit** (č. 29/1969 Sb. rozh. tr.), **peníze záloha poskytnutá na základě smlouvy o obstarání věci** (č. 23/2004 Sb. rozh. tr.), **zavazadla v úschovně zavazadel** (č. 9/1986 Sb. rozh. tr.), motorové vozidlo dané do opravy, televizor podle smlouvy o multiservisu (Č. 16/1985 [sb.rozh.tr.](#)).
- Přisvojení si věci. V případě zpronevěry znamená trvalé vyloučení dosavadního vlastníka z dispozice s věcí, např. prodej, darování, zpracování, spotřeba (obviněný předal do zastavárny věci, které tvořily součást vybavení pokoje, který si od vlastníka pronajal - č. 5/1997 Sb. rozh. tr.).
- Nespadá sem dohoda doporučující užívání věci (srov. § 207).
- Nestačí pouhé nedodržení lhůty k vrácení věci. Jde však o zpronevěru, odepřeli držitel věci ji vrátit. Zničení svěřené věci je trestné podle § 228.
- Na rozdíl od krádeže se pachatel věci nezmocňuje, ale má ji už před přisvojením ve své moci. Na rozdíl od podvodu získá pachatel zpronevěry faktickou moc nad věcí bez vyvolání či využití omylu.
- Porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220) je ke zpronevěře subsidiární. Použije se v případech, kdy by nebylo prokázáno obohacení pachatele, ale bylo prokázáno jen způsobení škody (č. 21/2002 Sb. rozh. tr.).
- Pachatelem zpronevěry nemůže být každý, ale pouze ten, jemuž byla věc svěřena.
 - Jde o trestný čin s omezeným okruhem pachatelů (**speciální subjekt**).
 - Jednání jiné osoby je možné podle okolností posoudit jako **účastenství** (srov. č. 24/2004 Sb. rozh. tr.).
- Okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby je, že **pachatel spáchal zpronevěru jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného (§ 206 odst. 4 písm. b) TrZ)**. Osobou, která má zvlášť uloženu povinnost hájit zájmy poškozeného, je například **opatrovník nesvéprávné osoby, advokát, pracovník hlídacích služeb**. Je to i ten, u něhož

podle pracovního, funkčního nebo služebního zařazení je jeho hlavním úkolem zabezpečení zájmů poškozeného.

- **Jako člen organizované skupiny, ohrožení státu, usnadnění spáchání teroristického TČ**
- Po subjektivní stránce je třeba úmyslu. Úmysl si věc přisvojit vznikne zpravidla později, ne hned při svěření věci.
- Příprava zpronevěry je trestná

• **3) §209 Podvod**

- § 209 Podvod – **obecná SP**
- Speciální SP (kazuistické)
 - § 210 Pojistný podvod (z.č. 253/1997 Sb.)
 - § 211 Úvěrový podvod (z.č. 253/1997 Sb.)
 - § 212 Dotační podvod (z.č. 40/2009 Sb.)
- Trestný čin podvodu podle § 209 poskytuje obecnou ochranu před širokou škálou podvodných jednání. Ustanovení o pojistném, úvěrovém a dotačním podvodu chrání společnost před určitými typy podvodných jednání.
- Všechna tři ustanovení jsou v zásadě **v poměru speciality** k trestnému činu podvodu podle § 209.
- Mají také shodnou strukturu. Obsahují dvě základní skutkové podstaty a v závislosti na způsobených následcích další čtyři kvalifikované skutkové podstaty.
- Charakteristickým rysem těchto ustanovení je okolnost, že u některých **základních skutkových podstat (§ 210 odst. 1, § 211 odst. 1, § 212 odst. 1) se nevyžaduje, aby pojistným nebo úvěrovým či dotačním podvodem byla způsobena škoda nikoli nepatrná** (jako je tomu u obecné skutkové podstaty podvodu podle § 209 odst. 1).
- Objektem trestného činu podvodu (§ 209) je cizí majetek. Majetkem jsou nejen věci, nýbrž i pohledávky a majetková práva.
- Objektivní stránka spočívá v tom, že pachatel:
 - uvede někoho v omyl,
 - využije něčího omylu nebo
 - zamlčí podstatné skutečnosti.
- Podvod je trestným činem, jestliže oklamaná osoba v důsledku svého omylu nebo zamlčení podstatných skutečností **provede majetkovou dispozici**, touto dispozicí vznikne na cizím majetku **škoda nikoli nepatrná** a zároveň se tím pachatel nebo někdo jiný **obohatí**.
- Omyl je rozpor mezi představou a skutečností.
- Uvedení v omyl se děje jednáním, kterým pachatel předstírá okolnosti, jež nejsou v souladu se skutečným stavem věci - např. předložení nekrytých šeků k vyplacení v peněžním ústavu s vědomím, že na příslušný účet nebude v brzké době poskytnuto náležité krytí (č. 45/1996 Sb. rozh. tr.),
 - Spáchání jak konáním, opomenutím, tak konkludentním projevem vůle – konzumace jídel v restauraci s úmyslem nezaplatit
- Při **využití omylu** pachatel sám k vyvolání omylu nepřispěl. Zákon při využití omylu nežadá, aby pachatel jiného v jeho omylu utvrzoval nebo aby ztěžoval odhalení omylu.
- Podstatné skutečnosti zamlčí ten pachatel, který neuvede při svém podvodném jednání jakékoli skutečnosti, které jsou rozhodující nebo zásadní, podstatné pro rozhodnutí poškozeného, popřípadě jiné podváděné osoby.
- Omyl musí být příčinou majetkové dispozice oklamané osoby a musí být také příčinou vzniklé škody
- Od podvodu je třeba odlišovat **neschopnost dodržet smluvní závazek**. Podle čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.
- Podvodný úmysl tu musí být v době jednání pachatele. Nastanou-li skutečnosti, které někomu brání splnit závazek, dodatečně nebo pachatel později svůj závazek nesplní, nejde ještě o podvod.

- Jestliže teprve po uzavření smlouvy o půjčce vznikly překážky, které pachateli bránily splnit závazek z půjčky, i které nemohl v době uzavření půjčky ani předvídat, když jinak byl tehdy schopen závazek splnit, nebo jestliže byl sice schopen peníze vrátit ve sjednané lhůtě, ale z různých důvodů vrácení peněz odkládal nebo dodatečně pojal úmysl peníze vůbec nevrátit, pak toto jednání nelze považovat za trestný čin podvodu podle § 209 (č. 54/1967, 15/1969, 57/1978 - III. a č. 56/1994 Sb. rozh. tr.).
- Podvod je trestným činem, jestliže je popsáným jednáním způsobena alespoň **škoda nikoli nepatrná**. Jinak jde o přestupek podle § 8 odst. 1 písm. a) z.č. 251/2016.
- Škodou na cizím majetku je nejen jeho zmenšení (damnum emergens), ale i ušlý zisk (lucrum cessans)
 - Škodou způsobenou uzavřením tzv. leasingové smlouvy, kdy záměrem pachatele bylo neplnit vůbec podmínky smlouvy, je cena, za kterou se obvykle prodávají věci, jež se staly předmětem podvodného vylákání, nikoli cena, kterou by postupně musel pachatel zaplatit, kdyby dodržel podmínky leasingové smlouvy (č. 27/1996 Sb. rozh. tr.). Pokud podmínkou uzavření takové smlouvy bylo zaplacení určité částky při odebrání věci a pachatel ji zaplatil, je způsobená škoda o tuto částku menší (č. 27/1996 Sb. rozh. tr.).
- Místem činu u podvodu je jednak místo, kde pachatel někoho uvedl v omyl, a také místo, kde byl pachatel obohacen
- Pachatelem může být kdokoli
 - Na podvodu mohou být zainteresovány 4 osoby – pachatel, osoba jednající v omylu, osoba poškozená, osoba obohacená
 - V případě PO – musí být v omylu FO, která je oprávněna učinit právní krok spojený s majetkovou dispozicí jménem PO
- jedná se o úmyslný TČ jehož příprava je trestná
 - čin je dokonán obohacením pachatele nebo jiného
- ustanovení o pojistném úvěrovém, dotačním podvodu chrání společnost před určitými typy podvodných jednání – všechna tři ustanovení jsou v poměru speciality k trestnému činu podvodu podle § 209
- objektem – ochrana majetku před taxativně vymezenými způsoby jednání

• **4) §210 Pojistný podvod**

- Objektivní stránka pojistného podvodu (§ 210) záleží v tom, že pachatel:
 - 1. v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy, v souvislosti s likvidací pojistné události nebo při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění **uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí (§ 210 odst. 1)**.
 - k trestnosti postačí nepravdivé uvedení relevantních údajů pro pojistnou smlouvu
 - jde o tzv. předčasně dokonaný TČ
 - 2. v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch **vyvolá nebo předstírá událost**, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí **udrhuje**, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (§ 210 odst. 2).
 - Pachatel může spáchat v obou formách – nejdříve úmyslně vyvolat pojistnou událost a pak zvýšit vzniklou škodu
- Rozlišujeme pojištění smluvní a zákonné
- Pojmy **pojistná smlouva**, **pojistná událost** trestní zákoník nevymezuje, ale jsou definovány v zákoně č. 89/2012 NOZ (§ 2758 a násl.)
- Sjednání pojistné smlouvy – postup při uzavírání pojistné smlouvy
- Pachatelem pojistného podvodu může být kterýkoli z účastníků pojistné smlouvy (jednání sub 1), resp. zpravidla pojištěný, pojistník nebo osoba, která úmyslně vyvolá pojistnou událost nebo úmyslně udržuje stav jí vyvolaný, ať již v dohodě s pojištěným, anebo i bez takové dohody (jednání sub 2).
- Z hlediska **subjektivní stránky je pojistný podvod úmyslným trestným činem**.
- Příprava je trestná

• **5) §211 Úvěrový podvod**

- Objektivní stránka úvěrového podvodu (§211) spočívá v tom, že (dvě samostatné skutkové podstaty)
 - 1. pachatel při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru **uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí** (§211 odst. 1) nebo
 - Nepožaduje se provedení majetkové dispozice
 - Pachatelem může být kterýkoliv z účastníků takové smlouvy – např. dlužník, nebo FO jednající za dlužníka
 - Pomocníkem je ten, který opatří nepravdiví podklady – a to pouze pokud pachatel dosáhne stadia pokusu nebo dokonání TČ
 - 2. pachatel bez souhlasu věřitele, v nikoliv malém rozsahu, **použije prostředky získané účelovým úvěrem na jiný než určený účel** (§ 211 odst. 2).
 - Pachatelem zásadně dlužník
 - Pokud by ale už při uzavření sml. měl úmysl peníze použít na jiný účel – řešilo by se podle odst. 1
 - Jde o tzv. **předčasně dokonáný trestný čin**, který je materiálně přípravou.
 - Trestný čin úvěrového podvodu je možné spáchat jen v souvislosti s tzv. „**úvěrovou smlouvou**“. Trestní zákoník používá termín „**úvěrová smlouva**“, který věcně odpovídá smluvnímu typu „**smlouva o úvěru**“ **obsaženém v § 2395 a násl. NOZ**. Podstatou této smlouvy je závazek úvěrujícího poskytnout úvěrovanému na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky a závazek úvěrovaného poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.
 - Podle praxe (č. 6/2004 - II. Sb. rozh. tr.) má povahu úvěrové smlouvy podle § 211 odst. 1 také **smlouva o poskytnutí spotřebitelského úvěru**, je-li jejím předmětem poskytnutí finančních prostředků na nákup zboží. Peněžní prostředky mohou být poskytnuty **bez účelového určení nebo jen na určitý účel**, což musí být ve smlouvě uvedeno. Jestliže byly peněžní prostředky poskytnuty úvěrovanému jen na určitý účel a úvěrovaný je použije na jiný účel, může úvěrující od smlouvy odstoupit a požadovat, aby úvěrovaný bez zbytečného odkladu vrátil, co od něho získal, i s úroky (§ 2400 NOZ).
 - Úvěr **bude poskytnut zpravidla bankou**, není ovšem vyloučeno, aby úvěrujícím byl i **jiný subjekt poskytující úvěry, například družstevní záložny nebo stavební spořitelny** nebo jiný subjekt poskytující úvěr na základě „úvěrové smlouvy“.
 - Zda jde o úvěrovou smlouvu ve smyslu § 211 odst. 1 tr. zák., si bude muset orgán činný v trestním řízení vyřešit jako tzv. **předběžnou otázku** podle § 9 odst. 1 tr. řádu.
 - Podvodná jednání vztahující se k zápůjčce podle § 2390 NOZ nebo výpůjčce (§ 2193) nebo tzv. nepojmenované smlouvě podle § 1746 odst. 2 NOZ se posoudí podle obecné úpravy podvodu podle § 209 tr. zák.
 - Úmyslný TČ – příprava je trestná
- **6) §212 Dotační podvod**
- Objektivní stránka dotačního podvodu (§ 212) spočívá v tom, že pachatel
 - 1. v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí,
 - 2. použije, v nikoliv malém rozsahu, prostředky získané účelovou dotací, subvencí nebo návratnou finanční výpomocí nebo příspěvkem na jiný než určený účel.
 - Dotace, subvence návratná finanční výpomoc či příspěvek můžeme souhrnně označit jako finanční produkty, které jsou poskytovány z veřejných zdrojů fyzickým nebo právnickým osobám podle příslušných právních předpisů. Mohou být účelově určené nebo bez účelového určení.
 - „subjektivní stránka vyžaduje úmysl
 - Příprava dotačního podvodu je trestná

Provozování nepoctivých her a sázek § 213

- Jedná se o případ blízký podvodu
- Objektem je zájem na poctivém a rovném provozování peněžních nebo jiných podobných her a sázek
 - Sekundárním objektem je cizí majetek

- Jednání – někdo provozuje peněžní nebo jinou podobnou hru nebo sázku – jejíž pravidla nezaručují rovné možnosti výhry
- Sázky, hra – aleatorní smlouvy vytyčené v OZ
- Vyvolání či využití omylu není znakem tohoto TČ
- Pachatelem TČ je jen provozovatel hry

• §218 Lichva

- Objektem trestného činu lichvy je majetek a možnost správného rozhodování v majetkových záležitostech (včetně případu omezení svobody rozhodování).
- Objektivní stránka zná dvě formy jednání:
 - 1. Pachatel, zneužívaje něčí rozumové slabosti, tísně, nezkušenosti, lehkomyšlnosti nebo něčího rozrušení, **dá sobě nebo jinému poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru** (§ 218 odst. 1 alinea 1).
 - 2. Pachatel takovou pohledávku **uplatní** nebo v úmyslu uplatnit ji na sebe **převeďe** (tzv. **palichva**), § 218 odst. 1 alinea 2.
- Rozumovou slabostí je tu neschopnost rozpoznat hodnotu vzájemných plnění. Intelektové schopnosti v jiných směrech nehrají roli.
- Za **tíseň** je třeba považovat tíživou situaci poškozeného mimořádné povahy, která je vyvolána naléhavou potřebou, jejíž uspokojení není v momentálních možnostech poškozeného.
 - Nezáleží na tom, zda si tíseň způsobil sám, nebo vznikla nezávisle na jeho vůli
- Nezkušeností se míní nezkušenost při vyřizování majetkových záležitostí (například nedostatečná znalost cen, nákupních možností).
- Rozrušením se tu rozumí prudké hnutí mysli, vyvolané takovou bezprostředně předcházející událostí, která zvláště intenzivně zasáhla citovou složku duševního života a dočasně otupila i schopnost logického uvažování v tom smyslu, nakolik hodnota jeho plnění odpovídá hodnotě vzájemného plnění.
- Rozhodující je, aby hodnota poskytnutého plnění nebo slibu plnění hýla k hodnotě vzájemného plnění **v hrubém nepoměru**.
- Při posuzování, zda jde v případě sjednané půjčky o příslib plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru, **je třeba zvažovat vedle hodnotového poměru vzájemných plnění i dobu, na kterou je půjčka uzavřena.** (č. 5/2001 -II. Sb. rozh. tr.). Poskytnutí půjčky peněz s úrokem dosahujícím 70% a více za rok zakládá hrubý nepoměr (č. 52/2005 Sb. rozh. tr.).
- Slib nebo poskytnutí lichvářského (hrubě nepoměrného) plnění samy o sobě nejsou trestněprávně relevantním jednáním, neboť **k naplnění skutkové podstaty lichvy se vyžaduje, aby pachatel současně zneužil něčí tíseň, nezkušenosti, rozumové slabosti nebo něčího rozrušení** (č. 52/2005 Sb. rozh. tr.).
- Rozdíl od podvodu je v tom, že lichvář neuvádí jiného v omyl. Pokud omylu využívá, je to omyl mající své zvláštní příčiny (srov. rozhodnutí č. 85/1956 Sb. rozh. tr.), které má za to, že představa poškozeného o podstatě jeho jednání při lichvě je správná, ale hodnocení vzájemných plnění je nesprávné).
- Pachatelem TČ může být kdokoli a jedná se o úmyslný TČ (rozdíl od podvodu – lichvář neuvádí jiného v omyl – on prostě využívání něčí tísně)

• §219 Zatajení věci

- Objektem trestného činu zatajení věci je vlastnictví k věci nebo obdobné právo k „jiné majetkové hodnotě“.
- Předmětem útoku je cizí věc nikoliv nepatrné hodnoty nebo jiná majetková hodnota nikoliv nepatrné hodnoty, která se dostala do moci pachatele nálezem, omylem nebo jinak bez svolení osoby oprávněné.
- Jednání – pachatel si uvedenou cizí věc přisvojí
- Nalezená věc (nebo jiná majetková hodnota) je taková, která je ztracená či zapomenutá, tj. vyšla z moci dosavadního držitele, oprávněná osoba neví, kde ji má hledat. Jestliže oprávněná osoba ví, v jakém okruhu věc (jinou majetkovou hodnotu) hledat, je přisvojení takové věci krádež, nikoliv zatajení věci (č. 31/1987 Sb. rozh. tr.).

- Omylem se dostane věc do moci pachatele, když je např. poštou doručena na nesprávnou adresu. Předpokládá se tu, že pachatel v době, kdy se věc dostává do jeho moci, o tomto omylu neví a teprve dodatečně si uvědomí, že mu věc nepatří (č. 17/1980 Sb. rozh. tr.). Kdyby si to uvědomil hned po přijetí, šlo by o využití omylu, a tedy o podvod. Věc se může dostat do moci pachatele jeho vlastním omylem (např. při záměně kufříku).
- Věc se může dostat do moci pachatele také **bez přivolení osoby oprávněné i jinak než** nálezem nebo omylem. Jiným způsobem ovšem není míněna krádež, zpronevěra a podvod. V úvahu přichází například, že se zvíře zaběhne, že je věc připlavena vodou, že věc přinese dítě (č. 9/1999 Sb.)
 - Pokud ale úmyslně užije neodpovědnou osobu – jedná se o krádež
 - Zavinění – úmyslné
 - Omezeno na věci nikoliv nepatrné hodnoty
 - Nebezpečnost pro společnost nižší – odpovídají tomu i trestní sazby

9. Trestné činy proti majetku – poškozovací

• Jednání poškozovací

- nejedná se o obohacovací jednání, ale o určitou formu poškození cizího majetku
- §228–232

• §228 Poškození cizí věci

- (1) **Kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.**
- (2) **Stejně bude potrestán, kdo poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou.**
- (3) **Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,**
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 na věci svědka, znalce nebo tlumočníka pro výkon jejich povinnosti,
 - b) spáchá-li takový čin na věci jiného pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,
 - c) spáchá-li takový čin na věci, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu, nebo
 - d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.
- (4) **Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.**
- Objektem trestného činu podle § 228 je tu **vlastnictví**. Chráněna je nejen neporušenost věci, ale i její použitelnost.
- Předmětem útoku je **cizí věc**. Může být i nemovitá. Dokonce i živé zvíře – úmyslné zastřelení psa
- Ustanovení se skládá ze **dvou základních skutkových podstat** (§ 228 odst. 1, § 228 odst. 2).
 - Podle odst. 1 zničení, poškození, učinění věci neupotřebitelnou – může být způsobeno i opomenutím zvláštní povinnosti
- Zničení a poškození věci je **porušení hmotné podstaty věci**.
 - Zničení je úplné znehodnocení věci (usmrcení zvířete, spálení stavebního dřeva, zbourání garáže).
 - Poškození je částečné znehodnocení věci (rozbití skla na vozidle).
 - Naproti lomu **učinění věci neupotřebitelnou není porušením hmotné podstaty věci**. Neupotřebitelnost se posuzuje ve vztahu k účelu, k němuž věc slouží (stroj je rozebrán, kapalina vylita na zem, různé materiály smíšeny šaty potřísněny barvou, semena plevle zasetá na poli, pták vypuštěn z klece).
- Hodnota věci samé není rozhodující. O trestný čin jde, je-li způsobena **škoda nikoli nepatrná**.
- Zvláštním případem poškozování cizí věci je ustanovení § 228 odst. 2. Jde o zvláštní, speciální případ poškozování cizí věci, který se od trestného činu podle § 228 odst. 1 liší ve dvou směrech:
 - K **poškození věci musí dojít specifickým způsobem**, a **to postříkáním, pomalováním nebo popsáním barvou nebo jinou látkou**.
 - V základní skutkové podstatě se k trestnosti **nevyžaduje** oproti trestnému činu podle § 228 **způsobení škody**.

Porušení povinnosti při správě cizího majetku § 220, § 221

- Na osoby jimž bylo svěřeno opatrování cizího majetku
- § 220 je k zpronevěře subsidiární
- Může být v souběhu s ustanovením § 255 TČ zneužití info a postavení a postavení v obchodním styku
- Objektem TČ je cizí majetek, chráněn je tu i zvláštní vztah důvěry

- Jednáním pachatel někomu způsobí škodu nikoliv malou tím, že poruší podle zákona mu uloženou či smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek
- § 220 povinnost uložena zákonem – např. rodiče vůči svým dětem, člen statutárního orgánu obch. Spol.
- Nebo smlouvou – advokát, notář, prokurista, zmocněnec
- Povinnost plyne přímo ze zákona, byla na základě zákona vyjádřena zvláštním výrokem státního orgánu – ustanovení opatrovníka
- Škoda nikoli malá – rozumí se jí nejen přímé zmenšení spravovaného majetku, ale i ušlý zisk
- Pachatelem může být jen speciální subjekt – ten, kdo má povinnost spravovat záležitosti jiných osob
 - o Institut jednání za jiného – v případě, že má spravovat cizí majetek PO
- Úmyslný TČ – úmysl se však musí vztahovat i na porušení povinnosti
- Nedbalostní alternativa k porušení povinnosti – pachatel z hrubé nedbalosti § 16/2 – jinému způsobí značnou škodu – tím, že poruší důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku uloženou mu podle zákona nebo převzatou smluvně

Poškození věřitele § 222, zvýhodnění věřitele § 223, způsobení úpadku § 224

- § 222 – objektem je právo věřitele na uspokojení jeho pohledávky vůči dlužníkovi
 - o Uspokojení odpovídající zásadám insolvenčního řízení, ochrana věřitele při podnikatelské činnosti před jednáním pachatele, který by vyvoláním úpadku znemožnil uhrazení pohledávek věřitele
- tyto TČ bývají označovány jako úpadkové delikty
- objektivní stránka podle § 222 dvě formy (jedná se o úmyslný TČ)
 - o poškození vlastního věřitele
 - pachatele může být jen dlužník
 - o poškození cizího věřitele
 - pachatelem kdokoliv jiný než dlužník
- objektivní stránka zvýhodnění věřitele § 223
 - o dlužník, který je v úpadku zmaří, byť i jen částečně uspokojení svého věřitele tím, že zvýhodní jiného věřitele a způsobí tím na cizím majetku škodu nikoli malou
 - o předpokladem je, že dlužník bude v úpadku
 - např. že má více než 3 věřitele a má peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti – není schopen je plnit
 - i pokud je předlužen
 - o dále je třeba, aby pachatel zvýhodnil za tohoto stavu jednoho věřitele na úkor jiného (jeden dostane, co je mu dluženo, ale tím zkrátí ostatní)
 - o pachatelem jen dlužník, který je v úpadku – není schopen plnit své závazky
 - o jedná se o TČ úmyslný
- způsobení úpadku § 224 – dvě základní skutkové podstaty
 - o stav úpadku pachatele
 - o podle § 224/1 – pouze taxativně vymezeným způsobem
 - objektivní str. – pachatel si byť z hrubé nedbalosti přivodí úpadek
 - vydání hrubě nepřiměřená svým majetkovým poměrům
 - užívá poskytnutý úvěr v rozporu nebo v hrubém nepoměru s jeho účelem
 - poskytuje ze svého majetku půjčky, úvěry – opět v hrubém nepoměru k jeho majetkovým poměrům
 - o § 224/2 pachatel je již v úpadku a jedná způsobem zákonem vymezeným – např. přijme nový závazek, zřídí zástavu – a tím zhorší postavení dosavadních věřitelů
 - o Nevyžaduje se, aby došlo ke zkrácení věřitelů, ani jiným formám způsobení škody na cizím majetku
 - o Pachatelem může být jen osoba, která je v úpadku
 - o Subjektivní stránka vyžaduje úmysl nebo hrubou nedbalost

Pletichy v insolvenčním řízení § 226, porušení povinnosti v insolvenčním řízení § 225

- Ochrana zájmu na řádném průběhu insolvenčního řízení
 - o Rychlé, hospodárné a co nevyšší uspokojení věřitelů
- Objektivní stránka podle § 225
 - o Pachatel v insolvenčním řízení maří nebo hrubě ztěžuje výkon funkce insolvenčního správce, a tím ohroží účel insolvenčního řízení

- Maření – usilování o znemožnění výkonu funkce in. správce v době, kdy má být tato fce vykonávána
- Ztěžování – insolvenční správce v důsledku jednání pachatele bude muset vynaložit více sil, prostředků, úsilí
- Jedná se o ohrožovací TČ – dokonání se nevyžaduje, aby účel insolvenčního řízení byl zcela zmařen
- Pachatelem může být kdokoliv, kdo maří, nebo hrubě ohrožuje výkon ins. správce
- Subjektivní stránka vyžaduje úmysl
- Objektivní stránka podle § 226 záleží v pasivním i aktivní úplatkářství
 - Podle odst. 3 pasivní úplatkářství ke škodě věřitelů – ze strany osob, které se účastní ins. řízení v určitém autoritativním postavení (člen věřitelského výboru)
 - Pachatelem je
 - Odst. 1 – věřitel, který v insolvenčním řízení uplatňuje nároky
 - Odst. 2 kdokoliv mimo věřitele – jemuž byl úplatek poskytnut, slíben nebo nabídnut
 - Odst. 3 – insolvenční správce, člen věřitelského výboru, zástupce věřitelů v ins. řízení
 - Subjektivní stránka – úmyslný TČ

Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku § 227

- Ustanovení chrání zákonný zájem na dodržování povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku
- Objektivní stránka – pachatel před soudem nebo jiným org. veřejné moci odmítne splnit zákonnou povinnost nebo se takové povinnosti vyhýbá nebo v takovém prohlášení uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje
- Pachatel jenom ten, koho stíhá zákonná povinnost
- Subjektivní stránka vyžaduje úmysl

§229 Zneužívání vlastnictví

- Kdo poškodí důležitý zájem kulturní, vědecký, na ochraně přírody, krajiny nebo životního prostředí, chráněný jiným právním předpisem, **tím, že zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou nebo zašantročí vlastní věc větší hodnoty**, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- Kdo **poškodí důležitý zájem kulturní, vědecký, na ochraně přírody, krajiny nebo životního prostředí, chráněný jiným právním předpisem**, tím, **že zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou nebo zašantročí vlastní věc větší hodnoty**, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- Podle čl. 11 odst. 3 Listiny vlastnictví zavazuje a nesmí být zneužito na újmu práv druhých osob nebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.
- Věc, která požívá ochrany podle nějakého právního předpisu (srov. zák. ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, zák. č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, zák. ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).
- Pachatelem je tu jen vlastník věci.
- Po **subjektivní stránce** je tu formou zavinění **úmysl**. Úmysl pachatele musí zahrnovat nejen poškození, ale i tu skutečnost, že jde o věc chráněnou zvláštními předpisy. Nesprávný výklad takového předpisu by se posuzoval podle zásad o skutkovém omylu.
- **§230 Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací**
- **§231 Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat**
- **§232 Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti**
 - Úmluvy o počítačové kriminalitě, uzavřené v Budapešti 23. listopadu 2001.

- **Objektem všech tří trestných činů je zájem na ochraně dat uložených na nosiči informací** proti jejich neoprávněnému použití, neoprávněným změnám, poškození, zničení, učinění neupotřebitelnými a ochrana počítače nebo jiného telekomunikačního zařízení nebo jiného nosiče informací před neoprávněnými zásahy.
- Nepřímo chrání i jiné zájmy jako např. obchodní tajemství
- Předmětem útoku je nosič informací, resp. jeho obsahové a technické vybavení

10. Trestné činy proti majetku – furtum usus

• Furtum usus

- *krádež užitku*
- nejčastějším případem – zmocnění motorového vozidla
- např. v ustanovení § 208 neoprávněného zásahu do práva domu, bytu, nebytového prostoru – právo tyto prostory užívat – ius utendi, ius utendi et fruendi, ius disponendi

• § 207 odst. 1 alinea 1 Neoprávněné užívání cizí věci

- Objektem trestného činu je výkon některých oprávnění vlastníka (ius utendi, ius possidendi).
- Předmětem útoku je cizí věc nikoli malé hodnoty, tj. hodnoty nejméně 50 000 Kč (§ 138 odst. 1), nebo motorové vozidlo bez tohoto cenového omezení. (nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou hmotou a trolejbus)
- Motorové vozidlo je nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou a trolejbus. Je to i samojízdný zemědělský a lesnický traktor, pojezdový pracovní stroj (č. 42/1979, 22/1983 Sb. rozh. tr.), multikára aj.
- Z hlediska objektivní stránky může mít jednání pachatele dvě alternativy:
 - pachatel se věci **zmocní** (v úmyslu ji přechodně užívat), - podobá se krádeži
 - pachatel neoprávněně **přechodně užívá** věci svěřené. – podobá se zpronevěře
- Pro posouzení, zda jde o **přechodné užívání** (u první formy k tomu směřuje úmysl, u druhé je to znak objektivní stránky), je významná **nejen doba užívání, ale i způsob, jak pachatel věc vrátí** (např. zanechá-li věc na takovém místě a za takových okolností, zeji oprávněná osoba může snadno dostat zpět do své dispozice, anebo naopak). Srov. č. 45/1994 Sb. rozh. tr.
- Disponování s věcí po relativně krátkou dobu – a poté věc vrátí – proto předmětem nemohou být věci, které se spotřebují – např. peníze
- Nižší společenská škodlivost – proto TZ vyžaduje u odst. 2 vznik škody nikoli malé – jinak se nejedná o TČ
- Obě formy jednání jsou úmyslné

• § 208 neoprávněný zásah do práv k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru

- Objektem
 - vlastnictví domu, bytu, nebytového prostoru (§ 208 odst. 1),
 - oprávnění dům, byt nebo nebytový prostor užívat a disponovat s nimi (ius utendi, popř. utendi et fruendi a ius disponendi) (§ 208 odst. 2)
 - x objektem není domovní svoboda (výjimečně je možný jednočinný souběh s § 178)
- Předmětem útoku je tu jen dům, byt nebo nebytový prostor – nikoli tedy všechny nemovitosti. Ustanovení tedy nechrání například pozemek, byt ohrazený.
- Nebytová prostor – provozní místnosti, kancelář...
- Dvě skutkové podstaty
- Podle odst. 1 – pachatel obsadí nebo užívá dům, byt, nebytový prostor jiného
 - Protiprávní obsazení je jakékoli vniknutí a setrvání v domě, bytě nebo v nebytovém prostoru jiného bez právního důvodu – ať již násilím, lstí, na základě padělaných dokumentů apod. Konkrétním projevem může být například nastěhování nábytku do domu nebo bytu jiného, zaparkování auta v garáži, dovezení materiálu nebo zásob zboží do skladu.
- Druhá skutková podstata – kdo neoprávněně brání oprávněné osobě v užívání domu, bytu, nebytových prostor
 - Neoprávněné bránění oprávněné osobě v užívání domu, bytu nebo nebytového prostoru. Půjde o jakékoli neoprávněné, podstatné porušení výkonu užívacího práva oprávněné osoby. Znaky tohoto trestného činu může naplnit například jednání pachatele – majitele domu, který odebere nájemníkům plynoměry a znemožní jim topení a vaření, přeruší přívod elektřiny nebo vody, odstraní z bytů okna nebo dveře.

- Může to ovšem být i případ, kdy se dosavadní nájemce domu či bytu po skončení nájmu odmítne vystěhovat a dům nebo byt vyklidit a vyklizený ho předat vlastníkov (č. 17/2000 Sb. rozh. tr.).
- Subjektivní stránka vyžaduje úmysl

11. Trestné činy kořistnické

• Kořistnické jednání

- § 216 Legalizace výnosu z trestné činnosti
- § 217 Legalizace výnosu z trestné činnosti z nedbalosti
- Novelou z roku 2019 došlo k vypuštění TČ podílnictví a podílnictví z nedbalosti – jsou však nadále trestná v režimu TČ legalizace výnosů z trestné činnosti

• §216 a 217 Legalizace výnosů z tč + nedbalost

- „Praní špinavých peněz“.
- **Úmluva o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu, která pro Českou republiku vstoupila v platnost 1. 3. 1997 (vyhláška č. 33/1997 Sb.)**
- **Objektem tohoto trestného činu je zájem na regulérnosti hospodářského života v širokém slova smyslu**, zejména zájem na regulérnosti finančního a kapitálového trhu. Tzv. praní peněz ohrožuje řádné fungování tržního hospodářství, narušuje konkurenční prostředí, destabilizuje obecně uznávaná pravidla řádného obchodování.
- Objekt tohoto TČ je složitý a zařazení mezi majetkové TČ problematické – otázka, zda by bylo vhodnější zařazení do TČ pořádku ve věcech veřejných nebo TČ hospodářských
- Předmětem útoku je věc, která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území ČR anebo v cizině jinou osobou
- Výnos z trestné činnosti § 135 TZ jakákoliv ekonomická výhoda pocházející z trestného činu
 - Rozlišujeme zprostředkovaný výnos (věc, užitky, požitky, které byly nabyty za věc/část bezprostředního výnosu) a bezprostřední výnos (byla získána za TČ nebo jako odměna za něj)
 - Není rozhodné jak věc byla získána – převážně půjde o majetkové TČ – jako např. krádež
 - Kulpózní forma je omezena na výnos z trestné činnosti větší hodnoty
 - **věci nebo jiné majetkové hodnoty získané trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině nebo jako odměna za něj nebo**
 - **věci nebo jiné majetkové hodnoty, která byla opatřena za věc nebo jinou majetkovou hodnotu uvedenou v písm. a), nebo**
 - **jinému spáchání takového činu umožní.**
- **V případě úmyslu** – postihujeme též případy, kdy se pachatel spolčí k takovému jednání
 - **Jednání má alternativně 6 forem** –
 - Ukrytí – odstranění ze sféry pachatele, u něhož byla pravděpodobně hledána
 - na sebe nebo na jiného převede – i další převod na dalšího překupníka, pokud je tu zavinění
 - S vědomím nebo souhlasem osoby, která věc získala trestným činem
 - Přechovává – jakýkoliv způsob držení věci
 - Užívá – dispozice s věcí
 - Přemění – hotovostní peníze přemění na peníze bezhotovostní (pomoc uniknout pachateli)
 - zastírá její původ – informace o původu věci je utajována nebo zkreslována – v zákoně demonstrativní výčet – uvádění smyšleného původu
 - aby umožnila osobě uniknout trestnímu stíhání, trestu nebo ochranného opatření
- podle § 216/1 pachatelem může být kdokoliv – ale je vždy rozdílná od pachatele základního TČ
 - nemůže být ani spolupachatel a účastník např. návodce
- podle § 216/2 – problematika subjektu sporná
 - opět osoba odlišná od pachatele základního TČ – a to i navzdory tomu, že zde mluvíme o obecném subjektu
- v obou případech může být dovozena odpovědnost PO
- novela také dále zakotvila zvláštní ustanovení o trestání § 216a při stanovení druhu trestu a jeho výměry za TČ podle § 216 odst. 1 a 2 soud také přihlédne k výši trestní sazby stanovené na trestný čin, ze kterého pochází výnos, pokud TZ stanoví za tento TČ trest mírnější

- zvláštní ustanovení o trestání se neuplatí při naplnění okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby

12. Trestné činy podvodu, pojistného podvodu, úvěrového podvodu a dotačního podvodu

• § 209 Podvod

- § 209 Podvod – **obecná SP**
- Speciální SP (kazuistické)
 - § 210 Pojistný podvod (z.č. 253/1997 Sb.)
 - § 211 Úvěrový podvod (z.č. 253/1997 Sb.)
 - § 212 Dotační podvod (z.č. 40/2009 Sb.)
- Trestný čin podvodu podle § 209 poskytuje obecnou ochranu před širokou škálou podvodných jednání. Ustanovení o pojistném, úvěrovém a dotačním podvodu chrání společnost před určitými typy podvodných jednání.
- Všechna tři ustanovení jsou v zásadě v **poměru speciality** k trestnému činu podvodu podle § 209.
- Mají také shodnou strukturu. Obsahují dvě základní skutkové podstaty a v závislosti na způsobených následcích další čtyři kvalifikované skutkové podstaty.
- Charakteristickým rysem těchto ustanovení je okolnost, že u některých **základních skutkových podstat (§ 210 odst. 1, § 211 odst. 1, § 212 odst. 1) se nevyžaduje, aby pojistným nebo úvěrovým či dotačním podvodem byla způsobena škoda nikoli nepatrná** (jako je tomu u obecné skutkové podstaty podvodu podle § 209 odst. 1).
- Objektem trestného činu podvodu (§ 209) je cizí majetek. Majetkem jsou nejen věci, nýbrž i pohledávky a majetková práva.
- Objektivní stránka spočívá v tom, že pachatel:
 - uvede někoho v omyl,
 - využije něčího omylu nebo
 - zamlčí podstatné skutečnosti.
- Podvod je trestným činem, jestliže oklamaná osoba v důsledku svého omylu nebo zamlčení podstatných skutečností **provede majetkovou dispozici**, touto dispozicí vznikne na cizím majetku **škoda nikoli nepatrná** a zároveň se tím pachatel nebo někdo jiný **obohatí**.
- Omyl je rozpor mezi představou a skutečností.
- Uvedení v omyl se děje jednáním, kterým pachatel předstírá okolnosti, jež nejsou v souladu se skutečným stavem věci - např. předložení nekrytých šeků k vyplacení v peněžním ústavu s vědomím, že na příslušný účet nebude v brzké době poskytnuto náležité krytí (č. 45/1996 Sb. rozh. tr.),
- Při **využití omylu** pachatel sám k vyvolání omylu nepřispěl. Zákon při využití omylu nežadá, aby pachatel jiného v jeho omylu utvrzoval nebo aby ztěžoval odhalení omylu.
- Podstatné skutečnosti zamlčí ten pachatel, který neuvede při svém podvodném jednání jakékoli skutečnosti, které jsou rozhodující nebo zásadní, podstatné pro rozhodnutí poškozeného, popřípadě jiné podváděné osoby.
- Od podvodu je třeba odlišovat **neschopnost dodržet smluvní závazek**. Podle čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.
- Podvodný úmysl tu musí být v době jednání pachatele. Nastanou-li skutečnosti, které někomu brání splnit závazek, dodatečně nebo pachatel později svůj závazek nesplní, nejde ještě o podvod.
 - Jestliže teprve po uzavření smlouvy o půjčce vznikly překážky, které pachateli bránily splnit závazek z půjčky, i které nemohl v době uzavření půjčky ani předvídat, když jinak byl tehdy schopen závazek splnit, nebo jestliže byl sice schopen peníze vrátit ve sjednané lhůtě, ale z různých důvodů vrácení peněz odkládal nebo dodatečně pojal úmysl peníze vůbec nevrátit, pak toto jednání nelze považovat za trestný čin podvodu podle § 209 (č. 54/1967, 15/1969, 57/1978 - III. a č. 56/1994 Sb. rozh. tr.).
- Podvod je trestným činem, jestliže je popsáním jednáním způsobena alespoň **škoda nikoli nepatrná**. Jinak jde o přestupek podle § 8 odst. 1 písm. a) z.č. 251/2016.

- Škodou způsobenou uzavřením tzv. leasingové smlouvy, kdy záměrem pachatele bylo neplnit vůbec podmínky smlouvy, je cena, za kterou se obvykle prodávají věci, jež se staly předmětem podvodného vylákání, nikoli cena, kterou by postupně musel pachatel zaplatit, kdyby dodržel podmínky leasingové smlouvy (č. 27/1996 Sb. rozh. tr.). Pokud podmínkou uzavření takové smlouvy bylo zaplacení určité částky při odebrání věci a pachatel ji zaplatil, je způsobená škoda o tuto částku menší (č. 27/1996 Sb. rozh. tr.).

• 4) §210 Pojistný podvod

- Objektivní stránka pojistného podvodu (§ 210) záleží v tom, že pachatel:
 - 1. v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy, v souvislosti s likvidací pojistné události nebo při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění **uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí (§ 210 odst. 1).**
 - 2. v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch **vyvolá nebo předstírá událost**, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí **udrzuje**, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (§ 210 odst. 2).
- Pojmy **pojistná smlouva**, **pojistná událost** trestní zákoník nevymezuje, ale jsou definovány v zákoně č. 89/2012 NOZ (§ 2758 a násl.)
- Pachatelem pojistného podvodu může být kterýkoli z účastníků pojistné smlouvy (jednání sub 1), resp. zpravidla pojištěný, pojistník nebo osoba, která úmyslně vyvolá pojistnou událost nebo úmyslně udržuje stav jí vyvolaný, ať již v dohodě s pojištěným, anebo i bez takové dohody (jednání sub 2).
- Z hlediska **subjektivní stránky je pojistný podvod úmyslným trestným činem.**

• 5) §211 Úvěrový podvod

- Objektivní stránka úvěrového podvodu (§211) spočívá v tom, že
 - 1. pachatel při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru **uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí (§211 odst. 1) nebo**
 - 2. pachatel bez souhlasu věřitele, v nikoliv malém rozsahu, **použije prostředky získané účelovým úvěrem na jiný než určený účel (§ 211 odst. 2).**
- Jde o tzv. **předčasně dokonaný trestný čin**, který je materiálně přípravou.
- Trestný čin úvěrového podvodu je možné spáchat jen v souvislosti s tzv. „**úvěrovou smlouvou**“. Trestní zákoník používá termín „**úvěrová smlouva**“, který věcně odpovídá smluvnímu typu „**smlouva o úvěru**“ **obsaženém v § 2395 a násl. NOZ.** Podstatou této smlouvy je závazek úvěrujícího poskytnout úvěrovanému na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky a závazek úvěrovaného poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.
- Podle praxe (č. 6/2004 - II. Sb. rozh. tr.) má povahu úvěrové smlouvy podle § 211 odst. 1 také **smlouva o poskytnutí spotřebitelského úvěru**, je-li jejím předmětem poskytnutí finančních prostředků na nákup zboží. Peněžní prostředky mohou být poskytnuty **bez účelového určení nebo jen na určitý účel**, což musí být ve smlouvě uvedeno. Jestliže byly peněžní prostředky poskytnuty úvěrovanému jen na určitý účel a úvěrovaný je použije na jiný účel, může úvěrující od smlouvy odstoupit a požadovat, aby úvěrovaný bez zbytečného odkladu vrátil, co od něho získal, i s úroky (§ 2400 NOZ).
- Úvěr **bude poskytnut zpravidla bankou**, není ovšem vyloučeno, aby úvěrujícím byl i **jiný subjekt poskytující úvěry, například družstevní záložny nebo stavební spořitelny** nebo jiný subjekt poskytující úvěr na základě „úvěrové smlouvy“.
- Zda jde o úvěrovou smlouvu ve smyslu § 211 odst. 1 tr. zák., si bude muset orgán činný v trestním řízení vyřešit jako tzv. **předběžnou otázku** podle § 9 odst. 1 tr. řádu.
- Podvodná jednání vztahující se k zápůjčce podle § 2390 NOZ nebo výpůjčce (§ 2193) nebo tzv. nepojmenované smlouvě podle § 1746 odst. 2 NOZ se posoudí podle obecné úpravy podvodu podle § 209 tr. zák.

• 6) §212 Dotační podvod

- Objektivní stránka dotačního podvodu (§ 212) spočívá v tom, že pachatel
 - 1. v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí,

- 2. použije, v nikoli malém rozsahu, prostředky získané účelovou dotací, subvencí nebo návratnou finanční výpomocí nebo příspěvkem na jiný než určený účel.
- Dotace, subvence návratná finanční výpomoc či příspěvek můžeme souhrnně označit jako finanční produkty, které jsou poskytovány z veřejných zdrojů fyzickým nebo právnickým osobám podle příslušných právních předpisů. Mohou být účelově určené nebo bez účelového určení.

13. Trestné činy proti měně a platebním prostředkům

- Trestné činy hospodářské
- §233–239

• **§ 233 Padělání a pozměnění peněz**

- (1) Kdo sobě nebo jinému opatří nebo přechovává padělané nebo pozměněné peníze nebo prvky peněz sloužící k ochraně proti jejich padělání, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.
- (2) Kdo padělá nebo pozmění peníze v úmyslu udat je jako pravé nebo platné anebo jako peníze vyšší hodnoty, nebo kdo padělané nebo pozměněné peníze udá jako pravé nebo platné anebo jako peníze vyšší hodnoty, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.
- (3) Odnětím svobody na pět až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny, nebo
 - b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu.
- (4) Odnětím svobody na osm až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo
 - b) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu.
- (5) Příprava je trestná.

• **§ 234 Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku**

- (1) Kdo sobě nebo jinému bez souhlasu oprávněného držitele opatří, zpřístupní, přijme nebo přechovává platební prostředek jiného, zejména neprenosnou platební kartu identifikovatelnou podle jména nebo čísla, elektronické peníze, příkaz k zúčtování, cestovní šek nebo záruční šekovou kartu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- (2) Kdo sobě nebo jinému opatří, zpřístupní, přijme nebo přechovává padělaný nebo pozměněný platební prostředek, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.
- (3) Kdo padělá nebo pozmění platební prostředek v úmyslu použít jej jako pravý nebo platný, nebo kdo padělaný nebo pozměněný platební prostředek použije jako pravý nebo platný, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.
- (4) Odnětím svobody na pět až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 jako člen organizované skupiny, nebo
 - b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu.
- (5) Odnětím svobody na osm až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo
 - b) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu.
- (6) Příprava je trestná.

• **§ 235 Udávání padělaných a pozměněných peněz**

- Kdo padělané nebo pozměněné peníze, jimiž mu bylo placeno jako pravými, udá jako pravé, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

• **§ 236 Výroba a držení padělatelského náčiní**

- (1) Kdo vyrobí, nabízí, prodá, zprostředkuje nebo jinak zpřístupní, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává nástroj, zařízení nebo jeho součást, postup, pomůcku nebo jakýkoli jiný prostředek, včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k padělání nebo pozměnění peněz nebo prvků sloužících k ochraně peněz proti padělání anebo vytvořený nebo přizpůsobený k padělání nebo pozměnění platebních prostředků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

- (2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 při výkonu svého povolání.

- **§ 237 Neoprávněná výroba peněz**

- (1) Kdo neoprávněně, s použitím zařízení nebo materiálů k výrobě peněz určených a držených v souladu se zákonem, vyrobí peníze nebo prvky sloužící k ochraně peněz proti padělání, nebo kdo neoprávněně vyrobené peníze nebo prvky sloužící k ochraně peněz proti padělání sobě nebo jinému opatří, uvede do oběhu nebo přechovává, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.
- (2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
 - b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu.
- (3) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo
 - b) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu.
- (4) Příprava je trestná.

- **§ 238 Společné ustanovení**

- Ochrana podle [§ 233 až 237](#) se poskytuje též penězům a platebním prostředkům jiným než tuzemským a tuzemským a zahraničním cenným papírům.

- **§ 239 Ohrožování oběhu tuzemských peněz**

- (1) Kdo neoprávněně vyrobí nebo vydá náhražky tuzemských peněz, nebo kdo takové náhražky neoprávněně dává do oběhu, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- (2) Stejně bude potrestán, kdo
 - a) bez zákonného důvodu odmítá tuzemské peníze, nebo
 - b) poškozují tuzemské peníze.

14. Trestné činy daňové, poplatkové a devizové

- Trestné činy hospodářské

A. §240–247

Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 240)

- objekt: zájem na ochraně správného odvedení daně poplatku a podobné povinné platby
- jde v podstatě o zvláštní případ podvodu ve vztahu ke každému individuálně určenému objektu
- objektivní stránka:
- zkrácení= pachatel úmyslně jedná tak, že příslušný státní orgán vyměří povinnou platbu nižší, než je zákonem určená výše anebo ji nevyměří vůbec
- trestné je zkrácení ve větším rozsahu, tj. V rozsahu 50 000 Kč
- daň= povinná zákonem určená platba do veřejného rozpočtu
- pachatel: kdokoliv
- jak plátce daně, poplatku nebo povinné podobné platby, ale i ten, kdo svým úmyslným jednáním způsobí zkrácení daně
- subjektivní stránka: úmysl

B. Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby (§ 241)

- objekt: zájem na ochraně řádného odvedení zaměstnavatelem (plátcem) daně, pojistného na sociálním zabezpečení, pojistného na zdravotním pojištění, na úrazové pojištění zaměstnanců nebo příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za poplatníka, zaměstnance nebo jinou osobu
- 2 SP
- 1. SP: odst. 1
- 2. SP: odst. 2
- pachatel v odst. 1- zaměstnavatel nebo plátce
- pachatel v odst. 2- jen zaměstnavatel
- subjektivní stránka – úmysl

C. Zvláštní ustanovení o účinné lítosti (§ 242)

- trestnost tč podle § 241 zaniká účinnou lítostí podle § 242
- zájem státu na zaplacení povinných plateb má přednost před případným trestním postihem
- tzv. Zvláštní případ účinné lítosti
- pachatel musí uhradit všechny platby za rozhodné období vymezené žalovaným skutkem
- povinnost úhrady se nevztahuje na sankce spojené s pozdním plněním
- půjde i tehdy, jestliže pachatel sám povinnou platbu nezaplatí ale svou vlastní aktivní činností zařídí, že za něho byly platby uhrazeny jinou osobou

D. Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení (§ 243)

- objekt: zájem na ochraně řádného fungování fiskálního systému
- především na včasném a řádném stanovení daní a jejich výběru
- objektivní stránka:
- pachatel: osoba, která má zákonnou oznamovací povinnost vůči správci daně
- subjektivní stránka: úmysl

E. Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží (§ 244)

- objekt: zájem na ochraně předpisů upravujících označení zboží
- 2 SP
- 1. SP: odst. 1 alinea 1
- 2. SP: odst. 1 alinea 2
- pachatel: kdokoliv
- subjektivní stránka: úmysl
- ten navíc v případě tč podle § 244 odst. 1 alinea 1 musí směřovat k tomu, aby pachatel způsobil jinému škodu nebo opatřil sobě nebo jinému neoprávněný prospěch
- je vyloučen souběh s § 240

F. Padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti (§ 245)

- objekt: zájem na ochraně trhu, zdraví spotřebitelů, nezávadném zboží a také na kontrole pohybu zboží podléhajícího spotřební dani a dále zájem na řádném příjmu z této daně, které podléhají vybrané výrobky, jež jsou pro tento účel označovány příslušnými nálepkami
- 2 SP
- 1. SP: odst. 1 alinea 1
- 2. SP: odst. 1 alinea 1
- ochrana se poskytuje tuzemským nálepkám k označení zboží a tuzemským předmětům osvědčujícím splnění poplatkové povinnosti
- padělá a pozmění= stejný výklad jako v § 233
- uvádění do oběhu= nabízení k prodeji, prodej, jakékoli jiné formy nabízení, přeprava, skladování, dovoz
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl

G. Padělání a pozměnění známek (§ 246)

- objekt: zájem na ochraně poštovních a kolkových známek před jejich paděláním nebo pozměňováním
- 2 SP
- 1. SP: odst. 1 alinea 1
- 2. SP: odst. 1 alinea 2
- poštovní známky= ceniny prokazující zaplacení ceny za poštovní službu uživatelem poštovní služby
- kolkové známky= ceniny prokazující úhradu poplatků v zákonem určených případech
- pachatel kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl
- § 246 odst. 1 alinea 1 navíc musí úmysl pachatele směřovat k tomu, aby způsobil jinému škodu nebo opatřil sobě nebo jinému neoprávněný prospěch

H. Porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství (§ 247)

- objekt: zájem na ochraně měnové rovnováhy státu a jeho platební bilanci na makroekonomické úrovni
- subjektivní stránka:
- nouzový stav – může vyhlásit vláda podle devizového zákona
- stav nastává dnem, v němž jej vláda vyhlásí oznámením v hromadných sdělovacích prostředcích, a končí dnem stanoveným vládou při jeho vyhlášení, nejpozději však uplynutím tří měsíců ode dne jeho oznámení v hromadných sdělovacích prostředcích
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl

15. Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou

- B. objekt: zájem na dodržování pravidel hospod. soutěže (tj. úsilí více soutěžitelů o totožný hospo. subjekt, např. v podobě zákazníků či odběratelů) a zájem na dodržování pravidel zakazujících nekalou soutěž
 - C. protiprávnost je dovozována z § 2976 NOZ – obsahuje tzv. generální klauzuli nekalé soutěže
 - D. aby mohlo dojít ke spáchání tohoto tč, musí pachatel naplnit znaky tzv. generální klauzule v NOZ a posoudit dané jednání jako nekalost soutěžní, tzn. Musí naplnit znaky některého z taxativně vymezených případů v § 248
 - E. 4 SP
 - F. 1. SP- odst.1
- Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže (§ 248)**
- soutěžitel- § 2972 NOZ, je to ten, kdo se účastní hospod. soutěže
 - G.2. SP- odst. 2 alinea 1
 - H.3.SP- odst. 2 alinea 2
 - I. 4. SP- odst. 2 alinea 3
spotřebitel=§ 419 NOZ
 - J. pachatel-kdokoli
 - K. subjektivní stránka – úmysl
 - L. § 248a- tzv. Zvláštní případ účinné lítosti

• Neoprávněné vydání cenného papíru (§ 249)

- C. objekt: zájem na ochraně řádného fungování kapitálového trhu (tudíž na řádném vydávání cenných papírů)
- D. 2 SP
- E.1. SP- odst. 1
- F.2. SP- odst. 2
- G. podmínky vydání cenného papíru stanoví zákon o cenných papírech
- H. pachatel: kdokoli
- I. subjektivní stránka: úmysl (ten musí směřovat ke způsobení škody jinému nebo záměru opatřit sobě nebo jinému neoprávněnou výhodu nebo prospěch)

• Manipulace s kurzem investičních nástrojů (§ 250)

- D. objekt: zájem na ochraně řádného fungování kapitálového trhu
- E. jedná se o tzv. nekalé praktiky, které ohrožují fungování kapitálového trhu
- F. 2 SP
- G. 1. SP- odst. 1 písm. a)
- H. 2. SP- odst. 1 písm. b)
- I. pojem investičního nástroje je vymezen v ustanovení zákona o podnikání na kapitálovém trhu
- J. pachatel: kdokoli
- K. subjektivní stránka: úmysl (musí směřovat k ovlivnění ceny nebo kurzu investičních nástrojů, které jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu nebo o jejich přijetí k obchodování na reg. trhu bylo požádáno)

• Neoprávněné podnikání (§ 251)

- E. objekt: společenské vztahy vznikající v oblasti podnikání v tržní ekonomice
- F. účelem je zajistit rovnost účastníků hospo. soutěže, kteří podnikají na základě zákonného oprávnění, a ochrana smluvních stran
- G. podnikání – není definováno ale NOZ říká, do je podnikatel v § 420 odst. 1 NOZ
atributy podnikání: výdělečnost, samostatnost, živnostenskou nebo obdobnou činnost, činnost provozování na vlastní účet a odpovědnost se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku
- H. jak zjistíme, že je to neoprávněné? —> je třeba zjistit výkladem zejména živnostenským zákonem
neoprávněné je i takové, které překračuje rámec povolení, resp. Rámec oprávnění musí jít o neoprávněnou činnost, tj. činnost, k níž je třeba získat oprávnění, byť jen splněním obecných podmínek podle živnostenského zákona a ohlášením živnosti u živ. ohlašovacích neoprávněně podniká ten, kdo neohlásil živnost (oprávnění mu nevzniklo)

- u koncesovaných – ten, komu nebyla pravomocně udělena koncese
- I. nedovolená činnost ve větším rozsahu – alespoň 6 měsíců (bere se na vědomí, rozsah práce, hodnot a materiálu, dosažení majetkového prospěchu)
- J. musí jít o činnost srovnatelnou s výkonem zaměstnání, provozovanou s cílem získat trvalý zdroj příjmů a výše konečného výtěžku není významná pro spáchání tč podle § 251 odst. 1
- K. pachatel: FO provozující podnikatelskou činnost, FO které zaniklo oprávnění nebo jí vůbec nevzniklo
nelze PO!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
- L. subjektivní stránka: úmysl (musí se vztahovat i ke znaku neoprávněně
- M. je vyloučen souběh s tč podle § 240 a § 252

• Neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry (§ 252)

- F. objekt: zájem na dodržování pravidel státní regulace při provozování loterií a podobných sázkových her
- G. Jde o zvláštní případ neoprávněného podnikání (je vyloučen souběh mezi oběma trestnými činy)
- H. § 252- postihuje určitý druh podnikání narozdíl od § 251
- I. Nevyžaduje se větší rozsah této činnosti – skutečný rozsah nedovolených sázkových her se obtížně prokazuje
- J. Pojem loterie a podmínky provozování – zákon O loteriích a jiných podobných hrách
- K. Trestnost her které nespádají pod ustanovení zákona o loteriích je stanovena zvlášť v § 213
- L. Loterie= hra které se dobrovolně účastní každá fyzická osoba která zaplatí vklad jehož návratnost se účastníků nezaručuje
- M. O výhře nebo prohře rozhoduje náhoda nebo předem neznámá okolnost nebo událost uvedená provozovatelem v předem stanovených herních podmínkách
- N. Pachatel: pouze fyzická osoba která neoprávněně provozuje loterii nebo podobnou sázkovou hru přičemž to nemusí být podnikatel
- O. Subjektivní stránka: úmysl (musí se vztahovat i ke znakům neoprávněnosti)

• Poškození spotřebitele (§ 253)

- G. Objekt: zájem na zajištění řádného podnikání V obchodní činnosti při prodeji zboží a služeb, poctivost reklamy a majetek spotřebitele
- H. 2 SP – postihující dva různé způsoby poškození spotřebitele
- I. 1. SP – způsobení škody nikoli nepatrné
- J. 2. SP – způsobení škody se nevyžaduje
- K. Pojmy: spotřebitel, prodávající, služby – výklad V ustanovení § 1810 OZ A zákoně o ochraně spotřebitele
- L. Spotřebitel= fyzická osoba která nakupuje výrobky nebo užívá služby pro přímou osobní spotřebu fyzických osob zejména pro sebe, nebo členy své domácnosti
- M. 1. SP- odst. 1 alinea 1
Jde o speciální případ podvodu který je přísněji trestný než podvod sám (předpokládá se totiž vyšší důvěra u zákazníka v poctivost prodeje)
Způsoby šizení: na jakosti, množství, na hmotnosti – demonstrativní výčet
Pachatel musí způsobit škodu nikoli nepatrnou
Poškozený může být kdokoli
Pachatel: pouze prodávající (zaměstnanec společnosti provozující obchod, živnostník, I ten kdo podniká neoprávněně)
Subjektivní stránka: úmysl
- N. 2. SP- odst. 1 alinea 2
Uvedení na trh= nabídka individuálně určenému okruhu možných zákazníků (vystavení do výlohy, na pult, předvádění v domácnosti, inzerce, reklama)
Služba= jakákoli činnost určená k nabídce spotřebiteli
Podstatné vady= takové které výrazně ztěžují řádné použití výrobku práci nebo služeb k obvyklému účelu
Pachatel: ten kdo rozhoduje o uvedení výrobků práci nebo služeb na trh,
Ten, Kdo takový výrobek skutečně uvádí
Subjektivní stránka: úmysl
Ohrožovací skutková podstata – spotřebitel zpravidla dosud nebyl nebo nemusel být poškozen (podstatě jde o přípravné jednání) —> k trestnosti postačí že pachatel má na prodej výrobek s podstatnými vadami

- **Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění (§ 254)**

H. Objekt: správnost účetních dokladů, zápisu v obchodním rejstříku, nadačním rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností a rejstříku vlastníků jednotek

I. 2 SP 1 2 kvalifikované podstaty

J. 1. SP

Odst.1

K jejímu naplnění postačí ohrožení majetkových práv jiného (nemusí dojít ke skutečnému zkrácení)

Dojde-li k poruše posoudí se jednání jako poruchový delikt – například podle paragrafu 222

Povinnost vést účetní knihy musí vyplývat ze zákona (například zákon o účetnictví)

Subjektivní stránka: úmysl

K.2. SP

odst.2

Zahrnuje 3 typy jednání

Takzvané veřejné rejstříky právnických a fyzických osob= obchodní rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík obecně prospěšných společností, rejstřík vlastníků jednotek – regulované zákonem o veřejných rejstřících

Veřejný rejstřík= informační systém veřejné správy vedený v elektronické podobě soudem- tzv.

Rejstříkový soud

Pachatel: kdokoli (zpravidla ten kdo fakticky účetnictví vede-účetní, ekonom, pracovní, programátor, operátor počítače; uplatní se zde institut jednání za jiného)

Subjektivní stránka: úmysl

vyloučen 1 činný souběh S §240

- **Zneužití informace a postavení v obchodním styku (§ 255)**

I. 2 SP – vztahující se na dvě rozdílná jednání + 2 kvalifikované SP

J. 1. ZSP

Odstavec 1

Objekt: ochrana rovných podmínek hospodářské soutěže (pokud jde o využívání privilegovaných informací ke kterým má někdo přístup Z titulu svého zaměstnání povolání postavení funkce ke kterým nemají přístup jiné subjekty pohybující se na uzavřeném trhu cenných papírů nebo zboží)

Obecným cílem právní úpravy by mělo být vytvoření takového prostředí, ve kterém jednotliví účastníci hospodářské soutěže měli stejné podmínky a rovný přístup k informacím

Pachatel musí užít informace dosud nikoli veřejně přístupné

Informace má dva atributy:

1) informace dosud nikoli veřejně přístupná

2) informace jejíž zveřejnění může podstatně ovlivnit rozhodování obchodním styku (= informace obchodně využitelná)

Využitelnost se posuzuje Z povahy věci a okolností případu, není nikde definovaná

Dosud nikoli veřejně přístupné informace= taková o které se někdo dozví dříve než ostatní ve věci zainteresovaní účastníci hospodářské soutěže

Obchodně využitelná= taková, jejíž zveřejnění může podstatně ovlivnit rozhodování podnikatelských subjektů v obchodním styku (například informace O možném úpadku podniku)

tč je dokonán tím, že pachatel uskuteční nebo dát podnět uskutečnění transakce na regulovaném trhu s investičními nástroji nebo na organizovaném trhu se zbožím

Uskutečnění smlouvy nebo operace= uzavření jakékoliv smlouvy nebo obchodu

Dát podnět K uskutečnění smlouvy = například podání návrhu smlouvy pro takový obchod

(kupování akcií společnosti ministrem pro udělení velké státní zakázky)

způsobení škody není znakem – není třeba nic zjišťovat

Pachatel: kdokoli, kdo získal z důvodu svého zaměstnání, Povolání, postavení, funkce přístup k popsáním informacím

Subjektivní stránka: úmysl (předpokladem je úmysl opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch tím, že neoprávněně užije tyto informace)

2. SP

Objekt: ochrana hospodářské soutěže, pokud jde o zneužívání konkurence v obchodní činnosti (ochrana hospodářské soutěže při uzavírání nerovných kontaktů mezi společnostmi)

Odst. 2

Zaměřená na postih porušování zákazu konkurence

Zákaz konkurence se liší podle formy společnosti

Postačí jakákoliv úča ve dvou společnostech s podobným předmětem činnosti, v jedné z nich může být pachatel v pracovním poměru, v druhém mít majetkovou účast nebo být členem statutárního orgánu

Při aplikaci se bude přihlížet k faktickému předmětu činnosti společnosti, tj. V čem si mohou na trhu konkurovat

K naplnění se požaduje, aby pachatel dal podnět nebo přímo uzavřel smlouvu, která je nevýhodná pro jednu nebo více stran, ve kterých působí

Trestní odpovědnost se nevylučuje jestliže je smlouva podle občana neplatná

Pachatel: pouze osoba ve zvláštním postavení!!!!!!!- Zaměstnanec, členy orgánů, společník, podnikatel

Subjektivní stránka: úmysl

•

• **Sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 256)**

• Objekt: zájem na ochraně zadávacího řízení při zadání veřejné zakázky, žádného průběhu veřejné soutěže a veřejné dražby

• Pachatel: kdokoli

• Subjektivní stránka: úmysl

K. Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 257)

• objekt: zájem na ochraně řádného zadávacího řízení

• Pachatel: kdokoli

• Subjektivní stránka: úmysl

L. Pletichy při veřejné dražbě (§ 258)

• Objekt: zájem na ochraně řádného průběhu veřejné dražby

• Provádění veřejné dražby upravuje zákon o veřejných dražbách

• Veřejná dražba může být dražba konána elektronicky

• Pachatel: Kdokoli

• Subjektivní stránka: úmysl

M. Vystavení nepravdivého potvrzení a zprávy (§ 259)

• Objekt: zájem na ochraně pravdivosti potvrzení O finanční situaci nebo majetkových poměrech

• 2 SP

• alinea 1

• alinea 2

• tč je dokonán už vystaveným nepravdivého potvrzení

• Nepravdivé potvrzení = potvrzení, které obsahuje nepravdivé údaje, jejichž obsah neodpovídá skutečnému stavu věci

• Pachatel: pouze zaměstnanec banky nebo jiného podnikatele oprávněného k provozování finanční činnosti, který jedná jejím jménem, nebo auditor

• Subjektivní stránka: Úmysl

N. Poškození finančních zájmů Evropské unie (§ 260)

• Objekt: zájem na ochraně finančních zájmů EU, především hospodářské disciplíny souhrnného rozpočtu EU nebo rozpočtů spravovaných EU

• SP – postihuje různé machinace

• Odstavec jedna: vyžaduje škodlivý následek spočívající v oblasti výdajů v nesprávném použití finančních prostředků nebo jejich zadržování

• 2 SP

• Pachatel: kdokoli

• Subjektivní stránka: úmysl

O. Porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou (§ 261)

• Objekt: zájem na ochraně předpisů O oběhu zboží ve styku s cizinou (pokud mohou být ohroženy zájmy hospodářské i jiné nekontrolovaným pohybem zboží přes státní hranice

• Jde o Blanketní normu – odkazuje na normy V celním zákoně

• Pachatel: kdokoli

• Subjektivní stránka: úmysl

P. Porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262)

- Objekt: zájem na ochraně předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití
- Souvislost se nařízením rady ES
- Pachatel: kdokoli
- Subjektivní stránka: úmysl

Q. Porušení povinnosti při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263)

- Objekt: zájem na ochraně dodržování důležitých povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití, které jsou upraveny v zákoně a nařízení rady ES
- Pachatel: kdokoli
- Subjektivní stránka: Úmysl

R. Zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 264)

- Objekt: vzájemné ochrany řádného, úplného a pravdivého vedení podkladu ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití
- 2 SP
- Povolení k vývozu je vydáváno na základě zákona pro kontrolu vývozu
- Pachatel: kdokoli
- Subjektivní stránka: úmysl

S. Provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§265)

- Objekt: zájem na ochraně řádného provádění zahr. obchodu s vojenským materiálem (především dodržení zákonných podmínek pro povolení nebo licenci obchodu s Vojenským materiálem)
- Pachatel: kdokoli
- Subjektivní stránka: úmysl

T. Porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266)

- Objekt: zájem na ochraně řádného plnění povinností vyplývajících z povolení nebo licence vydané pro zahraniční obchod s vojenským materiálem
- Doklady, které je nutné doložit k žádosti o povolení, jsou uvedeny v § 8 odst. 2 zákona, kterým se provádí režim ES
- Pachatel: kdokoliv
- Subjektivní stránka: úmysl

U. Zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně zahraničního obchodu s vojenským materiálem (§ 267)

- Objekt: zájem na ochraně správnost údajů a řádného vedení podkladu týkajících se zahraničním obchodu s vojenským materiálem
- 3 SP
- 1.-odst. 1
- 2.- odst. 2 alinea 1
- 3.- odst. 2 alinea 2
- Pachatel: kdokoli
- Subjektivní stránka: úmysl

16. Trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu

A. Porušení práv k ochranné známce a jiným označením (§ 268)

- objekt: zájem na ochraně práv k ochranné známce a jiným označením
- 2 SP
- 1. SP: odst. 1
- 2. SP: odst. 2
- související předpisy: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl, který musí zahrnovat i znak neoprávněnosti (pachatel si musí být vědom této skutečnosti)

B. Porušení chráněných průmyslových práv (§ 269)

- objekt: zájem na ochraně průmyslových práv
- seznam práv:
 - 14/1993 Sb. o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví
 - 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích
 - 206/2000 Sb.
 - 478/1992 Sb.
- Pařížská úmluva
- Madridská úmluva
- objektivní stránka: pachatel neoprávněně zasáhne nikoli nepatrně do práv chráněnému vynálezu, průmyslovému vzoru, užitému vzoru nebo topografii polovodičového výrobku
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl, který musí zahrnovat i znak neoprávněnosti (pachatel si musí být vědom této skutečnosti)

C. Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi (§ 270)

- objekt: zájem na ochraně autorského práva a práv souvisejících
- související předpisy:
 - Bernská úmluva
 - směrnice EP a Rady
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl, který musí zahrnovat i znak neoprávněnosti (pachatel si musí být vědom této skutečnosti)

D. Padělání a napodobení díla výtvarného umění (§ 271)

- nová SP z roku 2009
- ve srovnání s § 270 je přísněji trestný
- důvodem je skutečnost, že způsobem popsáním v § 271 se vytvářejí buď padělky významných děl. Které mohou být později využity na místě díla původního a vydávány za originál, zatímco v této souvislosti nezákonně získaný originál je prodán soukromému sběrateli, nebo případy, kdy dílo není kopií jednoho určitého díla, ale napodobením stylu dobře známého umělce se zhotoví dílo, které může být pomocí napodobení i podpisu za jeho méně známé dílo vydáváno
- objekt: zájem na ochraně autorských práv k výtvarnému dílu
- objektivní stránka:
 - pachatel: kdokoli
 - subjektivní stránka: úmysl

17. Trestné činy obecně nebezpečné

- takové činy, s nimiž je nebo bývá spojeno nebezpečí ohrožující život a zdraví více lidí nebo cizí majetek ve velkém rozsahu
- pro tyto činy je zpravidla charakteristický velký rozsah nebezpečí, jaký je spojen např. s výbuchem plynu, požárem, povodní, ale i s dopravní nehodou na železnici, leteckým neštěstím, důlní katastrofou nebo epidemií
- nebezpečí se dělí podle teorie na nebezpečí konkrétní a abstraktní nebo bezprostřední a vzdálené
 - **konkrétní**
 - reálné ohrožení určitých osob nebo majetku
 - předpokládá skutečnou existenci ohrožení předmětu útoku, jako je tomu např. u požáru, který ohrožuje osoby v hořícím domě, jejich majetek i samotnou budovu, event. další hodnoty
 - o takové situace jde např. u tč obecného ohrožení podle §272 a §273
 - **abstraktní**
 - není spojováno s přímým vznikem nebezpečné situace, ale postačuje existence okolností odpovídajících znakům vymezeným v zákoně
 - např. tč nedovoleného ozbrojování §279, kde postačí ke vzniku nebezpečí situace to, že osoba bez povolení drží střelnou zbraň, anebo u tč ohrožení pod vlivem §274, u něhož abstraktní nebezpečí představuje např. opilý řidič při řízení motorového vozidla
 - **bezprostřední**
 - jde o rozlišení, jak daleko je okamžik, kdy ohrožení nastane, což je spojeno s možnými okolnostmi, jež musí nastat, aby k poruše došlo
 - např. §272, 273, a §276, kde poškození navazuje bezprostředně na ohrožení, které je s ním spojeno
 - **vzdálené**
 - §285, §156
 - ohrožení zde může nastat i později a je podmíněno zejména i tím, zda spotřebitel takové potraviny skutečně zkonzumuje
- problematika krajní nouze
 - povodeň – v úmyslu zachránit sousedův majetek spáchám krádež, neoprávněný vstup...
- Povaha trestných činů
 - k jejich dokonání postačuje pouhé ohrožení chráněného zájmu
 - jejich následek spočívá ve vyvolání situace, při níž hrozí reálné nebezpečí a chybí jen jeden nebo několik málo aktů k tomu, aby nastala porucha, k níž vyvolaný stav směřuje
 - pokud přeroste ohrožení v poruchu, což se však nemusí stát, půjde zpravidla o větší počet obětí, ať již zraněných či usmrčených anebo o milionové škody na majetku
 - porucha na chráněných zájmech tu je zpravidla okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby
 - může také jít o souběh s jiným poruchovým tč
- V řadě skutkových podstat této hlavy je odkazováno na příslušnou mimo trestní úpravu, proto je pro ně charakteristická jejich blanketní povah, některé z těchto tč jsou nedbalostní
- pachatelem může být FO, PO
- objekt tč = chrání obecně nebezpečné tč stejné zájmy jako jiné poruchové delikty
- subjektivní stránka u úmyslných tč vyžaduje tzv. ohrožovací úmysl
- §272 a §273 - vztah subsidiarity, proto je zásadně jejich jednočinný souběh vyloučen

Hlava VII.

Díl 1. = Trestné činy obecně ohrožující

M. 1) § 272 Obecné ohrožení

Objekt

zájem na ochraně života nebo zdraví lidí anebo zájem na ochraně cizího majetku
tyto chráněné zájmy nemusí být obecně nebezpečným jednáním ohroženy všechny, i když tomu tak zpravidla bývá
postačí i ohrožení nebo porušení jen jednoho z uvedených zájmů

Objektivní stránka

jednání pachatele, který způsobí, zvýší obecné nebezpečí anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění
obecné nebezpečí = stav, při němž nastává větší či menší pravděpodobnost vzniku vážné poruchy, která pro svou povahu, rozsah, a intenzitu znamená nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví více osob nebo nebezpečí škody velkého rozsahu na cizím majetku

Subjekt

Subjektivní stránka

úmysl, který směřuje ke způsobení obecně nebezpečného následku, aniž by pachatel musel vědět, jakým konkrétním způsobem vznikne vlastní obecné ohrožení
pachatelovo jednání musí být ovládáno představou nebezpečí a také vůlí je způsobit obecné nebezpečí vzniká, když nebezpečí v zákoně uvedené povahy a intenzity hrozí bezprostředně, což znamená výrazné přiblížení se k poruše
nestačí proto, když jednáním pachatele byla vytvořena jen taková situace, v níž obecně nebezpečný následek může sice vzniknout, avšak jen po splnění dalších podmínek, které jsou ještě v moci pachatele nebo jiných osob
pro stav obecného nebezpečí, i když k poruše nemusí vůbec dojít, je typická živelnost a neovladatelnost průběhu událostí, při nichž vznik poruchy je závislý na nahodilých okolnostech, vymykajících se vlivu pachatele i ohrožených osob
tč ohrožovací

Obecně nebezpečným následkem je:

- a) vydání lidí (většího počtu – cca 7) v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví
- b) vydání cizího majetku v nebezpečí škody velkého rozsahu

Pokus

je možný, pokud k obecnému ohrožení nedošlo) např. použitím nezpůsobitelných prostředků)
také, jestliže se vztahuje úmysl k těžšímu následku, který nenastane, ačkoliv obecné nebezpečí vzniklo (44/1984)
k dokonání TČ postačí již způsobení nebo zvýšený obecného nebezpečí nebo ztížení jeho odvrácení či zmírnění, k poruše dojít nemusí

• 2) § 273 Obecné ohrožení z nedbalosti

Obecné nebezpečí není tedy způsobeno již pouhým řízením autobusu obsazeného cestujícími opilým řidičem, nýbrž až tehdy, hrozila-li v důsledku opilosti řidiče bezprostředně havárie nebo došlo-li při takové jízdě skutečně k havárii
v tom případě bylo způsobeno obecné nebezpečí i tehdy, nebyl-li nikdo z cestujících zraněn nebo nebyla-li ani způsobena věcná škoda

J.3) § 274 Ohrožení pod vlivem návykové látky

alkohol - 1 promile

ostatní drogy – znalecký posudek x přestupek

Objekt:

je zájem na ochraně života a zdraví lidí a majetku před ohrožením plynoucím z výkonu určitých činností pod vlivem návykové látky → hrozící nebezpečí je vzdálené → tzv. abstraktně ohrožovací TČ (nebezpečí nemusí konkrétně a bezprostředně hrozit, stačí i pouze vzdálená možnost poruchy)

Objektivní stránka:

spočívá v tom, že pachatel vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání, nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku (§ 274 odst. 1) – přísněji potrestán (§ 274 odst. 2) bude pachatel:

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek,
- b) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvláště nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo

c) byl-li zatakový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody za takový čin propuštěn

podmínkou TO je, že pachatel jedná ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky (tento stav je nutné zkoumat v každém dílčím případě převážně s ohledem na činnost, kterou pachatel vykonával); – zvážit podmínky související s přičetností/nepřičetností v okamžiku TČ → vliv návykové látky nesmí vyloučit některou ze schopností pachatele v rámci složky rozumové nebo volní → za následek nepřičetnost pachatele a TO za § 360 opilství nebo v rámci případů tzv. Actio libera in causa; TO nezabrání pachatelova zmenšená přičetnost X „stav vylučující způsobilost“ – stav vylučující způsobilost je u řidiče motorového vozidla dán vždy, jestliže hladina alkoholu v krvi dosáhla 1 promile (tzv. absolutní nezpůsobilost k řízení motorového vozidla) – návyková látka (dec. § 130) → k pojmu návykové látky podle TZ postačí, že látka je „způsobilá nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování“ alkoholickými nápoji podle z. č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami → lihovina, víno, pivo nebo nápoj, který obsahuje více než 0.5 % alkoholu; rozhodující jsou účinky požitého nápoje

ohrožení u TČ podle § 274 nemusí být bezprostřední

je dáno, i když výkon činnosti byl zatím bez závady; při řízení motorového vozidla je to už počátek jízdy (20/1967)

pokud jede podnapilý řidič, proto aby po dopravní nehodě zajistil lékařskou pomoc pro zraněného účastníka nehody → KN

Pachatelem:

muže být kdokoli

pomocníkem → např. ten, kdo podává řidiči alkoholický nápoj, ačkoliv ví, že ten bude řídit motorové vozidlo, nebo ten, kdo opilému řidiči předá řízení motorového vozidla

Subjektivní stránka:

vyžaduje úmysl; př. str. 688

• **4) § 275 Porušení povinnosti při hroživé tísni**

objekt: je zájem na ochraně života, zdraví, lidí a zájem na ochraně majetku

Objektivní stránka:

záleží v tom, že pachatel zmaří nebo ztíží odvracení nebo zmírnění hroživé tísne, která přímo postihuje větší skupinu osob tím, že bez závažného důvodu: a) odepře pomoc, která je mu podle zákona uložena nebo k níž se zavázal, nebo b) zmaří poskytnutí takové pomoci jinou osobou

hroživá tíseň (TZ nevymezuje) → stav, kdy je více lidí současně vydáno citelným útrapám (např. hladu, žízní, epidemie apod.)

muže být vyvolána přírodní silou např. povodní, požárem, nehodou, jader. elektrárny apod.

vyplývá především ze situace, při které bude vládou vyhlášen stav nouze

nemusí být vyvolána obecným nebezpečím, ani mít povahu obecného nebezpečí, avšak má-li takovou povahu, bude jednání zpravidla přísněji trestné podle § 272 odst. 1 alinea 2

odepření pomoci nebo zmaření jejího poskytnutí se musí stát bez vážného důvodu

jednání pachatele zakládá TO jen tehdy, jestliže stav hroživé tísne existuje anebo bezprostředně hrozí

Pachatelem:

při odepření pomoci může být jen ten, kdo má povinnost pomoc poskytnout (speciální subjekt – hasič, záchranář, lékař)

přímým pachatelem zmaření pomoci může být kdokoli

Subjektivní stránka:

je třeba úmyslu

TČ neposkytnutí pomoci podle § 150 a § 151 jsou ve vztahu k ustanovení o hroživé tísni v poměru subsidiarity

• **5) § 276 Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení**

• **6) § 277 Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení z nedbalosti**

objekt: zájem na ochraně obecně prospěšného zařízení, jeho provozu a využívání

předmětem útoku: obecně prospěšné zařízení (§ 132)

2 SP

k naplnění objektivní stránky tč podle § 276 odst. 1 postačí jeho pouhé využívání nebo ohrožení jeho provozu

§ 277 je možné spáchat pouze z hrubé nedbalosti

tč obecné ohrožení je ve vztahu speciality k § 276, 277

N. 7) § 278 Poškození geodetického bodu

objekt: zájem na ochraně značek nejdůležitějších geodetických bodů a zařízení permanentních stanic pro příjem signálů globálních navigačních systémů České sítě permanentních stanic pro určování polohy

ustanovení chrání jejich použitelnost a ne provoz

2 SP

1. chrání zničením, poškozením, uvedením do stavu neupotřebitelnosti

2. —, —

pachatel: kdokoli

subjektivní stránka: úmysl

speciální vůči § 276- jednočinný souběh vyloučen

• 8) § 279 Nedovolené ozbrojování

- Objekt: je zájem na tom, aby nebyly nekontrolované (mimo jiné i bez evidence a jednoznačné identifikace) vyráběny a drženy:
- střelné zbraně, její hlavní části nebo díly,
- střelivo ve větším množství,
- zakázaný doplněk zbraně,
- výbušniny,
- hromadně účinné zbraně nebo její součástky nezbytné k jejímu užití
- ustanovení je blanketní SP; úprava je dána v zákoně o střelných zbraních a střelivu, zák. o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických Předmět, o skladování výbušnin, o hornické činnosti, výbušninách a ostatní báňské správě
- nakládání v rozporu s těmito předpisy je neoprávněné
- čtyři základní SP:

1. SP (§279odst.1)

po objektivní stránce spočívá v tom, že pachatel bez povolení vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává střelnou zbraň nebo její hlavní části nebo díly, střelivo ve větším množství nebo zakázaný doplněk zbraně

k TO postačí vyrobění, opatření sobě nebo jinému anebo přechovávání i jediné střelné zbraně, zakázaného doplňku zbraně, hlavních částí nebo dílů, ze kterých je zbraň možné zkompletovat, nebo střeliva ve větším množství.

• 2. druhá základní SP (§ 279 odst. 2)

po objektivní stránce spočívá v tom, že pachatel:

a) uvede do střelbyschopného stavu znehodnocenou zbraň nebo na ní provede konstrukční změny směřující k jejímu uvedení do střelbyschopného stavu nebo na zbraní provede konstrukční změny směřující ke zvýšení její účinnosti, nebo

b) padělá, pozmění, zahlučuje nebo odstraňuje jedinečné označení střelné zbraně, které umožňuje její identifikaci

3. třetí SP (§ 279 odst. 3 písm. a))

po objektivní stránce spočívá v tom, že pachatel bez povolení vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává výbušninu v množství větším než malém, zbraň hromadně účinnou nebo součástky, jichž je k užití takové zbraně nezbytné třeba

4. čtvrtá (§ 279 odst. 3 písm. b)

po objektivní stránce spočívá v tom, že pachatel bez povolení hromadí, vyrábí nebo sobě nebo jinému opatruje zbraně nebo ve značném množství střelivo

výroba, hromadění nebo opatrování více střelných zbraní nebo střeliva ve značném množství je jako hromadný TČ charakteristický mnohostí útoků a tento TČ je přísněji trestný.

střelné zbraně a střeliva → vymezuje ve své příloze zákon o zbraních

zakázanými doplňky zbraní → tlumiče hluku výstřelu, zaměřovače zbraní
výroba střelné zbraně → jakékoliv vyhotovení anebo úpravu jiné zbraně do podoby střelné zbraně
opatrování střelné zbraně → jakýkoliv způsob jejího získání pro sebe nebo pro jiného (např. darem, koupí, výměnou za jinou věc, krádeží, loupeží)
znak přechovávání je naplněn, jestliže pachatel má střelnou zbraň (střelivo) ve své faktické moci, nemusí ji mít přímo u sebe (ukryta v knihovně, zakopána na zahradě, u známých apod.)
zbraní hromadně účinnou → je např. granát, kulomet...tedy takové zbraně, které při obvyklém užití jsou schopné současně usmrtit více osob anebo jim způsobit těžkou újmu na zdraví
střelivo= souhrnné značení nábojů, nábojek a střel do střelných zbraní
hromadění= posupné opatrování střelných zbraní a střeliva spolu s jejich dalším přechováváním
nabývat vlastnictví může FO

jde o tč hromadný § 279 odst. 3

pachatel: kdokoli

Subjektivní stránka: vyžaduje se úmysl

jedná-li pachatel ve speciálním teroristickém úmyslu, jde o TČ teroristického útoku, který je speciálním TČ k tomuto. Obdobně tomu bude ve vztahu k jiným, zvláště závažným TČ, které pachatel připravoval tím, že opatroval, přechovával, vyráběl, hromadil zbraně, součástky k nim nebo střelivo, např. ve vztahu k TČ vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroru (§ 312), obecného ohrožení (§ 272).

- **9) § 280 Vývoj, výroba a držení zakázaných bojových prostředků**
- objekt: zájem na ochraně života a zdraví lidí, ochrana společnosti před ohrožením plynoucím ze zneužití zakázaných zbraní, bojových prostředků a výbušnin
- 2 SP
- zakázané zbraně nebo bojové prostředky= jaderné zbraně, chemické, bakteriologické, náslapné miny
- pachatel: kdokoli i PO
- subjektivní stránka: pomysl
- je vyloučen jednočinný souběh s tč nedovoleného ozbrojování (§ 280 je speciální)

L.10) § 281 Nedovolená výroba a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky

M. 11) § 282 Nedovolená výroba a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu

objekt: zájem na ochraně života a zdraví lidí a bezpečnost společnosti před negativními účinky radioaktivních látek

2 SP

pachatel: FO i PO

subjektivní stránka: úmysl

- **12) § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy**
- **13) § 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu**
- **14) § 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku**
- **15) § 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu**
- **16) § 287 Šíření toxikomanie**

K. 17) § 288 Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem

objekt: zájem na tom, aby nedocházelo k neoprávněné výrobě neb jinému nakládání s látkami s hormonálním účinkem za jiným než léčebným účelem, nebo použití metod s dopingovým účinkem, neboť zneužití těchto látek a metod představuje potenciální nebezpečí pro život a zdraví lidí
anabolika= steroidy odvozené z mužského pohlavního hormonu testosteronu
skutková podstata se týká i jiných látek s hormonálním účinkem než anabolik

látkami ve smyslu § 288 jsou:

anabolické látky (androgenní anabolické steroidy, ostatní anabolika)

některé hormony a příbuzné látky (erytropoetin, růstový hormon, inzulin, kortikotropiny)

látky s antiestrogeny aktivitou

Díl 2. = Trestné činy ohrožující vzdušný dopravní prostředek, civilní plavidlo a pevnou plošinu

- 18) § 290 Získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou
 - 19) § 291 Ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla
- 20) § 292 Zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny

18. Drogové trestné činy

N.tč obecně ohrožující:

- **12) § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy**

K. **13) § 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy**

- **14) § 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku**

L. **15) § 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy**

- **16) § 287 Šíření toxikomanie**

O. Tzv. drogové trestné činy

P. zvyšování spotřeby drog, šíření nedovoleného nakládání s nimi, rozšíření organizovaného zločinu zaměřeného na obchodování s drogami, resp. zneužívání jednotlivých druhů drog ve společnosti představují jeden ze současných globálních problémů lidstva

Q. drogy představují pro společnost závažný problém sociální, zdravotní, finanční

R. trestná činnost spočívající v nelegální výrobě a distribuci drog či zvyšování poptávky po drogách, trestná činnost páchaná pod vlivem nebo v souvislosti s užíváním drog, trestná činnost zaměřená na získání drog, trestná činnost spojená s uplatněním nelegálně získaných finančních prostředků z drogové trestné činnosti

S. dvojí koncepce protidrogové politiky:

a) tzv. represivní přístup (cílem je osvobození společnosti od drog) a

b) tzv. terapeutický přístup (cílem je omezování škodlivých důsledků zneužívání drog, na narkomany mají být orientovány zejména aktivity léčebné a preventivní, nikoli represivní) – v praxi různá míra kombinace obou přístupů

optimální koncepce: strategie o dvou stranách: na jedné straně trestat co nej přísněji obchodníky s drogami, zejména nejsou-li sami narkomany a provozují-li nedovolenou výrobu a obchod v mezinárodním měřítku a ve spojení se zločineckými organizacemi, a na straně druhé zajišťovat léčbu a reintegraci do společnosti u narkomanů vytvořením systému léčby, pomoci a dohledu, vůči těm, kteří si chtějí omamné a psychotropní látky jen zkusit, mají být aplikována preventivní opatření

v současné době je patrná snaha o vytvoření určité rovnováhy mezi oběma shora uvedenými přístupy, zvláště prostřednictvím alternativních trestů a důrazem na nucenou léčbu narkomanů ČR je nejenom zemí cílovou, konzumentskou, ale vzhledem ke své geografické poloze ve středu Evropy je důležitou tranzitní zemí pro drogy

legislativní řešení drogového problému je také ovlivněno závazky plynoucími z uzavřených mezinárodních smluv

právo kontroly drog je upraveno několika mezinárodními smlouvami, kterými je ČR vázána, současný systém mezinárodní kontroly drog je tvořen:

Jednotnou úmluvou o omamných látkách (New York, 1961),

Úmluvou o psychotropních látkách (Viedeň, 1971),

Protokolem o změnách Jednotné úmluvy (Ženeva, 1972) a

Úmluvou OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (Viedeň, 1988)

- Objekt drogových deliktů:

- zájem na ochraně společnosti a lidí před možným ohrožením vyplývajícím z neobdobného a nekontrolovaného nakládání s určitými zákonem definovanými látkami a rovněž tak zájem na ochraně společnosti před ohrožením plynoucím ze zneužívání těchto látek a s tím související zájem na udržení zdravého sociálního prostředí společnosti uvnitř sebe samé, zájem na ochraně společnosti před riziky plynoucími z organizovaného zločinu a jiné kriminality spojené s drogami, včetně ochrany před jednáními spojenými s generováním a následnou alokací nelegálně získaných finančních prostředků

P. **Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami (§283)**

- objektivní stránka:

- odst. 1 → pachatel nedovolené nakládá s omamnou nebo psychotropní látkou, přípravkem obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursorem nebo jedem
- nedovolené nakládání → pachatel drogu neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává
- omamné a psychotropní látky → látky uvedeny v přílohách č. 1 až 7 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, v platném znění
- přípravek obsahující omamnou a psychotropní látku → roztok nebo směs v jakémkoli fyzikálním stavu, ve kterém je taková látka obsažena
- prekurzor → látka uvedená v příloze 9 zákona o návykových látkách, roztok nebo směs v jakémkoli fyzikálním stavu obsahující jednu nebo více těchto látek, obecně se jedná o určitou látku určenou k výrobě drogy
- jed → dříve podle nařízení vlády č. 114/1999 Sb. (chemická látka, nejde-li o léčiva, a chemické přípravky, které obsahují nejméně 7 % takové chemické látky), toto nařízení novým TZ zrušeno, dosud nebyla přijata nová právní úprava
- nedovolenost → dovozuje ze zákona o návykových látkách: „k zacházení s návykovými látkami (tj. s omamnými a psychotropními látkami), přípravky a prekurzory je třeba povolení k zacházení, pokud zákon nestanoví jinak“; v případě zacházení s jedem je třeba vycházet z vládního nařízení č. 467/2009, kterým se pro účely TZ stanoví, co se považuje za jedy, nakažlivé choroby a škůdce
- zacházením se rozumí výzkum, výroba, zpracování, odběr, skladování, dodávání a používání návykových látek, přípravků a prekurzorů, koupě a prodej a podobné nakládání s nimi, povolení vydává Ministerstvo zdravotnictví na dobu jednoho roku, podmínkou bezúhonnost osoby
- výroba → jakékoli zhotovení nebo vytvoření omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu neoprávněným subjektem
- vypěstování rostlin, které slouží k neoprávněné výrobě drogy, tj. samy o sobě nejsou drogou, je opatřením předmětu určeného k nedovolené výrobě jedu, omamné nebo psychotropní látky a je postižitelné podle § 286; pěstování konopí pro vlastní potřebu v množství větším než malém je samostatným TČ podle § 285 odst. 1, pěstování jiných rostlin než konopí obsahujících omamnou nebo psychotropní látku v množství větší než malém je TČ podle § 285 odst. 2
- k trestnosti pachatele stačí, pokud drogu vyrobí, není podmínkou, aby zároveň s drogou obchodoval (vliv na hodnocení stupně společenské závažnosti činu)
- dovoz → přesun z území jiného státu na území ČR; vývoz → fyzické přemístění z území ČR na území jiného státu; převoz → přepravu z území jednoho státu přes celní území ČR na území třetího státu
- nabídnutí → jednání záležející v ochotě pachatele poskytnout omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekurzor nebo jed jinému; k trestnosti stačí, když taková nabídka jakéhokoli množství drogy byla učiněna jednou; nezáleží na tom, zda ten, komu byla nabídka určena, tuto drogu přijal
- zprostředkování → činnost, jejíž podstatou je zajištění kontaktu mezi jednotlivými osobami zabývajících se nakládáním s drogou, např. zajištění kontaktu mezi výrobcem a kupujícím
- prodání → prodávající již odevzdal drogu kupujícímu, přičemž se nemusí jednat o konečný prodej, ale také o prodej distributorovi, který dále drogu prodává
- nabízení, zprostředkování a prodej směřují vůči jiné osobě, odlišné od pachatele
- „jinak jinému opatří“ → neoprávněné obstarání drogy, jedu nebo prekurzor jinému jiným způsobem, než je výslovně v § 283 odst. 1 uvedeno, nař. darováním, výměnou za jinou věc, krádeží, zpronevěrou
- přechovávání → jakýkoli způsob držby, pachatel ji nemusí mít přímo u sebe, ale může ji mít ukrytou na nějakém místě, uloženou u známého, zakopanou v zemi; na délce přechovávání z hlediska naplnění formálních znaků TČ nezáleží; tato okolnost se může zhodnotit z hlediska závažnosti TČ; trestné je přechovávání podle § 283 pro jiného; přechovávání pro sebe v množství větším než malém je trestné podle § 284
- § 283 odst. 1 neuvádí množství látek, které je relevantní pro trestní postih, z hlediska konkrétního stupně společenské závažnosti (škodlivosti) bude třeba zvažovat, zda zjištěné množství látky je schopné v daném případě ohrozit zdraví člověka
- Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby:
- spáchá-li pachatel tento TČ jako člen organizované skupiny nebo speciální recidiva (ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán), ve značném rozsahu, nebo ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let – ještě přísněji se trestá, pokud pachatel způsobil takovým činem těžkou újmu na zdraví, získal takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, spáchal takový čin ve velkém rozsahu, nebo ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let

- nejprísnejši je postih ten, kto spôsobil takovým činom ťažkou újmou na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt, získal-li pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo spáchal-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech
- Pachatelem: může být kdokoli
- Subjektivní stránka: vyžaduje úmysl
- Příprava je trestná

O. Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284)

- 2 SP
- speciální ve vztahu k § 283:
- nevztahuje se na přechovávání přípravku obsahujícího omamnou látku nebo psychotropní látku a prekursoru,
- trestné je pouze přechovávání omamné nebo psychotropní látky pro sebe (přechovávání pro jiného je postihováno podle § 283) a
- omamné a psychotropní látky se fakticky rozdělují na „měkké“ (§ 284 odst. 1) a „tvrdé“ (§ 284 odst. 2) – konopné látky jsou odlišeny od ostatních, postih za nakládání s nimi je mírnější
- omamná a psychotropní látka a jed – viz výklad k § 283
- „neoprávněné“ vyjadřující protiprávnost vykládáme obdobně jako v § 283
- přechovávání omamné látky konopí, resp. dalších vyjmenovaných látek pro vlastní potřebu → neoprávněné držení takové látky jakoukoliv dobu v množství větším než malém, jde-li o přechovávání ve větším nebo značném rozsahu, jde o okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby
- „množství větší než malé“ → obecně takové množství, které bude přesahovat jednu dávku drogy pro vlastní potřebu, tedy které je schopné v daném případě a u dané osoby ohrozit její zdraví nebo život (správný výklad postupně najde aplikační praxe)
- podle § 289 odst. 2 a 3 má být stanoveno nařízením vlády, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé
- Pachatelem: může být kdokoli
- Subjektivní stránka: vyžaduje úmysl

N. Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285)

- 2 SP
- zmínění trestního postihu samozásobitelů psychotropních látek a hub jen v případech pěstování pro sebe, množství větší než malé“ → zákon zde odkazuje na mimo trestní předpis, podzákonnou právní normu, kterou lze měnit i bez souhlasu Parlamentu, a tím vlastně určovat hranici TO (v rozporu s principem nullum crimen sine lege scripta), musí se určovat individuálně (každá rostlina je jiné velikosti, samčí nebo samičí pohlaví, fáze vegetačního období) – podrobněji – učebnice str. 704–705
- Pachatelem: může být kdokoli
- Subjektivní stránka: vyžaduje úmysl

L. Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu (§ 286)

- Objektivní stránka: záleží v tom, že pachatel vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku nebo jedu
- jednání svým charakterem přípravné, které je vzhledem k nebezpečnosti a následkům používaných drog a jedů povýšeno na dokonatý TČ → TČ je tedy dokonán zhotovením předmětu určeného k nedovolené výrobě drogy, i kdyby tento předmět nebyl k výrobě použit
- ve vztahu k § 283 se jedná o TČ subsidiární → proto pokud si pachatel opatří předmět určený k výrobě drogy v úmyslu drogu vyrábět, má přednost posouzení skutku jako přípravy k TČ nedovolené výroby a držení omamných psychotropních látek a jedů podle § 20 odst. 1, § 283
- pojmy vyrobí, opatří, přechovává – viz výklad k § 283
- trestné je opatření sobě i jinému předmětu určeného k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku nebo jed, obdobně platí pro přechovávání
- předmětem určeným k nedovolené výrobě → může být v zásadě cokoli, co lze použít k výrobě drogy či jedu, např. přístroje, zařízení nebo jejich součásti (destilační jednotky); předmět nemusí být klíčovým komponentem ve výrobě; mohou to být také suroviny a pomocné látky, které se při výrobě drog používají a které jsou zároveň určené k takové výrobě (pěstování rostlin, které samy o sobě nejsou omamnou nebo psychotropní látkou)

- musí jít o předmět určený k nedovolené výrobě látky nebo jedu (nestačí vyrobit, opatřit nebo přechovávat daný předmět způsobilý k výrobě drogy nebo jedu) → k tomu musí směřovat i úmysl pachatele
- Pachatelem: může být kdokoli
- Subjektivní stránka: zavinění je úmyslné
- Větší rozsah a značný rozsah → zde se posuzuje větší rozsah jednání, které spočívá v nakládání s předmětem určeným k nedovolené výrobě drogy, nikoli větší rozsah nakládání s drogou, nepůjde zde tedy o stanovení žádného konkrétního množství drogy, které by naplňovalo kvantitativní kritérium většího rozsahu
- **Šíření toxikomanie (§ 287)**
 - L. Objektem: je zájem na ochraně společnosti před možným ohrožením, které vyplývá ze zneužívání návykových látek jiných než alkoholu
 - M. Objektivní stránka:
 - N. pachatel svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho vtom podporuje anebo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří
 - O. svádění → jednání pachatele ve formě návodu ve smyslu § 24 odst. 1 písm. b), např. přemlouvání k zneužívání, předvádění způsob zneužívání,
 - P. formy podporování (nejsou vymezeny) → jednání, které má charakter pomoci, např. opatření takové návykové látky, peněžitá půjčka pro nákup drogy, opatření injekčních stříkaček, opatření bytu či jiné místnosti pro narkomana, apod.,; podpora může směřovat jak vůči osobám začínajícím se zneužíváním návykové látky, tak i vůči osobám, které takovou látku již zneužívají
 - Q. podněcování ke zneužívání návykové látky jiné než alkoholu → projev, kterým pachatel zamýšlí vzbudit u jiných osob rozhodnutí vedoucí ke zneužívání takových látek
 - R. svádění X podněcování → liší se v okruhu osob, kterým je tento projev určeno → svádění musí jít o konkrétní individualizovanou osobu X podněcování projev nesměruje vůči konkrétní osobě anebo osobám, i když o v tomto případě jde o snahu pachatele namířenou k vyvolání rozhodnutí zneužívat návykovou látku
 - S. šíření → jakékoli jednání, které směřuje k rozšíření zneužívání návykových látek jiných než alkoholu, směřuje vůči osobám blíže neurčeným → může jít o projev učiněný ústně, tiskem nebo jiným hromadným informačním prostředkem
 - T. návykové látky (§ 130 odst. 1) → demonstrativní výčet: alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování;
 - U. pojem návykové látky je širší než pojem látky omamné či psychotropní, není tedy vyloučen ani postih šíření toxikomanie ve vztahu k takovým látkám, jejich držení nebo nakládání s nimi není možné postihnout podle § 283 a násl. (např. barviva, čisticidla, ředidla)
 - V. alkoholické nápoje → § 204 (podání alkoholu dítěti), resp. § 201 (ohrožování výchovy dítěte)

samotné požívání návykových látek je beztrestné, není tedy možné trestně stíhat ani účastenství na něm podle § 24 → řešením vytvoření skutkové podstaty podle § 287

19. TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ

SYSTEMATIKA

- HLAVA VIII zvláštní části trestního zákoníku, některé skutkové podstaty se vyskytují i v jiných hlavách (např. TČ nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky)
 - o Hlava není dělena na díly
 - o Hlava obsahuje tyto TČ: poškození a ohrožení životního prostředí, poškození a ohrožení životního prostředí z nedbalosti, poškození vodního zdroje, poškození lesa, neoprávněné vypuštění znečišťujících látek, neoprávněné nakládání s odpady, neoprávněná výroba a jiné nakládání s látkami poškozujícími ozonovou vrstvu, neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami, neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami z nedbalosti, poškození chráněných částí přírody, týrání zvířat, zanedbání péče o zvíře z nedbalosti, pytláctví, neoprávněná výroba, držení a jiné nakládání s léčivy a jinými látkami ovlivňujícími užitek hospodářských zvířat, šíření nakažlivé nemoci zvířat, šíření nakažlivé nemoci a škůdce užitečných rostlin

Druhový objekt je:

- zájem společnosti na ochraně životního prostředí a jeho jednotlivých složek,
- resp. zájem na zachování ekologické rovnováhy v přírodě,
- zájem na zachování všech druhů rostlin a živočichů v přírodě,
- ochrana zdraví zvířat před týráním, ochrana člověka (spotřebitele) před nepříznivými vlivy léčiv a před nepříznivými vlivy pocházejícími od zvířat nebo potravin živočišného původu (§ 305, § 306),
- některá ustanovení chrání i majetková práva (§ 304) Životní prostředí je chráněno i na ústavní úrovni – čl. 7 Ústavy, čl. 35 LZPS
- Charakteristický znak: blanketní skutkové podstaty
- **Objektivní stránka:** ohrožení chráněného zájmu
- **Subjekt:** zpravidla kdokoli, někdy se vyžaduje speciální subjekt
- **Subjektivní stránka:** úmyslné zavinění, u některých TČ postačuje nedbalost

Životní prostředí – vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje, jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie

1. POŠKOZENÍ A OHROŽENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, POŠKOZENÍ A OHROŽENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ Z NEDBALOSTI

- *Kdo v rozporu s jiným právním předpisem úmyslně poškodí nebo ohrozí půdu, vodu, ovzduší nebo jinou složku životního prostředí, a to ve větším rozsahu nebo na větším území, nebo takovým způsobem, že tím může způsobit těžkou újmu na zdraví nebo smrt nebo je-li k odstranění následků takového jednání třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu, nebo kdo úmyslně takové poškození nebo ohrožení složky životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.*
- *„Kdo v rozporu s jiným právním předpisem z hrubé nedbalosti poškodí nebo ohrozí půdu, vodu, ovzduší nebo jinou složku životního prostředí, a to ve větším rozsahu nebo na větším území, nebo takovým způsobem, že tím může způsobit těžkou újmu na zdraví nebo smrt anebo je-li k odstranění následků takového jednání třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu, nebo kdo z hrubé nedbalosti takové poškození nebo ohrožení složky životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.“*
- Obecný charakter
- Tyto trestné činy jsou buď v poměru subsidiarity nebo speciality k následujícím TČ HLAVY VIII, a proto je vyloučen jejich jednočinný souběh
- Jde o blanketní skutkové podstaty – speciální právní předpisy z oblasti životního prostředí na vnitrostátní úrovni, ale i přímo použitelné nařízení na unijní úrovni, a to především na

ochranu jednotlivých složek životního prostředí a předpisů na ochranu životního prostředí, života a zdraví organismů včetně člověka před zdroji ohrožování

- Životní prostředí – vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje
 - Složky: voda, ovzduší, horniny, půda, organismy, ekosystémy, energie

OBJEKT	zájem společnosti na ochraně ŽP a jeho jednotlivých složek, včetně organismů a ekosystémů, resp. zájem na zachování ekologické rovnováhy v přírodě a zajištění práva lidí na příznivé ŽP
OBJEKTIV. STRÁNKA	pachatel v rozporu s jiným pr. předpisem: 1. úmyslně nebo z hrubé nedbalosti poškodí nebo ohrozí půdu, vodu, ovzduší nebo jinou složku ŽP a to alternativně: ➤ ve větším rozsahu ➤ na větším území* ➤ takovým způsobem, že tím může způsobit těžkou újmu na zdraví nebo smrt ➤ nebo je-li odstranění následků takového jednání třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu (§ 293 odst. 1 alinea první, § 294 odst. 1 alinea první), nebo 2- . takové poškození životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění (§ 293 odst. 1 alinea druhá, § 294 odst. 1 alinea druhá)
PACHATEL	Kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	v § 293 je postiženo úmyslné jednání, § 294 jednání z nedbalosti

2. POŠKOZENÍ VODNÍHO ZDROJE

OBJEKT	zájem společnosti na zvláštní ochraně vodního zdroje
OBJEKTIV. STRÁNKA	jednání pachatele, který způsobí poškození vodního zdroje, u něhož je stanoveno ochranné pásmo, tak, že tím zanikne nebo alternativně je značně oslaben důvod pro zvláštní ochranu vodního zdroje. - vyžaduje se, aby důsledkem pachatelova protiprávního jednání bylo, že způsobením poškození vodního zdroje, u něhož je stanoveno ochranné pásmo, zanikl nebo byl značně oslaben důvod pro jeho zvláštní ochranu.
PŘEDMĚT ÚTOKU	vodní zdroj
PACHATEL	kdokoli FO i PO
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmyslné zavinění nebo zavinění z hrubé nedbalosti

3. POŠKOZENÍ LESA

- „Kdo, byť i z nedbalosti, těžbou lesních porostů nebo jinou činností provedenou v rozporu s jiným právním předpisem způsobí, byť i připojením k již existující holině, vznik holé seče nebo způsobí závažné poškození lesa na celkové větší ploše lesa nebo prostředí lesní porost pod hranici zakamenění stanovené jiným právním předpisem na celkové větší ploše lesa, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“

OBJEKT	zájem na ochraně lesa jako jedné ze složek životního prostředí před specifickou činností prováděnou v rozporu s platnou právní úpravou
OBJEKTIV. STRÁNKA	jednání pachatele, který: - těžbou lesních porostů nebo jinou činností provedenou v rozporu s jiným právním předpisem způsobí, byť i připojením k již existující holině, vznik holé seče - způsobí závažné poškození lesa na celkové větší ploše lesa - prořadí lesní porost pod hranici zakamenění stanovené jiným právním předpisem na celkové větší ploše lesa
PACHATEL	kdokoli FO i PO
SUBJEKT. STRÁNKA	postačí nedbalost

- lesy, lesní porosty, holina,

4. NEOPRÁVNĚNÉ VYPUŠTĚNÍ ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK

OBJEKT	zájem na ochraně čistoty moře, zachování mořských ekosystémů a biologické rozmanitosti zde žijících živočišných a rostlinných druhů
OBJEKTIV. STRÁNKA	pachatel v rozporu s mezinár. sml., byť i z hrubé nedbalosti, vypustí nebo, ač je k tomu povinen, nezabrání vypuštění ropné, jedovaté kapalné nebo jiné obdobné znečišťující látky z lodi nebo jiného námořního plavidla. "- jen na specifickém místě – loď, jachta
PACHATEL	kdokoli nebo právě nositel povinnosti zabránit vypuštění škodlivé látky odst. 2 písm. a) – ten, kdo TČ spáchá jako člen organizované skupiny - i PO
SUBJEKT. STRÁNKA	postačí nedbalost

5. NEOPRÁVNĚNÉ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

OBJEKT	ochrana ŽP a jeho jednotlivých složek před nedovoleným nakládáním s odpady, které by mohlo vést k jeho poškození, zájem na nakládání s odpady při dodržování zásad ochrany ŽP a zájem na ochraně ŽP před ilegálním odvozem, vývozem či tranzitem odpadu přes hranice státu
OBJEKTIV. STRÁNKA	odst. 1 - pachatel, byť i z nedbalosti, poruší jiný právní předpis upravující nakládání s odpady tím, že přepraví odpad přes hranice státu bez oznámení nebo souhlasu příslušného orgánu veřejné moci anebo v takovém oznámení nebo žádosti o souhlas nebo v připojených podkladech uveden nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí odst. 2 – pachatel, byť i z nedbalosti, v rozporu s jiným pr. předpisem ukládá odpady nebo je odkládá, přepravuje nebo jinak s nimi nakládá, a tím způsobí poškození nebo ohrožení ŽP, k jehož odstranění je třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu
PACHATEL	kterákoli FO, odst. 3 písm. a) – člen organizované skupiny
SUBJEKT. STRÁNKA	postačí nedbalost

Odpad – každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupiny odpadů v příloze

6. NEOPRÁVNĚNÁ VÝROBA A JINÉ NAKLÁDÁNÍ S LÁTKAMI POŠKOZUJÍCÍMI OZONOVOU VRSTVU

OBJEKT	zájem na ochraně ozonové vrstvy
OBJEKTIV. STRÁNKA	jednání pachatele, který v rozporu s jiným pr. předpisem v nikoli malém rozsahu vyrobí, doveze, vyveze, uvede na trh látku poškozující ozonovou vrstvu nebo s ní jinak nakládá
PACHATEL	jakákoli FO či PO

SUBJEKT. STRÁNKA	vyžadován úmysl
-------------------------	-----------------

7. NEOPRÁVNĚNÉ NAKLÁDÁNÍ S CHRÁNĚNÝMI VOLNĚ ŽIJÍCÍMI ŽIVOČICHY A PLANĚ ROSTOUCÍMI ROSTLINAMI

OBJEKT	zájem na ochraně biologické rozmanitosti živočišných a rostlinných druhů, zejména těch, které jsou podle přírodovědeckých kritérií na pokraji vyhynutí či vyhubení, nebo které jsou ve volné přírodě vzácné, ohrožené poptávkou ze strany obchodníků, sběratelů, chovatelů, nebo které jsou ohrožené v areálu svého rozšíření
OBJEKTIV. STRÁNKA	299 odst. 1 – pachatel v rozporu s jiným právním předpisem usmrtí, zničí, poškodí, odejme z přírody, zpracovává, doveze, vyveze, proveze, přechovává, nabízí, zprostředkuje sobě nebo jinému opatří jedince zvláště chráněného druhu živočicha nebo rostliny nebo exemplář chráněného druhu a spáchá takový čin na více než 25 ks živočichů, rostlin nebo exemplářů 299 odst. 2 – pachatel v rozporu s jiným pr. předpisem usmrtí, zničí, poškodí, odejme z přírody, zpracovává, doveze, vyveze, proveze, přechovává, nabízí zprostředkuje sobě nebo jinému opatří jedince silně nebo kriticky ohroženého druhu živočicha nebo rostliny nebo exemplář druhu přímo ohroženého vyhubením nebo vyhynutím 300 odst. 1 – pachatel z nedbalosti poruší jiný pr. předpis tím, že usmrtí, zničí, poškodí, odejme z přírody, opakovaně doveze, vyveze nebo proveze, přechovává, nabízí, zprostředkuje nebo sobě nebo jinému opatří jedince zvláště chráněného druhu živočicha nebo rostliny nebo exemplář chráněného druhu ve větším rozsahu než 25 kusů nebo jedince kriticky ohroženého druhu živočicha nebo rostliny nebo exemplář druhu přímo ohroženého vyhubením nebo vyhynutím
PACHATEL	kdokoli dle § 299 odst. 3 písm. a) – jako člen organizovaného skupiny i PO
SUBJEKT. STRÁNKA	299 – úmysl, 300 – hrubou nedbalost

- účinná lítost

8. POŠKOZENÍ CHRÁNĚNÝCH ČÁSTÍ PŘÍRODY

OBJEKT	zájem společnosti na speciální zvýšené ochraně vybraných částí přírody a krajiny z hlediska ochrany biologické rozmanitosti
OBJEKTIV. STRÁNKA	porušení jiného pr. předpisu tím, že pachatel poškodí nebo zničí taxativně vyjmenované objekty územní ochrany přírody. Poškození objektů 1. obecné územní ochrany přírody a krajiny dle vnitrostátního práva 2. zvláštní územní ochrany přírody a krajiny dle vnitrostátního práva

	3. zvláštní územní ochrany přírody a krajiny dle evropského unijního práva
PACHATEL	jakákoliv FO či PO
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl, hrubá nedbalost

9. TÝRÁNÍ ZVÍŘAT

- „Kdo týrá zvíře
 - a) zvlášť surovým nebo trýznivým způsobem, nebo
 - b) surovým nebo trýznivým způsobem veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“
- Je vyloučen jednočinný souběh s TČ výtržnictví

OBJEKT	zájem na ochraně zvířat, kt. jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich bezdůvodným usmrcením
PŘEDMĚT ÚTOKU	zvíře - obratlovec kromě člověk, nikoli však plody či embrya
OBJEKTIV. STRÁNKA	pachatel týrá zvíře - zvlášť surovým nebo trýznivým způsobem nebo - surovým nebo trýznivým způsobem veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném
PACHATEL	jakákoli FO, nemůže být PO
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

Týrání – způsobení bolesti nebo utrpení, po delší dobu nebo opakované, týráním je také nucení zvířete k výkonům, které neodpovídají jeho fyzickému stavu a biologickým možnostem a prokazatelně překračují jeho síly, omezování výživy zvířete, vydání slabé či starého zvířete k jinému účelu než bezbolestnému usmrcení.

Zvlášť surový nebo trýznivý způsob týrání – jednání pachatele a způsob dokonání činu, mimořádné fyzické útrapy a bolesti

10. ZANEDBÁNÍ PÉČE O ZVÍŘE Z NEDBALOSTI

OBJEKT	zájem na ochraně zdraví a života zvířat jakožto jedinců a zájem na zajištění odpovídající péče o ně.
OBJEKTIV. STRÁNKA	jednání pachatele, který zanedbá potřebnou péči o zvíře, které vlastní nebo o něž je povinen se z jiného důvodu starat, a způsobí mu tím trvalé následky na zdraví nebo smrt.
PACHATEL	jen vlastník zvířete nebo nositel povinnosti o zvíře pečovat – speciální subjekt, například pracovník ZOO, útulku z nedbalosti však nemůže být PO
SUBJEKT. STRÁNKA	hrubá nedbalost

11. PYTLÁCTVÍ

- „Kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukrýje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“
- Vyloučen jednočinný souběh s TČ podílnictví
- Je možný jednočinný souběh s TČ týrání zvířat

OBJEKT	zájem na ochraně přírody, práva a myslivosti, rybářského práva a cizího majetku – vlastnictví k uloveným rybám a zvěři
OBJEKTIV. STRÁNKA	spocívá v neoprávněném lovení zvěře nebo ryb v hodnotě nikoli nepatrné, ukrýti nebo převedení či přechovávání zvěře nebo ryb neoprávněně ulovených v hodnotě nikoli nepatrné

	- pachatel neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné - ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné - nejméně 5000,-
PACHATEL	jakýkoliv FO, ne PO
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

12. NEOPRÁVNĚNÁ VÝROBA, DRŽENÍ A JINÉ NAKLÁDÁNÍ S LÉČIVY A JINÝMI LÁTKAMI OVLIVŇUJÍCÍMI UŽITKOVOST HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

OBJEKT	ochrana zdraví zvířat, ochrana životního prostředí a zejména ochrana člověka před nepříznivými vlivy léčiv a v případě veterinárního zákona před nepříznivými vlivy pocházejícími od zvířat nebo potravin živočišného původu
OBJEKTIV. STRÁNKA	odst. 1 – kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak opatří nebo přechovává látku s thyreostatickými, gestagenními, androgenními, estrogenními nebo jinými hormonálními účinky odst. 2 – kdo v rozporu s jiným pr. předpisem používá léčiva za účelem zvýšení užitkovosti hospodářských zvířat nebo je za tím účelem vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak opatří nebo přechovává.
PACHATEL	FO, nemůže PO
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

Ukrytím se rozumí, že pachatel zvěř nebo ryby odstraní z dosahu možného odhalení

Přechováváním je jakýkoliv způsob držení ulovené zvěře nebo ryb. Pachatel je nemusí mít přímo u sebe, v místě bydliště nebo na pracovišti postačí, pokud je má své moci

13. ŠÍŘENÍ NAKAŽLIVÉ NEMOCI ZVÍŘAT, ŠÍŘENÍ NAKAŽLIVÉ NEMOCI A ŠKODCE UŽITKOVÝCH ROSTLIN

OBJEKT	zájem na ochraně života a zdraví lidí před rizikem hrozícím z šíření nakažlivých nemocí u zvířat v zájmových chovech, hospodářských zvířat nebo volně žijících zvířat, resp. nakažlivých nemocí a škůdců užitkových rostlin
OBJEKTIV. STRÁNKA	§ 306 odst. 1. jednání pachatele, který způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci zvířat v zájmových chovech, hospodářských nebo volně žijících. - přísněji bude potrestán pachatel, který tímto činem způsobí rozšíření takové nemoci § 307 odst. 1 – záleží v jednání pachatele, který způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci nebo škůdce užitkových rostlin
PACHATEL	FO, nemůže být PO
SUBJEKT. STRÁNKA	obě formy zavinění, obě „byť i z nedbalosti“

Zavlečení – vyvolání nebezpečí vzniku hromadné infekce či masivního napadení škůdcem na místě, kde se dosud nevyskytoval, zatím co rozšířením se rozumí vznik nakažlivé nemoci tam, kde se nemoc či škůdce již vyskytoval, ale ne v měřítku epidemie.

Jedná se o **ohrožovací TČ**. K trestnosti není třeba, aby k zavlečení nebo rozšíření nemoci či škůdce skutečně došlo. Postačí, že je zde hrozící nebezpečí a to nebezpečí hrozící bezprostředně.

20. TRESTNÉ ČINY PROTI POŘÁDKU VE VĚCECH VEŘEJNÝCH

SYSTEMATIKA

- HLAVA X zvláštní části trestního zákoníku
 - o Tato hlava je dále členěna do 8 dílů:
 - 1. Díl – trestné činy proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby: násilí proti orgánu veřejné moci, vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci, násilí proti úřední osobě, vyhrožování s cílem působit na úřední osobu, přisvojení pravomoci úřadu
 - 2. Díl – trestné činy úředních osob: zneužití pravomoci úřední osoby, maření úkolu úřední osoby z nedbalosti
 - 3. Díl – úplatkářství: přijetí úplatku, podplácení, nepřímé úplatkářství
 - 4. Díl – jiná rušení činnosti orgánu veřejné moci: zasahování do nezávislosti soudu, pohrdání soudem, maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, osvobození vězně, násilně překročení státní hranice, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice, napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky, neoprávněné zaměstnávání cizinců, porušení předpisů o mezinárodních letech, vzpoura vězňů, křivé obvinění, křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek, křivé tlumočení, padělání a pozměnění veřejné listiny, nedovolená výroba a držení pečtidla státní pečeti a úředního razítka, padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezů, maření přípravy a průběhu voleb a referenda
 - 5. Díl – trestné činy narušující soužití lidí: násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci, nebezpečné vyhrožování, nebezpečné pronásledování, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod
 - 6. Díl – jiná rušení veřejného pořádku: šíření poplašné zprávy, výtržnictví, hanobení lidských ostatků, opilství
 - 7. Díl – organizovaná zločinecká skupina: účast na organizované zločinecké skupině, beztrestnost agenta
 - 8. Díl – některé další formy trestné součinnosti: podněcování k trestnému činu, schvalování trestného činu, nadřizování, nepřekažení trestného činu, neoznámení trestného činu
- Objekt: ochrana demokratického právního státu, veřejnosti
- Tyto trestné činy přímo nebo nepřímo ohrožují řádnou činnost orgánů státu, územní samosprávy, jiných orgánů veřejné moci nebo jinak ohrožují pořádek ve věcech veřejných
- Objektivní stránka: různorodé útoky proti chráněným zájmům
- Subjekt: obvykle kdokoli, někdy okruh omezen (úřední osoba, svědek, znalec, tlumočník, lékař)
- Subjektivní stránka: u většiny úmysl
- ÚŘEDNÍ OSOBA – osoby vypočtené v ustanovení § 127, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používají při tom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů

- Seznam osob: soudce, státní zástupce, prezident ČR, poslanec nebo senátor Parlamentu ČR, člen vlády, člen zastupitelstva územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci, příslušník ozbrojených sil nebo bezpečnostního sboru, strážník obecní policie, soudní exekutor při výkonu exekuční činnosti, notář při provádění úkonů v dědickém řízení, finanční arbitr a jeho zástupce, FO, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží
- aby byla osoba odpovědná, musí splnit kumulativně tři podmínky:
 - musí jít o osobu vypočtenou v § 127
 - musí plnit úkoly státu nebo společnosti a používat při tom svěřené pravomoci pro plnění úkolů
 - TČ musí být spáchán v souvislosti s pravomocí a odpovědností této osoby
- ORGÁN VEŘEJNÉ MOCI – orgán autoritativně rozhodující o právech a povinnostech subjektů, ať již přímo, nebo zprostředkovaně, přičemž veřejnou moc vykonává stát především prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní, a za určitých podmínek ji může vykonávat i prostřednictvím dalších subjektů

DÍL 1 – TRESTNÉ ČINY PROTI VÝKONU PRÁVOMOCI ORGÁNU VEŘEJNÉ MOCI A ÚŘEDNÍ OSOBY

- Viz otázka č. 23
- U TČ proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby musí být útok proveden v souvislosti s výkonem pravomoci tohoto orgánu či osoby → 2 varianty způsobilosti
- **1. Útok je směřován na výkon pravomoci** – *úmysl* pachatele ovlivnit činnost orgánu veřejné moci nebo úřední osoby před vlastním výkonem pravomoci nebo při výkonu pravomoci
- **2. Útok je páčán pro výkon pravomoci** – pachatel jedná v pohnutce postihnout takový orgán nebo osobu proto, že svoji pravomoc již vykonal

DÍL 2 – TRESTNÉ ČINY ÚŘEDNÍCH OSOB

- Viz otázka č. 23

DÍL 3 – ÚPLATKÁŘSTVÍ

- Systematika:
 - HLAVA X, Díl 3 zvláštní části trestního zákoníku
 - Tento díl obsahuje tyto TČ: přijetí úplatku, podplácení, nepřímé úplatkářství

1. PŘIJETÍ ÚPLATKUA

- **„(1) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu pro sebe nebo pro jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek, nebo kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného pro sebe nebo pro jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta nebo zákazem činnosti.**
(2) Kdo za okolností uvedených v odstavci 1 úplatek žádá, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.“

OBJEKT	zájem na řádném, nestranném a zákonném obstarávání věci obecného zájmu (odst. 1 ali 1) a zájem na řádném výkonu podnikatelské činnosti (odst. 1 ali 2)
OBJEKT. STRÁNKA	V přijetí úplatku nebo přijetí slibu o poskytnutí úplatku v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu (§331 odst.1 alinea 1.) - V přijetí úplatku nebo v přijetí slibu o poskytnutí úplatu v souvislosti s podnikáním (§331 odst.1 alinea 2.)

	Přísněji postižitelný je ten, kdo za těchto podmínek úplatek žádá (§331 odst. 2)
PACHATEL	pouze osoba, která se účastní na obstarávání věci obecného zájmu či na jednání v souvislosti s podnikáním (speciál. subj.) - ten, kdo úplatek zprostředkovává, může být účastníkem (pomocníkem) - v § 331 odst. 3 písm. b.) – pouze úřední osoba)
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

- Přísněji postižitelný je ten, který úplatek žádá
- Mezi úplatkem a obstaráním věcí musí být souvislost
 - Úplatek – neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění
- TČ je dokonán přijetím úplatku (není rozhodné, zda byla výhoda poskytnuta)
- Je možný jednočinný souběh s TČ zneužití pravomoci úřední osoby

2. PODPLÁCENÍ

- „Kdo jinému nebo pro jiného v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek, nebo kdo jinému nebo pro jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.“

OBJEKT	zájem na řádném, nestranném a zákonném obstarávání věci obecného zájmu (odst. 1 alí 1) a zájem na řádném výkonu podnikatelské činnosti (odst. 1 alí 2)
OBJEKT. STRÁNKA	- V poskytnutí, nabídnutí nebo slibu úplatku jinému nebo pro jiného, a to vše vždy v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu - V poskytnutí, nabídnutí nebo slibu úplatku jinému nebo pro jiného, a to vše vždy v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl, přičemž pachatel musí vědět, že může jít o některou z forem podplacení, a pro tento případ je s tím srozuměn

Poskytnutí úplatku → úplatek bude poskytnutý, jestliže osoba, které je určený, jej přímo převezme nebo si je vědoma toho, že jí byl úplatek jiným způsobem převedený do dispozice nebo vlastnictví (nepůjde o poskytnutí úplatku, jestliže podplácená osoba o úplatku neví)

Nabídnutí úplatku → jednání, při kterém pachatel projeví ochotu poskytnout úplatek konkludentním jednáním

- k slibu úplatku viz TČ přijetí úplatku

3. NEPŘÍMÉ ÚPLATKÁŘSTVÍ

OBJEKT	zájem na řádném, nestranném a zákonném obstarávání věci obecného zájmu (
OBJEKT. STRÁNKA	je naplněna jednáním pachatele, který: - Žádá nebo přijme úplatek za to, že bude svým vlivem působit na výkon pravomoci veřejného činitele, nebo za to, že již tak učinil - Poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek za to, že bude svým vlivem působit na výkon pravomoci veřejného činitele, nebo za to, že tak již učinil

PACHATEL	kdokoli, kdo svým vlivem působí na výkon pravomoci veřejného činitele, aniž je sám účasten na rozhodování nebo jeho výkonu (většinou se jedná o rodinné příslušníky veřejných činitelů) Pokud pachatel již od počátku neměl v úmysl působit na výkon pravomoci úřední osoby, ale pouze získat úplatek, nejedná se o naplnění této SP, ale o TČ podvodu nebo o jeho pokus
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

DÍL 4 – JINÁ RUŠENÍ ČINNOSTI ORGÁNU VEŘEJNÉ MOCI

- Systematika:

- HLAVA X, Díl 4 zvláštní části trestního zákoníku
- Tento díl obsahuje tyto TČ: zasahování do nezávislosti soudu, pohrdání soudem, maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, osvobození vězně, násilně překročení státní hranice, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice, napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky, neoprávněné zaměstnávání cizinců, porušení předpisů o mezinárodních letech, vzpoura vězňů, křivé obvinění, křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek, křivé tlumočení, padělání a pozměnění veřejné listiny, nedovolená výroba a držení pečeti státní pečeti a úředního razítka, padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu, maření přípravy a průběhu voleb a referenda

- ZASAHOVÁNÍ DO NEZÁVISLOSTI SOUDU

- „Kdo působí na soudce, aby porušil své povinnosti v řízení před soudem, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“
- Ústavou zakotvené právo na nezávislost soudů a soudců (čl. 81 a 82 Ústavy)

OBJEKT	zájem na ochraně nezávislosti soudů a soudců před neoprávněným zasahováním do jejich činnosti a rozhodování.
OBJEKT. STRÁNKA	působení na soudce, aby porušil své povinnosti v řízení před soudem
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl působit na soudce s cílem přimět jej k porušení jeho povinnosti

- Vyloučen jednočinný souběh s TČ vydírání nebo útisku
- Je možný jednočinný souběh s TČ podplácení

- POHRDÁNÍ SOUDEM

- „Kdo opakovaně
 - a) závažným způsobem ruší jednání soudu,
 - b) při takovém jednání se k soudu chová urážlivě nebo soud znevažuje, nebo
 - c) bez dostatečné omluvy neuposlechne příkaz nebo výzvu soudu anebo jednání soudu zmaří,
 bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo propadnutím věci.“

OBJEKT	ochrana nezávislosti soudnictví a důstojného průběhu jednání před soudem
OBJEKT. STRÁNKA	3 základní formy jednání pachatele: 1. Pachatel opakovaně závažným způsobem ruší jednání soudu, nebo 2. Pachatel se opakovaně při takovém jednání k soudu chová urážlivě nebo soud znevažuje, anebo 3. Pachatel opakovaně bez dostatečné omluvy neuposlechne příkaz nebo výzvu soudu anebo opakovaně jednání soudu zmaří

PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

– MAŘENÍ VÝKONU ÚŘEDNÍHO ROZHODNUTÍ A VYKÁZÁNÍ

- „Kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že
 - a) vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl,
 - b) zdržuje se na území České republiky, ačkoli mu byl uložen trest vyhoštění nebo bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění,
 - c) bez povolení a bez vážného důvodu se zdržuje v místě nebo obvodě, na které se vztahuje trest zákazu pobytu, nebo nedodržuje omezení, která mu byla soudem uložena v souvislosti s výkonem tohoto trestu,
 - d) porušuje zákaz pobytu uložený podle jiného právního předpisu,
 - e) navštíví akci, na kterou se vztahuje trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, nebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu,
 - f) bez závažného důvodu nenastoupí na výzvu soudu trest odnětí svobody nebo se jiným způsobem neoprávněně brání nástupu výkonu tohoto trestu,
 - g) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel trestu,
 - h) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel vazby,
 - i) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel zabezpečovací detence, nebo
 - j) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel ochranného léčení nebo ochranné výchovy, které byly uloženy soudem, nebo jinak, zejména útekem z ústavu, pomocí při útěku, výkon takových rozhodnutí podstatně ztěžuje, anebo maří dohled uložený při ukončení ochranného léčení,
- bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“

OBJEKT	zájem na řádném výkonu rozhodnutí orgánů veřejné moci, a to jak soudu, tak jiných orgánů veřejné moci
OBJEKT. STRÁNKA	Pachatel maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že: a) Vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu b) Zdržuje se na území republiky, ačkoli mu byl uložen trest vyhoštění nebo bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění c) Bez povolení a bez vážného důvodu se zdržuje v místě nebo obvodě, na které se vztahuje trest zákazu pobytu, nebo nedodržuje omezení, která mu byla soudem uložena v souvislosti s výkonem tohoto trestu d) porušuje zákaz pobytu uložený podle jiného právního předpisu (přestupkový zákon) e) Navštíví akci, na kterou se vztahuje trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, nebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel trestu f) Bez závažného důvodu nenastoupí na výzvu soudu trest odnětí svobody nebo se jiným způsobem neoprávněně brání nástupu výkonu trestu g) Dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel trestu h) Dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel vazby i) Dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel zabezpečovací detence j) Dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel ochranného léčení nebo ochranné výchovy, které byly uloženy soudem nebo jinak, zejména útekem z ústavu, pomocí při útěku, výkon takových rozhodnutí podstatně ztěžuje anebo maří dohled uložený při ukončení ochranného léčení Pachatel se dopustí závažného nebo opakovaného jednání, aby zmařil vykázání provedené podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutí o předběžném opatření soudu, kterým se ukládá povinnost dočasně opustit společné obydlí a jeho bezprostřední

	okolí a zdržet se vstupu do něj nebo povinnost zdržet se styku s navrhovatelem a navazování kontaktů s ním Pachatel zmaří nebo podstatně ztíží výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že a) Zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou, zatají, zcizí nebo odstraní věc nebo jinou majetkovou hodnotu, které se takové rozhodnutí týká b) Uprchne stráží, z vazby, z výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence Pachatel poté, co proti němu byla bezvýsledně použita opatření v občanském soudním řízení směřující k výkonu rozhodnutí soudu nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí, včetně úpravy styku s dítětem, maří výkon takového rozhodnutí nebo dohody nebo dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon rozhodnutí jiného orgánu veřejné moci týkajícího se výchovy nezletilých dětí
PACHATEL	může být každý, proti němuž směřuje konkrétní trest, ochranné opatření či proti němuž směřuje výkon rozhodnutí (speciální subjekt) a v případech §337 odst. 1 písm. f) -i) a odst. 3 písm. a), odst. 4 i jakákoli jiná osoba
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

– OSVOBOZENÍ VĚZNĚ

- „Kdo osvobodí vězně nebo chovance ve výkonu zabezpečovací detence, jeho útěk organizuje, navádí ho k útěku nebo jeho útěk připravuje, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“

OBJEKT	zájem na řádném výkonu rozsudků soudů, jimiž byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody či zabezpečovací detence
OBJEKT. STRÁNKA	- Osvobození vězně (ve výkonu trestu odnětí svobody) nebo chovance (ve výkonu zadržovací detence) - Organizování jeho útěku a navádění k útěku - Připravování jeho útěku
PACHATEL	kdokoli, vyjma samotného vězně
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmyslné zavinění

– NÁSILNÉ PŘEKROČENÍ STÁTNÍ HRANICE

- „Kdo překročí státní hranici za použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.“

OBJEKT	zájem státu na kontrole osob překračujících státní hranice
OBJEKT. STRÁNKA	jednání záležející v překročení státní hranice za použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí
PACHATEL	kdokoli, i občan ČR
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

– ORGANIZOVÁNÍ A UMOŽNĚNÍ NEDOVOLENÉHO PŘEKROČENÍ STÁTNÍ HRANICE

OBJEKT	zájem státu na kontrole osob překračujících státní hranice
OBJEKT. STRÁNKA	- zájem na nedotknutelnosti a suverenitě státního území - Organizování nedovoleného překročení státní hranice ve prospěch jiné osoby - Umožnění či pomáhání jinému nedovoleně překročit státní hranice

	- Umožnění či pomáhání jiné osobě po nedovoleném překročení státní hranice přepravit se přes území ČR - Organizování přepravení jiné osoby, která nedovoleně překročila státní hranice, přes území ČR
PACHATEL	kdokoli, i občan ČR
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

– NAPOMÁHÁNÍ K NEOPRÁVNĚNÉMU POBYTU NA ÚZEMÍ REPUBLIKY

OBJEKT	zájem státu na kontrole osob překračujících státní hranice
OBJEKT. STRÁNKA	pachatel pomáhá jinému k neoprávněnému pobytu na území republiky - má fakticky podobu účastenství, které zákonodárce považuje za jednání pachatele samotného, nikoliv účastníka
PACHATEL	kdokoli, i občan ČR
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl, který navíc přesahuje objektivní stránka v tom směru, že je orientovaný k získání neoprávněného majetkového nebo jiného prospěchu → to znamená, že jsou z úmyslu vyňata jednání motivována citovými, zejména příbuzenskými vazbami osob blízkých - pohnutka může mít význam při hodnocení povahu a závažnosti činu

– NEOPRÁVNĚNÉ ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ

OBJEKT	je zájem na potírání nelegální migrace (má být tímto postiženo také podhoubí zločineckých struktur, má být chráněn vedle vykořisťování těchto nelegálních přistěhovalců též náš trh práce, jakož i dodržování pracovněprávních předpisů)
OBJEKT. STRÁNKA	pachatel: odst. 1 – neoprávněně zaměstná nebo zprostředkuje zaměstnání cizince, který se zdržuje neoprávněně na území ČR nebo nemá platné povolení k zaměstnání, pokud je podle jiného právního předpisu vyžadováno a to: - soustavně nebo opakovaně - za zvlášť vykořisťujících pracovních podmínek nebo ve větším rozsahu - ve větším rozsahu odst. 2 – zaměstná nebo zprostředkuje zaměstnání cizince, který je dítětem a zdržuje se neoprávněně na území ČR nebo nemá platné povolení k zaměstnání podle jiného práv. předp.
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

– PORUŠENÍ PŘEDPISŮ O MEZINÁRODNÍCH LETECH

- Objekt: zájem na neporušitelnosti vzdušné hranice státu
- Objektivní stránka: vniknutí na území republiky vzdušným dopravním prostředkem

– VZPOURA VĚZŇŮ

- „Kdo se zúčastní vzepření nebo odporu skupiny vězňů nebo chovanců ve výkonu zabezpečovací detence dozorčímu orgánu, jeho rozkazu, vězeňskému řádu nebo řádu výkonu zabezpečovací detence, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.“
- Objekt: zájem na bezkonfliktním výkonu trestu odnětí svobody a vazby

OBJEKT	je zájem na bezkonfliktním výkonu trestu odnětí svobody a vazby
OBJEKT. STRÁNKA	spočívá v účasti na vzepření nebo odporu skupiny vězňů nebo chovanců ve výkonu zabezpečovací detence dozorčímu orgánu, jeho rozkazu nebo vězeňskému řádu nebo řádu výkonu zabezp. det.
PACHATEL	vězen nebo i osoba, která se na vzpouře vězňů podílí
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl

– KŘIVÉ OBVINĚNÍ

- „(1) Kdo jiného lživě obviní z trestného činu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
(2) Kdo jiného lživě obviní z trestného činu v úmyslu přivodit jeho trestní stíhání, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.“

OBJEKT	je zájem na řádné činnosti soudů a jiných orgánů VM a zájem na ochraně cti, svobody a práv občanů.
OBJEKT. STRÁNKA	spočívá ve lživém obvinění jiného z trestného činu, které je přísně trestné, pokud to učiní pachatel v úmyslu přivodit jeho trestní stíhání – jde o úmysl přesahující objektivní stránku, který je vlastně okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl, který zahrnuje vědomost o tom, že obvinění je nepravdivé Pro naplnění odst. 2 je třeba, aby pachatel měl v úmyslu přivodit trestní stíhání toho, kdo lživě obvinil.

- TČ pomluvy je ve vztahu subsidiarity k tomuto TČ

▪ Obvinění

- Spočívá v jednání pachatele, které může mít za následek trestní stíhání individuálně určené nevinné osoby
- Forma obvinění není rozhodná
- Lživost obvinění spočívá ve vědomém uvedení objektivně nepravdivých informací
- Musí se jednat o obvinění z trestného činu, obvinění z přestupku nepostačuje

• KŘIVÁ VÝPOVĚĎ A NEPRAVDIVÝ ZNALECKÝ POSUDEK

OBJEKT	- zájem společnosti na řádném výkonu znalecké činnosti (odst.1,2) - je tím chráněna důvěra společnosti v pravdivost, úplnost a nezkreslenost závěrů znalců - a dále zájem na správném zjištění skutkového stavu jako podkladu pro rozhodnutí vyjmenovanými orgány veřejné moci, resp. mezinárodního soudního orgánu
OBJEKT. STRÁNKA	- podání nepravdivého, hrubě zkresleného nebo neúplného znaleckého posudku (odst.1) - uvedení nepravdy o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí nebo pro zjištění vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny (aktivní forma, odst.2) písm. a)) - zamlčení takové okolnosti (pasivní forma, odst. 2) písm. b)) jednou z podmínek posledních dvou variant je zamlčení či uvedení nepravdy o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí další z podmínek je, že tak pachatel musí učinit před soudem, mezinárodním soudním orgánem, notářem jakou soudním komisařem, státním zástupcem nebo před policejním orgánem,

	který koná přípravné řízení podle trestního řádu nebo před vyšetřovací komisí Poslanecké sněmovny (nepravdivá výpověď před jinými orgány by mohla být případně TČ nadřazování, pomluvy nebo poškození cizích práv, příp. jiným deliktem)
PACHATEL	odst. 1 může být pouze znalec a podle odst. 2 pouze svědek nebo znalec
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl, který musí zahrnovat vědomost pachatele o tom, že se jedná o nepravdu týkající se podstatné okolnosti, a alespoň eventuální úmysl tuto nepravdu uvést

- Je možný jednočinný souběh s TČ krivého obvinění

– KŘIVÉ TLUMOČENÍ

OBJEKT	Odst. 1- zájem společnosti na řádném výkonu tlumočnické činnosti v řízení před orgány veřejné moci → chráněna důvěra společnosti v pravdivost, úplnost a nezkreslenost tlumočnického úkonu Odst. 2- zájem společnosti na řádném zjištění skutkového stavu vyjmenovanými orgány veřejné moci, resp. mezinárodního soudního orgánu
OBJEKT. STRÁNKA	Odst. 1- spočívá v nesprávném, hrubě zkresleném nebo neúplném tlumočení nebo písemném překladu v řízení před orgánem veřejné moci nebo v souvislosti s takovým řízením skutečnosti nebo okolnosti, které mají podstatný význam pro rozhodnutí orgánu veřejné moci Odst. 2- spočívá v tom, že pachatel nesprávně, hrubě zkresleně nebo neúplně tlumočí nebo písemně překládá před soudem nebo mezinár. Soudním orgánem, státním zástupcem nebo před policejním orgánem, který koná přípravné řízení, nebo vyšetřovací komisí Poslanecké sněmovny
PACHATEL	pouze tlumočník - Tlumočnickem je osoba podle zákona o znalcích a tlumočnících Účastníci na tomto TČ uvedené postavení, resp. způsobilost mít nemusí (§114 odst. 3)
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se alespoň nepřímý úmysl,

- Jednočinný souběh s TČ krivého obvinění je možný

– PADĚLÁNÍ A POZMĚNĚNÍ VEŘEJNÉ LISTINY

OBJEKT	zájem na zákonném a řádném chodu orgánů veřejné moci a zájem na důvěře v pravost a pravdivost veřejných listin
OBJEKT. STRÁNKA	- Padělání veřejné listiny nebo podstatné změnění jejího obsahu - Opatření padělané listiny sobě nebo jinému nebo její přechovávání - Vyrobení, nabízení, prodání, zprostředkování nebo jiné zpřístupnění, opatření sobě nebo jinému nebo přechovávání nástroje, zařízení nebo jeho součástí, postupu, pomůcky nebo jakékoli jiného prostředku, včetně počítačového programu vytvořeného nebo přizpůsobeného k padělání nebo pozměnění veřejné listiny (v tomto případě jde o předčasně dokonáný TČ)
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl, (alespoň eventuální) jednat shora popsáním způsobem V alinee 1. a 2. Se vyžaduje navíc úmysl přesahující objektivní stránku, pachatel musí jednat v úmyslu, aby takové listiny bylo užito jako pravé

- Je možný jednočinný souběh s TČ podvodu a s TČ poškození cizích práv
- NEDOVOLENÁ VÝROBA A DRŽENÍ PEČETIDLA STÁTNÍ PEČETI A ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA
 - Předčasně dokonáný TČ
 - Objekt: zájem na zákonném a řádném chodu orgánů veřejné moci a zájem na důvěře v pravost a pravdivost veřejných listin
 - Objektivní stránka: neoprávněná výroba, opatření či přechovávání pečetidla státní pečeti nebo razítka orgánu veřejné moci s vyobrazením státního znaku nebo razítka, jehož otisk je povinnost součástí veřejných listin, anebo předmětu způsobilého plnit jejich funkci
 - Subjekt: kdokoli
 - Subjektivní stránka: úmysl směřující k výrobě, opatření nebo přechovávání státní pečeti či razítka
 - Nemusí být úmysl razítko nebo pečeť užít
- PADĚLÁNÍ A VYSTAVENÍ NEPRAVDIVÉ LÉKAŘSKÉ ZPRÁVY, POSUDKU A NÁLEZU

OBJEKT	zájem na ochraně důvěryhodnosti lékařských zpráv, posudků a nálezů sloužících jako podklad pro zjištění skutkového stavu v řízení před orgány soc. zabezpečení, soudy nebo před jinými orgány veřejné moci
OBJEKT. STRÁNKA	§350 odst.1 alinea 1- postihuje padělání lékařské zprávy, posudku nebo nálezů anebo podstatné změnění jejich obsahu, a to v úmyslu užít je v řízení před orgánem sociálního zabezpečení nebo před jiným orgánem veřejné moci, v trestním, občanském nebo jiném soudním řízení→zvláštní forma přípravy k TČ, která je samostatně postižitelná §350 odst.1 alinea 2- postihuje užití takové zprávy, posudku nebo nálezů jako pravého v řízení před orgánem sociálního zabezpečení, před jiným orgánem veřejné moci, v trestním, občanském nebo jiném soudním řízení→zvláštní forma pokusu, samostatně postižitelná §350 odst. 2 alinea 1- postihuje pachatele, který jako lékař nebo jiná způsobilá zdravotnická osoba vystaví nepravdivou nebo hrubě zkreslenou lékařskou zprávu, posudek nebo nález nebo v něm zamlčí podstatné skutečnosti o zdravotním stavu svém nebo jiného, aby jej bylo užito v řízení před orgánem sociálního zabezpečení nebo před jiným orgánem veřejné moci, v trestním, občanském nebo jiném soudním řízení→zvláštní forma přípravy k TČ, která je samostatně postižitelná §350 odst.2 alinea 2- postihuje užití takové lékařské zprávy, posudku nebo nálezů v řízení před orgánem sociálního zabezpečení nebo před jiným orgánem veřejné moci, v trestním, občanském nebo jiném soudním řízení→zvláštní forma pokusu, samostatně postižitelná - ve všech formách jde o tzv. předčasně dokonáný TČ
PACHATEL	kdokoli, kdo lékařskou zprávu padělá nebo podstatně pozmění, dle odst. 2 může být pouze lékař nebo jiná způsobilá zdravotnická osoba (speciální subjekt)

SUBJEKT. STRÁNKA	Zavinění má v obou případech formu úmyslu (alespoň eventuálního), jednání v §350 odst. 1, 2, vždy alinea 1 obsahuje ještě účel jednání
-------------------------	--

– MAŘENÍ PŘÍPRAVY A PRŮBĚHU VOLEB A REFERENDA

OBJEKT	zájem na řádném průběhu voleb či referenda a jejich přípravy
OBJEKT. STRÁNKA	různé formy maření řádných voleb (bránění ve volebním právu, padělání údajů v dokladu o počtu členů politické strany, kupování hlasů – nabídnutí, poskytnutí, slíbení různé formy prospěchu voliči)
PACHATEL	kdokoli,
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl

DÍL 5 – TRESTNÉ ČINY NARUŠUJÍCÍ SOUŽITÍ LIDÍ

Systematika:

- Patří do HLAVY X
- Konkrétně jsou zařazeny v dílu 5 – trestné činy narušující soužití lidí
 - i. Tento díl chrání veřejný pořádek proti jednání, které hrubě narušuje soužití lidí, především chrání skupiny obyvatel i jednotlivce před násilnými útoky a vyhrožováním z rasistických či jiných xenofobních pohnutek a před vyvoláním takových nálad v obyvatelstvu
- Jedná se o tyto TČ: násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci, nebezpečné vyhrožování, nebezpečné pronásledování, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

1.NÁSILÍ PROTI SKUPINĚ OBYVATELŮ A PROTI JEDNOTLIVCI

OBJEKT	zájem na klidném občanském soužití lidí, nenarušovaném nebezpečnými vyhrůžkami a násilnými útoky - chráněna i rovnost lidí
OBJEKT. STRÁNKA	Objektivní stránka záležitosti a) Ve vyhrožování skupině obyvatelů usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu-§352 odst.1 b) V užití násilí nebo ve vyhrožování způsobením újmy uvedené pod bodem a) ve vztahu ke skupině obyvatelů nebo jednotlivci, a to pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání-§352 odst. 2 c) V tom, že se pachatel spolčí nebo srotí k spáchání trestného činu podle §352 odst. 2-§353 odst.3 -Objektivní stránka dále vyžaduje alternativně užití násilí
PŘEDMĚT ÚTOKU	jednotlivec nebo skupina obyvatelů /nejméně 3 lidi/
PACHATEL	kdokoli,
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl - odst. 2 – navíc pohnutka spočívající v nenávisti nebo zášti vůči skupině obyvatelů a jednotlivci pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání.

2. NEBEZPEČNÉ VYHROŽOVÁNÍ

OBJEKT	zájem na klidném občanském soužití lidí, nenarušovaném nebezpečnými vyhrůžkami
OBJEKT. STRÁNKA	záleží ve vyhrožování usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu
PŘEDMĚT ÚTOKU	jednotlivec
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl – který musí zahrnout vůli vzbudit důvodnou obavu

3. NEBEZPEČNÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ

OBJEKT	zájem na klidném občanském soužití lidí, nenarušovaném nebezpečnými vyhrůžkami, pronásledováním a jiným závažným obtěžováním a omezováním v obvyklém způsobu života.
OBJEKT. STRÁNKA	spočívá v dlouhodobém pronásledování jiného taxativně vypočtenými formami jednání, které musí být způsobilé vzbudit v jiném důvodnou obavu o život nebo zdraví vlastní či osob blízkých, za uvedených předpokladů je tedy trestné: a) Vyhrožování ublížením na zdraví nebo jinou újmou poškozenému nebo jeho blízkým b) Vyhledávání osobní blízkosti poškozeného nebo jeho sledování c) Vytrvalé kontaktování poškozeného prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak d) Omezování poškozeného v jeho obvyklém způsobu života e) Zneužití osobních údajů poškozeného za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu Všechna tato jednání mají společné, že musí vyvolat důvodnou obavu o život či zdraví samotného poškozeného či jeho blízkých
PŘEDMĚT ÚTOKU	jednotlivec
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl – který musí zahrnout vůli vzbudit důvodnou obavu

4. HANOBENÍ NÁRODA, RASY, ETNICKÉ NEBO JINÉ SKUPINY OBYVATEL

OBJEKT	ochrana klidného občanského soužití proti veřejnému hanobení směřujícímu proti jednomu ze základních lidských práv, a to ústavněprávnímu principu rovnosti lidí bez rozdílu národnosti, jazyka, rasy, politického přesvědčení a náboženství
OBJEKT. STRÁNKA	pachatel veřejně hanobí: - Některý národ, jeho jazyk, některou etnickou skupinu nebo rasu - Skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání
PACHATEL	kdokoli, tedy i příslušník stejného národa, rasy, etn. skupiny
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl - odst 1. písm. b) pohnutka vůči určité rase, etnické skupině, národnosti, politickému přesvědčení, vyznání nebo naopak ateismu

5. PODNĚCOVÁNÍ K NENÁVISTI VŮČI SKUPINĚ OSOB NEBO K OMEZOVÁNÍ JEJICH PRÁV A SVOBOD

OBJEKT	chrání rovnost lidí bez rozdílu národnosti, rasy, náboženství, třídních či jiných skupinových rozdílů
OBJEKT. STRÁNKA	pachatel veřejně: - Podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo omezování práv a svobod jejich příslušníků - Se spolčí nebo sročí ke spáchání takového činu
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl

DÍL 6 – JINÁ RUŠENÍ VEŘEJNÉHO POŘÁDKU

Systematika:

- HLAVA X, Díl 6 zvláštní části trestního zákoníku:

- Tento díl obsahuje tyto trestné činy: šíření poplašné zprávy, výtržnictví, hanobení lidských ostatků, opilství

6. ŠÍŘENÍ POPLAŠNÉ ZPRÁVY

- „(1) Kdo úmyslně způsobí nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa tím, že rozšiřuje poplašnou zprávu, která je nepravdivá, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.
(2) Kdo zprávu uvedenou v odstavci 1 nebo jinou nepravdivou zprávu, která je způsobilá vyvolat opatření vedoucí k nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa anebo bezdůvodnou záchrannou práci integrovaného záchranného systému sdělí soudu, orgánu Policie České republiky, orgánu státní správy, územní samosprávy, nebo jinému orgánu veřejné moci, právnické osobě, fyzické osobě, která je podnikatelem, anebo hromadnému informačnímu prostředku, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.“

OBJEKT	veřejný klid, veřejný pořádek, klidné občanské soužití
OBJEKT. STRÁNKA	pachatel Odst. 1- Způsobí nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa tím, že rozšiřuje poplašnou zprávu, která je nepravdivá Odst. 2- nepravdivou poplašnou zprávu nebo jinou nepravdivou zprávu, která je způsobilá vyvolat opatření vedoucí k nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa anebo bezdůvodnou záchrannou práci integrovaného záchranného systému, sdělí soudu, orgánu Policie ČR, orgánu státní správy, územní samosprávy nebo jinému orgánu veřejné moci, PO, FO, která je podnikatelem, anebo hromadnému informačnímu prostředku V obou ustanoveních se jedná o zprávu objektivně nepravdivou → v případě odst. 1 se vyžaduje, aby byla poplašná, v případě odst. 2 může jít o poplašnou, ale i jinou zprávu, která nemusí být poplašná, ale vždy taková zpráva musí být způsobilá vyvolat opatření vedoucí k nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa anebo bezdůvodnou záchrannou práci integrovaného záchranného systému, byť k nim ve skutečnosti nemusí dojít
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl

7. VÝTRŽNICTVÍ

- „Kdo se dopustí veřejné nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu, průběh nebo zakončení organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“

OBJEKT	veřejný klid, veřejný pořádek, klidné občanské soužití
---------------	--

	- taktéž zdraví lidí, domovní svoboda, cizí majetek, čest
OBJEKT. STRÁNKA	záleží v tom, že pachatel veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném dopustí hrubé neslušnosti nebo výtržnosti, zejména tím, že: - Napadne jiného - Hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku - Hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu občanů -tento výčet je pouze demonstrativní
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	úmyslný TČ

- Méně závažné jednání bude postihnuto jako přestupek
- Je možný jednočinný souběh s TČ proti životu a zdraví, s rvačkou, porušováním domovní svobody, poškozením cizí věci, násilím proti úřední osobě apod.

8. HANOBENÍ LIDSKÝCH OSTATKŮ

- „(1) Kdo neoprávněně otevře hrob nebo hrobku nebo urnu s lidskými ostatky, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.
(2) Stejně bude potrestán, kdo z pohřebiště svévolně odejme lidské ostatky nebo s lidskými ostatky nakládá v rozporu se zákonem.“

OBJEKT	zájem na zachování piety lidských ostatků, zájem na ochraně pietního uložení lidských ostatků a míst, kde jsou tyto ostatky uloženy
OBJEKT. STRÁNKA	Základní skutková podstata (odst.1) - Záleží v tom, že pachatel neoprávněně otevře hrob nebo hrobku nebo urnu s lidskými ostatky - Lidskými ostatky se rozumí lidské pozůstatky po pohřbení Základní skutková podstata (odst. 2) - Postihuje toho, kdo z pohřebiště svévolně odejme lidské ostatky nebo s lidskými ostatky nakládá v rozporu se zákonem
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	úmyslný TČ

- Je možný jednočinný souběh s TČ výtržnictví a krádeže
- OPILSTVÍ
- Viz otázka č. 25

DÍL 7 – ORGANIZOVANÁ ZLOČINECKÁ SKUPINA

- Viz otázka č. 24

DÍL 8 – NĚKTERÉ DALŠÍ FORMY TRESTNÉ SOUČINNOSTI

- Viz otázka č. 24

21. TRESTNÍ ODPOVĚDNOST A OCHRANA ÚŘEDNÍCH OSOB V TRESTNÍM ZÁKONÍKU

SYSTEMATIKA

- HLAVA X zvláštní části trestního zákoníku
 - Díl 1 - TRESTNÉ ČINY PROTI VÝKONU PRÁVOMOCI ORGÁNU VEŘEJNÉ MOCI A ÚŘEDNÍ OSOBY
 - Díl 2 - TRESTNÉ ČINY ÚŘEDNÍCH OSOB
- Díl 1 obsahuje tyto trestné činy: trestné činy proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby: násilí proti orgánu veřejné moci, vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci, násilí proti úřední osobě, vyhrožování s cílem působit na úřední osobu, přisvojení pravomoci úřadu
- **Díl 2 obsahuje tyto trestné činy: zneužití pravomoci úřední osoby, maření úkolu úřední osoby z nedbalosti**

1. NÁSILÍ PROTI ORGÁNU VEŘEJNÉ MOCI

OBJEKT	zájem na nerušeném, řádném a zákonném výkonu pravomoci orgánu VM
OBJEKT. STRÁNKA	spočívá v užití násilí
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl, přičemž se musí jednat o úmysl přímý působit na výkon pravomoci tak, aby napadený orgán svou pravomoc nevykonával nebo ji vykonával jinak, než původně zamýšlel.

- Je vyloučen jednočinný souběh s trestnými činy proti životu a zdraví
- Je možný jednočinný souběh s TČ pomluvy

2. VYHROŽOVÁNÍ S CÍLEM PŮSOBIT NA ORGÁN VEŘEJNÉ MOCI

OBJEKT	zájem na nerušeném, řádném a zákonném výkonu pravomoci orgánu VM
OBJEKT. STRÁNKA	spočívá ve vyhrožování některou újmou výslovně uvedenou v tomto ustanovení (výhrůžka usmrcením, ublížením na zdraví nebo na způsobení značné škody-nejméně 500.000,-Kč)
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	spočívá v úmyslném zavinění Pachatel nejen že musí úmyslně vyhrožovat shora uvedenou újmou, musí navíc buď jednat v úmyslu působit na výkon pravomoci orgánu veřejné moci (úmysl přesahující objektivní stránku směřující na současný nebo budoucí výkon pravomoci) nebo pro výkon pravomoci veřejné moci (pohnutka-směřuje do minulosti, jde vlastně o mstu, odplatu za výkon)

3. NÁSILÍ PROTI ÚŘEDNÍ OSOBĚ

OBJEKT	zájem na nerušeném, řádném a zákonném výkonu pravomoci úřední osoby
PŘEDMĚT ÚTOKU	úřední osoba (taktéž i proti jiné osobě a věci)
OBJEKT. STRÁNKA	spočívá v užití násilí
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje úmysl přímý, pachatel však musí užit násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby (úmysl

	přesahující objektivní stránku) nebo pro výkon pravomoci úřední osoby (jde o pohnutku)
--	--

- Vyloučen jednočinný souběh s trestnými činy proti životu a zdraví

4. VYHROŽOVÁNÍ S CÍLEM PŮSOBIT NA ÚŘEDNÍ OSOBU

OBJEKT	zájem na nerušeném výkonu pravomoci úřední osoby
OBJEKT. STRÁNKA	spočívá v užití násilí
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje úmysl přímý, pachatel však musí užít násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby (úmysl přesahující objektivní stránku) nebo pro výkon pravomoci úřední osoby (jde o pohnutku)

SPOLEČNÉ USTANOVENÍ

- Ochrana se poskytuje také osobě, která vystoupila na podporu nebo na ochranu orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci anebo úřední osoby
- Rozdíly mezi TČ podle § 323 až § 326:

TČ PODLE		§ 323	§324	§325	§325
OBJEKT	Nerušený výkon pravomoci orgánu VM	X	X		
	Nerušený výkony pravomoci úřední osoby			X	X
JEDNÁNÍ	užití násilí	X		X	
	Vyhrožování usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením značné škody		X		X
SUBJEKT. ZNAK	V úmyslu působit na výkon pravomoci	X	X	X	X
	Pro výkon pravomoci		X	X	X

5. PŘISVOJENÍ PRÁVOMOCI ÚŘADU

OBJEKT	zájem společnosti na řádném výkonu pravomoci orgánu VM a ochrana společnosti před osobami neoprávněně se vydávajícími za orgán VM
OBJEKT. STRÁNKA	1. Alinea- postihuje,, vykonávání“ úkonů, které jsou vyhrazeny orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jinému orgánu veřejné moci→jde o TČ hromadný, vykonávání jediného úkonu by k naplnění této alternativy nestačilo 2. Alinea- postihuje,, vykonávání“ úkonu, který může být vykonán jen z moci úřední orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jinému orgánu veřejné moci →v tomto případě postačí vykonávání jediného úkonu
PACHATEL	- kdokoli (výkladem však lze dovodit, že jím nemůže být ten, kdo je reprezentantem vyjmenovaného orgánu veřejné moci→pokud by pouze překročil svou pravomoc nebo ji vykonal způsobem odporujícím jinému pr. předpisu, jednalo by se o TČ dle §329!) Typickým příkladem je vydávání se za policisty při silniční kontrole a následné vybírání pokut
SUBJEKT. STRÁNKA	v obou případech vyžaduje úmysl

1. ZNEUŽITÍ PRÁVOMOCI ÚŘEDNÍ OSOBY

OBJEKT	zájem na řádném výkonu pravomoci úřední osoby, který je v souladu s právním řádem na ochraně práv FO a PO
OBJEKT. STRÁNKA	spočívá v zneužití svěřené pravomoci úřední osoby, které je taxativně definováno ve 3 formách: Výkonávání pravomoci způsobem odporujícím zákonu Překročení vlastní pravomoci Nesplnění povinnosti vyplývajících z pravomoci
PACHATEL	pouze úřední osoba
SUBJEKT. STRÁNKA	- je nutné, aby pachatel měl úmysl kromě jednání uvedeného ve SP ještě způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch (úmysl pachatele tak může zahrnovat nejen škodu majetkovou, ale i materiální, jako je morální škoda, škoda na právech či zdraví) - jde o úmysl přesahující objektivní stránku (někdy se hovoří o pohnutce), není nutné pro dokonání TČ, aby škod nebo jiná závažná újma skutečně vznikla, resp. byl získán neoprávněný prospěch, za nějž se považuje nejen prospěch majetkový, ale i jakákoli jiná výhoda, na kterou nemá pachatel nebo jiná zvýhodněná osoba právo

- Je možný jednočinný souběh s TČ přijetí úplatku a s trestnými činy proti životu a zdraví

MAŘENÍ ÚKOLU ÚŘEDNÍ OSOBY Z NEDBALOSTI

OBJEKT	zájem na řádném výkonu pravomoci úřední osoby, který je v souladu s právním řádem na ochraně práv FO a PO
OBJEKT. STRÁNKA	spočívá ve zmaření nebo ztížení splnění důležitého úkolu úřední osoby při výkonu její pravomoci - Zmaření důležitého úkolu → znemožnění jeho splnění v době, kdy měl být splněn - Podstatné ztížení → vytvoření takových podmínek, za kterých je ke splnění potřeba vynaložit podstatně více energie, času nebo prostředků, než by bylo třeba za obvyklých podmínek
PACHATEL	pouze úřední osoba
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se nedbalost

23. FORMY TRESTNÉ SOUČINNOSTI VE ZVLÁŠTNÍ ČÁSTI TRESTNÍHO ZÁKONÍKU

SYSTEMATIKA

- Jedná se o skutkové podstaty TČ zařazených v HLAVĚ X – trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných
- Konkrétně se jedná o díl 7 – organizovaná zločinecká skupina a díl 8 – některé další formy trestné součinnosti
 - Díl 7 obsahuje tyto TČ: účast na organizované zločinecké skupině, beztrestnost agenta
 - Díl 8 obsahuje tyto TČ: podněcování k trestnému činu, schvalování trestného činu, nadřizování, nepřekážení trestného činu, neoznámení trestného činu

DÍL 7 – ORGANIZOVANÁ ZLOČINECKÁ SKUPINA

- Chrání společnost před organizovanou zločineckou skupinou, jakou jednou z nejzávažnějších forem trestné činnosti
- Reakce na vzrůstající kriminalitu a její organizovanost
- **ORGANIZOVANÁ ZLOČINECKÁ SKUPINA** – „Organizovaná zločinecká skupina je společenstvím více osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbu činností, která je zaměřena na soustavné páčání úmyslné trestné činnosti.“ (§ 129)
 - XXX organizovaná skupina – neobsahuje 5 definičních znaků organizované zločinecké skupiny (společenství více osob, vnitřní organizační struktura, rozdělení funkcí, dělba činností, soustavné úmyslné páčání trestné činnosti)
- Neoznámení TČ účasti na organizované zločinecké skupině je trestné
- **Pět znaků zločinného spolčení** odlišuje tento pojem od pojmu organizované skupiny (obecně přitěžující okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby u některých TČ)
 - 1) Společenství více osob
 - 2) Vnitřní organizační struktura
 - 3) Rozdělení funkcí
 - 4) Dělbba činností
 - 5) Zaměření na soustavné úmyslné páčání trestné činnosti

– ÚČAST NA ORGANIZOVANÉ ZLOČINECKÉ SKUPINĚ

- „Kdo založí organizovanou zločineckou skupinu, kdo se činnosti organizované zločinecké skupiny účastní, nebo kdo organizovanou zločineckou skupinu podporuje, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku.“

OBJEKT	zájem na potlačování organizované kriminality
OBJEKT. STRÁNKA	- Založením organizované zločinecké skupiny - Účastí na činnosti organizované zločinecké skupiny - Podporou organizované zločinecké skupiny
PACHATEL	člen i nečlen (účast) organizované (podpora) zločinecké skupiny
SUBJEKT. STRÁNKA	vyžaduje se úmysl, postačuje i nepřímý - úmysl musí mimo jiné zahrnovat alespoň srozuměná pachatele s tím, že organizace splňuje pojmové znaky organizované zločinecké skupiny podle §129 (postačí znalost faktických okolností, ohledně právních pojmů stačí laická představa)

- **ÚČINNÁ LÍTOST**
 - i. Trestnost zaniká, učiní-li pachatel o organizované zločinecké skupině oznámení státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu v době, kdy nebezpečí, které vzniklo chráněnému zájmu, by mohlo být ještě odstraněno
- **BEZTRESTNOST AGENTA**
 - Speciální ustanovení o beztrestnosti pro policisty plnící úkoly jako agent
 - **AGENT** – příslušník Policie ČR plnící úkoly mu řídicím policejním orgánem, vystupující zpravidla se zastíráním skutečného účelu své činnosti
 - Policista-agent není trestně odpovědný pro trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině, pokud se účastní činnosti organizované zločinecké skupiny nebo organizovanou zločineckou skupinu podporuje, jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny

- Policista není odpovědný pro některý z TČ taxativně vymezených v trestním zákoníku, jestliže se jich dopustil s cílem odhalit pachatele

DÍL 8 - NĚKTERÉ DALŠÍ FORMY TRESTNÉ SOUČINNOSTI

- Chrání společnost před některými druhy trestné součinnosti
- Trestnost pachatele těchto činů není závislá na pachateli hlavního trestného činu (neplatí akcesority)
- Objekt: zájem na potlačování kriminality

1. PODNĚCOVÁNÍ K TRESTNÉMU ČINU

- Podněcování – veřejný projev, který je způsobilý vyvolat u jiných osob náladu nebo rozhodnutí spáchat TČ
- Subjekt: kdokoli
- Subjektivní stránka: úmyslný TČ

OBJEKT	zájem na potlačování kriminality
OBJEKT. STRÁNKA	závisí v podněcování
PACHATEL	každý
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl s tím, že pachatel si musí být vědom, že jeho projev může vyvolat účinky uvedené v §364, a je srozuměn s tím, že k tomu může dojít.

2. SCHVALOVÁNÍ TRESTNÉHO ČINU

- „(1) Kdo veřejně schvaluje spáchaný zločin nebo kdo veřejně vychvaluje pro zločin jeho pachatele, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.
(2) Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu projevit souhlas s trestným činem
a) pachatele nebo osobu jemu blízkou odmění nebo odškodní za trest, nebo
b) na takovou odměnu nebo odškodnění pořádá sbírku.“

OBJEKT	zájem na potlačování kriminality
OBJEKT. STRÁNKA	Odst. 1- ve veřejném schvalování zločinu nebo veřejném vychvalování pachatele pro jeho zločin (nestačí tedy schvalovat přečin či vychvalovat pachatele přečinu) Odst. 2–v projevení souhlasu s TČ tím, že pachatele nebo osobu jemu blízkou odmění nebo odškodní za trest nebo na takovou odměnu nebo odškodnění pořádá sbírku (jak zločin, tak přečin)
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	alespoň úmysl nepřímý, ve druhém odst. dokonce úmysl přesahující objektivní stránku

3. NADRŽOVÁNÍ

- „Kdo pachateli trestného činu pomáhá v úmyslu umožnit mu, aby unikl trestnímu stíhání, trestu nebo ochrannému opatření nebo jejich výkonu, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta; pomáhá-li však takto pachateli trestného činu, na který trestní zákon stanoví trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.“

OBJEKT	zájem na potlačování kriminality
OBJEKT. STRÁNKA	záleží v pomoci pachateli TČ v úmyslu umožnit mu, aby unikl trestnímu stíhání, trestu nebo ochrannému opatření nebo jejich výkonu
PACHATEL	kdokoli

SUBJEKT. STRÁNKA	alespoň úmysl nepřímý, ve druhém odst. dokonce úmysl přesahující objektivní stránku
-------------------------	---

- Toto ustanovení je speciální vzhledem k TČ maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

4. NEPŘEKAŽENÍ TRESTNÉHO ČINU

OBJEKT	spočívá v nepřekažení nejtěžších trestných činů vyjmenovaných taxativně v §367 odst. 1, o jejichž přípravě nebo páčání se pachatel hodnověrným způsobem dověděl
OBJEKT. STRÁNKA	záleží v pomoci pachateli TČ v úmyslu umožnit mu, aby unikl trestnímu stíhání, trestu nebo ochrannému opatření nebo jejich výkonu
PACHATEL	každá osoba, vyjma spolupachatele činu (§23), jehož se nepřekažení týká, účastníka na tomto činu (§24) nebo osoby, která tento čin připravovala (§7) tohoto trestného činu se může dopustit i advokát či duchovní, který v souvislosti z poskytování právní či s výkonem zpovědního tajemství, se dozvěděl hodnověrným způsobem, že bude spáchán TČ
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl (pokud se pachatel pokoušel TČ překazit, avšak nepodařilo se mu to, bude pro nedostatek úmyslu beztrestný)

5. NEOZNÁMENÍ TRESTNÉHO ČINU

OBJEKT	spočívá v nepřekažení nejtěžších trestných činů vyjmenovaných taxativně v §367 odst. 1, o jejichž přípravě nebo páčání se pachatel hodnověrným způsobem dověděl
OBJEKT. STRÁNKA	neoznámení taxativně vyjmenovaných nejzávažnějších trestných činů
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl (alespoň nepřímý)

24. Trestný čin opilství (Rauschdelikt) (§ 360)

- ustanovení navazuje na ustanovení §201 TZ z r. 1961, které do něho bylo zavedeno novelou z r. 1991 – TČ opilství je specifickým TČ, jehož povaha je atypická hned v několika směrech:
- zejména pokud jde o povahu tohoto TČ
- pokud jde o subjektivní stránku tohoto deliktu
- pokud jde o uplatnění zásady odpovědnosti za zavinění, ...
- představuje střední cestu mezi dvě krajnostmi:
- 1. řešení je vyloučit trestní odpovědnost pachatele nepřičetného v důsledku zaviněného požití návykové látky za čin v tomto stavu spáchaný, i když si nepřičetnost aplikací návykové látky sám zavinil
- 2. krajnost je plná trestní odpovědnost pachatele při nepřičetnosti zaviněné v důsledku požití návykové látky, tedy koncepce, která k takové nepřičetnosti nepřihlížela
- Rauschdelikt je koncepcí známou především v zemích Germánských – V Německu (německé StGB), v Rakousku (rakouské StGB) a Švýcarsku (švýcarské StGB)
- náš TZ zjevně popírá celosvětově uznávaný smysl tohoto ustanovení spočívající v postihování zaviněného přivedení se do stavu nepřičetnosti (a nikoli výsledku dosaženého v tomto stavu), protože má příliš přísnou sankci (trest odnětí svobody až na deset let), která je navíc velmi výrazně ve většině případů, k nimž v praxi může dojít, provázána se sankcí v ustanovení za tzv. kvazidelikt, tedy čin jinak trestný (je-li mírnější, užije se této sankce)
- kvalita kvazideliktu, který by ale v případě přijetí koncepce tzv. Rauschdeliktu neměl být vůbec zohledňován, tak bude rozhodovat o tom, zda tento TČ bude přečinem, zločinem, či dokonce zvlášť závažným zločinem koncepce ve světě nevídaná! (má to svůj dopad jak na normy hmotněprávní- např. druh trestu, tak i na procesní normy – např. zda bude věc projednávat samosoudce či senát, ...
- objekt:
- v první řadě veřejný pořádek a ochrana společnosti před nebezpečím plynoucím z opojení osob, neboť nebezpečnost takového stavu je dána jeho nevypočitatelností a neovladatelností
- sekundárním objektem je ten konkrétní zájem, který byl porušen nebo ohrožen jednáním pachatele provedeným ve stavu nepřičetnosti
- objektivní stránka:
- podstata jednání → pachatel požitím nebo aplikací návykové látky přivede do stavu nepřičetnosti a v tomto stavu se dopustí činu jinak trestného
- rozlišují se 2 jednání (2 fáze):
- uvedení se do stavu nepřičetnosti
- jednání ve stavu nepřičetnosti (spáchání tzv. kvazideliktu → činu jinak trestného)
- tento čin je spáchán ve dvou fázích:
- 1. fáze:
- pachatel se nejprve uvede do stavu nepřičetnosti (actio praecedens)
- tohoto jednání se pachatel může dopustit jedine požitím nebo aplikací návykové látky (tedy již nikoli i „jinak“ jako §201a starého TZ)
- návyková látka:
- definice v § 130 TZ
- tento pojem není zvolen šťastně, protože je neurčitý a znakem všech těchto látek není vyvolání návyku (navíc je užíván v právním řádu ve více zákonech a v různém smyslu)
- definice návykové látky je široká, zahrnuje celou řadu látek, jejichž výčet je demonstrativní (alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobí nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování)
- důležité pro naplnění znaku návykové látky dle TZ jsou tak účinky požití nebo aplikované látky, nikoli podstata této látky, resp. její chemické složení

- požití nebo aplikace návykové látky znamená jakýkoliv způsob, jakým je tato látka vypravena do organismu (orálně, análně, injekčně, vdechováním, čicháním, šňupáním, kouřením,...)
- nepřičetnost → § 26 ve spojení s § 123
- nestačí pouhé přivedení se do stavu zmenšené přičetnosti (§27)
- pokud by však nastaly pochybnosti, zda tu byl stav zmenšené přičetnosti, nebo nepřičetnosti → použije se zásady in dubio pro reo (pro pachatele příznivější varianta → nalézal ve stavu nepřičetnosti, a budeme aplikovat ustanovení § 360)
- 2. fáze:
- poté pachatel spáchá v nepřičetnosti čin jinak trestný (actio subsequens)
- čin spáchaný v nepřičetnosti nemá všechny znaky TČ, chybí přičetnost pachatele a zavinění, protože zavinění pachatele se vztahuje pouze na přivedení se do stavu nepřičetnosti, nikoli na spáchání kvazideliktu v tomto stavu
- kvazidelikt
- v zásadě jakýkoli TČ včetně ohrožovacího, případně i jeho vývojové stadium, zejména pokus, anebo účastenství
- nemůže být jiný protiprávní čin, například správní delikt
- příprava k TČ zpravidla nepřichází v úvahu vzhledem k tomu, že u ní nebývá rozvinuta objektivní stránka
- je možno vyloučit TČ charakterizované určitou pohnutkou, pokud ji nepřičetný výslovně nevyjevil
- kvazideliktem může být i čin trestný ohrožení pod vlivem návykové látky dle §274
- některé TČ však kvazideliktem zpravidla nebudou □ TČ, které vyžadují zvláštní soustředěnou pozornost a komplikované jednání, např. TČ z oblasti počítačové kriminality,...
- TČ, které nemohou být nikdy kvazideliktem TČ, kde zneužití návykové látky je znakem SP těchto TČ, např. TČ vyhýbání se výkonu služby dle §384 odst. 1, vyhýbání se výkonu strážní, dozorcí nebo jiné služby dle §388 odst. 1
- pachatel:
- může být kdokoli
- zvláštnost → posuzován jako tzv. vlastnoruční delikt pachatelem je pouze ten, kdo sám, svým vlastním bezprostředním jednáním provede to, co vyžaduje objektivní stránka SP (tedy sám sebe přivede do stavu nepřičetnosti a v něm spáchá čin jinak trestný)
- spolupachatelství ve formě rozdělení úloh není možné; není možné ani nepřímé pachatelství TČ opilství (je ovšem možné nepřímé pachatelství jiného TČ tím, že někdo využije ke svým cílům nepřičetné osoby jako „živého nástroje“; samo úmyslné uvedení jiného do stavu nepřičetnosti návykovou látkou bez takového úmyslu není trestné, ani když se opilý dopustí onoho kvazideliktu)
- kdo však pomáhá nepřičetnému, pokládá jej za přičetného, může být trestný za přípravu k TČ
- subjektivní stránka:
- je vyžadován úmysl nebo nedbalost
- zavinění → jen na přivedení se do stavu nepřičetnosti, ne na kvazidelikt spáchaný v tomto stavu
- zavinění → i na kvazidelikt, odpovídal by pachatel podle zásady actio libera in causa
- pokud by pachatel měl v úmyslu pouze se „opít“, ale nikoli přivést se do stavu nepřičetnosti, mohl by být stav nepřičetnosti vyvolán nejvýše z nedbalosti
- § 360 odst. 2
- dva případy tzv. actio libera in causa: a) pachatel se přivedl do stavu nepřičetnosti v úmyslu spáchat TČ, nebo b) spáchal TČ z nedbalosti, která spočívá v tom, že se přivedl do stavu nepřičetnosti

- → ustanovení vylučuje použití privilegovaného odst. 1 + § 26 → pachatel bude plně trestně odpovědný, ačkoli spáchal TČ ve stavu nepříčetnosti
- jestliže se pachatel zaviněně přivede do stavu nepříčetnosti a v tomto stavu se dopustí více útoků, které jinak mají znaky TČ, a to i různých SP, je třeba tyto útoky posuzovat z hlediska znaků TČ opilství jako jedno souvislé jednání – jeden skutek
- jednočinný souběh TČ opilství s kterýmkoli TČ je vyloučen, protože opilství má své místo jen tam, kde se pachatel zaviněně uvedl do stavu nepříčetnosti, a je tedy nepříčetný podle jakékoliv jiné SP TČ může být pachatel trestný jen tehdy, jestliže není nepříčetný!!!!

24. Trestný čin opilství

• §360

- (1) Kdo se požitím nebo aplikací návykové látky přivede, byť i z nedbalosti, do stavu nepříčetnosti, v němž se dopustí činu jinak trestného, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let; dopustí-li se však činu jinak trestného, na který zákon stanoví trest mírnější, bude potrestán tímto trestem mírnějším.
- (2) Ustanovení odstavce 1, jakož i § 26 se neužije, přivedl-li se pachatel do stavu nepříčetnosti v úmyslu spáchat trestný čin, nebo spáchal trestný čin z nedbalosti, která spočívá v tom, že se přivedl do stavu nepříčetnosti.

• Čin jinak trestný

- čin, který je v daném případě beztrestný, i když v jiném případě a za jiných okolností by trestný byl
- použití:
 - a) dle zákona o soudnictví ve věcech mládeže pro případy, kdy chybí formální znaky trestného činu – věk, příčetnost, rozumová a mravní vyspělost u mladistvých
 - b) čin spáchaný za okolností vylučujících protiprávnost nebo čin, u něhož chybí zavinění jako podmínka trestní odpovědnosti
 - c) tzv. objektivní podmínka trestnosti v případě trestného činu **opilství dle §360**

• ***Možné případy spáchání tč ve stavu nepříčetnosti***

- a) Pachatel se úmyslně uvedl do stavu nepříčetnosti, aby v něm spáchal trestný čin
 - odpovědnost se posuzuje podle doby kdy byl příčetný a uváděl se úmyslně do stavu nepříčetnosti = dolózní actio libera in causa = jednání svobodné ve své příčině
- b) Pachatel spáchá v nepříčetnosti tč z nedbalosti a jeho nedbalost spočívá ve spáchání tč jednáním, jímž se uvedl do stavu nepříčetnosti
 - pachatel je odpovědný za tč z nedbalosti = kulpózní actio libera in causa
- c) Opilství dle §360 TZ – pachatel se požitím nebo aplikací návykové látky nebo jinak přivede, byť i z nedbalosti, do stavu nepříčetnosti, v němž se dopustí jednání, které má jinak znaky trestného činu
 - zavinění se vztahuje jen na uvedení se do stavu nepříčetnosti, ne na jednání v tomto stavu uskutečněné
 - = rauschdelikt - "kvazidelikt"
 - zavinění u opilství se vztahuje jen na uvedení do stavu nepříčetnosti, nikoliv již na jednání v tomto stavu uskutečněné
- Patologická opilost
 - mohl-li pachatel předvídat, že po požití alk. nápoje v důsledku předchozí poruchy nervové soustavy nebo poruchy duševní bude mít za následek nepříčetnosti, pak bude za čin spáchaný v nepříčetnosti odpovídat – opilství x actio libera in causa

	Zavinění ve vztahu ke stavu "pod vlivem návykové látky", tj. zavinění ke stavu nepříčetnosti	Zavinění ve vztahu k trestnému činu, příp. kvazideliktu
--	--	---

Actio libera in causa dolosa	Úmysl	Úmysl
Actio libera in causa culposa	Úmysl nebo nedbalost	Nedbalost
Trestný čin opilství §360	Úmysl nebo nedbalost	Bez zavinění
Neodpovídá za své chování	Bez zavinění	Bez zavinění

25. TRESTNÉ ČINY RASOVĚ MOTIVOVANÉ

SYSTEMATIKA

- Patří do HLAVY X
 - Konkrétně jsou zařazeny v dílu 5 – trestné činy narušující soužití lidí
 - i. Tento díl chrání veřejný pořádek proti jednání, které hrubě narušuje soužití lidí, především chrání skupiny obyvatel i jednotlivce před násilnými útoky a vyhrožováním z rasistických či jiných xenofobních pohnutek a před vyvoláním takových nálad v obyvatelstvu
- Jedná se o tyto TČ: hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

1. HANOBNÍ NÁRODA, RASY, ETNICKÉ NEBO JINÉ SKUPINY OSOB

- „Kdo veřejně hanobí
 - a) některý národ, jeho jazyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo
 - b) skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání,
 bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“
- Jedná se i o ústavně zaručené právo: čl. 3 odst. 1 LZPS: „Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.“

OBJEKT	ochrana klidného občanského soužití proti veřejnému hanobení směřujícímu proti jednomu ze základních lidských práv, a to ústavněprávnímu principu rovnosti lidí bez rozdílu národnosti, jazyka, rasy, politického přesvědčení a náboženství
OBJEKT. STRÁNKA	pachatel veřejně hanobí: - Některý národ, jeho jazyk, některou etnickou skupinu nebo rasu - Skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání
PACHATEL	kdokoli, tedy i příslušník stejného národa, rasy, etn. skupiny
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl - odst 1. písm. b) pohnutka vůči určité rase, etnické skupině, národnosti, politickému přesvědčení, vyznání nebo naopak ateismu

- i. Hanobení – hrubě urážlivý projev, kterým může dojít k hrubému znevážení, potupení nebo zesměšnění národa, jazyka, etnické skupiny, skupiny obyvatel apod. (musí být veřejné)

- ii. Národ – historicky vzniklé společenství osob, které se vyznačuje společnými dějinami, ekonomickým životem, specifickou kulturou
 - 1. Charakterizován společným jazykem, vztahem k určitému území
 - iii. Rasa – skupina obyvatel, která se odlišuje od jiné skupiny různými typickými znaky, například barvou pleti, tvarem nosu, vlasovým porostem apod.
 - iv. Etnická skupina – historicky vzniklá skupina lidí, které spojuje společný původ, zvláště kulturní znaky, mentalita, tradice
- Je možný jednočinný souběh s TČ násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci

2. PODNĚCOVÁNÍ K NENÁVISTI VŮČI SKUPINĚ OSOB NEBO K OMEZOVÁNÍ JEJICH PRÁV A SVOBOD

- „(1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
(2) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.“

OBJEKT	chrání rovnost lidí bez rozdílů národnosti, rasy, náboženství, třídních či jiných skupinových rozdílů
OBJEKT. STRÁNKA	pachatel veřejně: - Podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo omezování práv a svobod jejich příslušníků - Se spolčí nebo srotí ke spáchání takového činu
PACHATEL	kdokoli
SUBJEKT. STRÁNKA	úmysl

- Subjektivní stránka: úmyslný TČ

Podněcování

- Projev, který pachatel zamýšlí vzbudit u jiných osob nenávist k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob anebo podnítit jednání dalších osob, které povede k omezování práv a svobod jejich příslušníků
- Na formě projevu nezáleží

26. Trestné činy proti lidskosti

- 13. hlava
- zločiny proti lidskosti byly poprvé definovány v čl. 6 písm. b) Statutu mezinárodního vojenského soudního dvora
- druhovým objektem: zájem společnosti na zachování základních lidských atributů: Žít v klidu a míru
- zásady proti genocidum, mučení, apartheidu, podpora a propagace hnutí směřujících proti potlačení práv
- objektivní stránka: zahrnuje útoky různorodé povahy proti chráněným zájmům
- pachatel: zpravidla kdokoli (voják, nevoják, vlastní státní příslušník, cizí státní příslušník, apartheid, výjimkou je § 411 odst. 2
- vyskytují se zde ustanovení, které zákon z roku 1961 neznal – jde o zvláštní (nepřímou) formu odpovědnosti nadřazeného za zločiny podle mezinárodního práva (nadřazený je trestán za to, že nezabránil protiprávnímu jednání podřízených)
- nadřazený neodpovídá za jednání jiných osob, ale za své vlastní nekonání – jde o pravý omisivní delikt
- subjektivní stránka: úmysl
- společně s tč proti míru a válečné trestné činy a společné ustanovení

A) Genocidium (§ 400)

- objekt: právo národů, národností, všech ras, etnik lidského rodu a náboženských skupin na existenci, právo na život, svobodný rozvoj osobnosti
- předmět útoku: národním etnická, rasová, náboženská skupina jako celek
- národnostní příslušnost jednotlivce k určitému existujícímu národu jako historicky vzniklém společenství lidí, které se vyznačuje zejména společným dějinným vývojem, specifikou kulturou, tradicemi, zvyky, jazykem
- objektivní stránka: jednání, které jsou úplně nebo částečně způsobilé vyhladit některou národní, etnickou, rasovou, náboženskou skupinu
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl (úmysl zcela nebo částečně vyhladit skupinu lidí)
- příprava je trestná

B) Útok proti lidskosti (§ 401)

- nová SP
- mezinárodní soud koná řízení v případě, když toho nebude národní soud schopen nebo když soudní systém nebude funkční (v důsledku vnitrostátního konfliktu)
- zločin proti lidskosti= tč, který je možné, oproti podobným válečným zločinům, spáchat i v míru a obětí je jakékoliv civilní obyvatelstvo
- útok proti lidskosti= výpočet jednotlivých definic
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl
- příprava je trestná

C) Apartheid a diskriminace skupiny lidí (§ 402)

- objekt: život, zdraví, důstojnost, rovnoprávnost obyvatel, právo obyvatelstva na pobyt na vlastním území
- apartheid= politika rasové diskriminace a segregace, tj. Nedobrovolného a násilného oddělování barevného a bělošského obyvatelstva, která je založena na rozlišování a zvýhodňování jedné rasy na úkor jiných ras
- úmluva definuje jako nelidské činy páchané s cílem vytvořit a upevnit nadvládu jedné rasové skupiny osob nad jakoukoli jinou rasovou skupinou osob a systematicky tyto osoby utlačovat
- jednání, jako je zavraždění příslušníků rasové skupiny, způsobení vážné tělesné nebo duševní újmy příslušníkům rasové skupiny, omezení jejich svobody nebo důstojnosti nebo jejich mučení, svěvolné uvěznění, nezákonné žalářování, úmyslné vytváření životních podmínek zaměřených k dosažení jejich částečné nebo úplné fyzické likvidace a další jednání, jejich podrobný výčet úmluva obsahuje ve svém článku II.
- rasová diskriminace= jakékoliv rozlišování, vylučování, omezování nebo zvýhodňování založené na rase, barvě pleti, rodovém původu, jehož cílem nebo následkem je znemožnění nebo omezení uznání, užívání lidských práv na základě rovnosti v politické, hospodářské, sociální oblasti
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl
- příprava je trestná

D) Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§ 403)

Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka (§ 404)

- objekt: základní lidská a občanská práva a svobody, rovnoprávnost všech lidí bez rozdílu rasy, národnosti náboženské příslušnosti, sociální příslušnosti nebo původu
- hnutí= v určité míře organizovaná skupina osob, která má alespoň zřetelné kontury, společné postoje a orientaci zaměřenou na dosažení některého cíle z § 403 odst. 1
- podpora= jednání, které má takové hnutí posílit, získat mu příznivce, rozšířit jeho vliv
- propagace= veřejné šíření idejí takového hnutí, vedené záměrem získat pro toto hnutí stoupence
- veřejné projevování sympatií= jednání, kterým pachatel výslovně nebo konkludentně vyjadřuje svůj pozitivní názor a vztah k danému hnutí
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl (musí zahrnovat nejen jednání pachatele, i fakt, že tímto jednáním podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k cílům vyjádřeným v příslušné SP
- příprava je trestná
- vyloučen jednočinný souběh s 403 (404 j totiž subsidiární)

E) Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia (§ 405)

- veřejné popírání= spočívá v tvrzení, že ke zločinům uvedeným v § 405 vůbec nedošlo, veřejné zpochybňování znamená relativizaci těchto zločinů, schvalovat znamená vyjadřovat souhlas s těmito zločiny
- ospravedlňování= veřejné zlehčování zločinů uvedených v § 405
- čin je dokonán úmyslným uskutečněním uvedené činnosti, přičemž nezáleží na tom, zda je pachatel o své pravdě přesvědčený
- pachatel: kdokoli
- subjektivní stránka: úmysl